

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาเกี่ยวกับ รูปแบบการอนุรักษ์และการพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเลโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน กรณีศึกษา โครงการบ้านปลา บ้านหินดาต หมู่ 8 ตำบลคลองใหญ่ อำเภอแหลมงอบ จังหวัดตราด ผู้วิจัยได้นำข้อมูลตัวอย่างที่เก็บรวบรวมมาทำการวิเคราะห์ด้วยวิธีวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยจะนำเสนอผลการวิเคราะห์ ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 รูปแบบการอนุรักษ์และการพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเลโดยการมีส่วนร่วมของกลุ่มชาวบ้าน กลุ่มเยาวชน และกลุ่มเจ้าหน้าที่

2.2 ผลที่เกิดจากการอนุรักษ์ การพัฒนา และการมีส่วนร่วมของกลุ่มชาวบ้าน กลุ่มเยาวชน และกลุ่มเจ้าหน้าที่ภาครัฐ

2.3 จิตสำนึกในการอนุรักษ์และการพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเลของกลุ่มชาวบ้านและกลุ่มเยาวชน

ตอนที่ 3 ข้อเสนอที่ได้จากการค้นพบ

3.1 รูปแบบการอนุรักษ์และการพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเลโดยการมีส่วนร่วมของกลุ่มชาวบ้าน กลุ่มเยาวชน และกลุ่มเจ้าหน้าที่

3.2 ผลที่เกิดจากการอนุรักษ์ การพัฒนา และการมีส่วนร่วมของกลุ่มชาวบ้าน กลุ่มเยาวชน และกลุ่มเจ้าหน้าที่ภาครัฐ

3.3 จิตสำนึกในการอนุรักษ์และการพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเลของกลุ่มชาวบ้านและกลุ่มเยาวชน

โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยเชิงคุณภาพ

ผู้ให้ข้อมูลสัมภาษณ์

1. นางปราณี รจนากุล	นายกองค์การบริหารส่วนตำบล
2. นายสมชาย ชำนาญช่าง	รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลคลองใหญ่
3. นายเหมือน รุ่งโรจน์	เจ้าหน้าที่ องค์การบริหารส่วนตำบล
4. นายสุรชัย บุรพานนทชัย	เจ้าหน้าที่ สำนักงานการขนส่งทางน้ำ
5. นายธวัช ศรีวีระชัย	เจ้าหน้าที่ กรมประมง
6. นายเฉลิมพล พวงทอง	เจ้าหน้าที่ การศึกษานอกระบบ
7. นายนพดล สุวรรณภักดี	เจ้าหน้าที่ การศึกษานอกระบบ
8. นายโอฬาร อ่ำพรรณ	รองประธานทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม จังหวัดตราด
9. นายเฉลิมพงษ์ นามนาค	ผู้เชี่ยวชาญในการอนุรักษ์พันธุ์พืชเพื่อการทำสมุนไพร
10. นายนพกร ทิคุนันท	ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ 8 บ้านหินดาด
11. นายโยธิน วรรณโกสิทธิ์	ประธาน โครงการบ้านปลา
12. นางลัดดาวัลย์ ถนอมพวก	เหรียญกติก โครงการบ้านปลา
13. นายละออ คลองยูทธ	รองประธาน โครงการบ้านปลา
14. นายประกิต วรรณโกสิทธิ์	ชาวบ้าน ที่เข้าร่วมโครงการบ้านปลา
15. นางสาวกัญญา คลองยูทธ	กรรมการ โครงการบ้านปลา
16. นางสาววินัส ถนอมพวก	เลขานุการโครงการบ้านปลา
17. นายสิทธิชัย ถนอมพวก	กรรมการ โครงการบ้านปลา

ข้อมูลการสัมภาษณ์เจาะลึก

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 1 (เจ้าหน้าที่ภาครัฐ : องค์การบริหารส่วนตำบล)

ชื่อ นางปรานีย์ รจนากุล สัมภาษณ์ ณ.วันที่ 12 มิถุนายน 2552

ที่อยู่ปัจจุบัน เลขที่ 106/1 หมู่ 2 ตำบลคลองใหญ่ อำเภอแหลมงอบ จังหวัดตราด

อายุ 45 ปี การศึกษา ปริญญาโท มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

สถานภาพการสมรส - จำนวนสมาชิกในครอบครัว 4 คน

อาชีพหลัก ธุรกิจส่วนตัว อาชีพรอง เจ้าหน้าที่ภาครัฐ (องค์การบริหารส่วนตำบล)

ตำแหน่ง นายกองค์การบริหารส่วนตำบล

- ความสนใจในการอนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเล มีความเห็นว่าให้เรียกผู้ประกอบการมาพูดคุยกัน เช่น ขยะในแม่น้ำ ลำคลอง
- ความพึงพอใจในโครงการบ้านปลา เพราะแน่ใจว่าดีกว่าแบบเก่า
- การได้รับความรู้จากการเข้าร่วมโครงการบ้านปลา ทำให้ได้ความรู้ที่หลากหลายในการพัฒนา
- ประโยชน์ของการอนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเลต่อคน ชุมชนและประเทศชาติ เห็นได้จากการกระทำของคนในพื้นที่ เช่น ไม่มีการทิ้งขยะลงคลองทำให้น้ำเน่าเสีย ไม่มีการตัดไม้มีการปลูกเพิ่มเติม
- การขอรับการสนับสนุนจากภาครัฐและภาคเอกชนจะช่วยให้การพัฒนาดีขึ้น

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 2 (เจ้าหน้าที่ภาครัฐ : องค์การบริหารส่วนตำบล)

ชื่อ นายสมชาย ชำนาญช่าง สัมภาษณ์ ณ.วันที่ 12 มิถุนายน 2552

ที่อยู่ปัจจุบัน เลขที่ 51/11 หมู่ 6 ตำบลคลองใหญ่ อำเภอแหลมงอบ จังหวัดตราด

อายุ 51 ปี การศึกษา ปวส. ก่อสร้าง

สถานภาพการสมรส สมรส จำนวนสมาชิกในครอบครัว 4 คน

อาชีพหลัก ทำสวน อาชีพรอง เจ้าหน้าที่ภาครัฐ (องค์การบริหารส่วนตำบล)

ตำแหน่ง รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลคลองใหญ่

- ความสนใจในการอนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเล โดยมีความเห็นว่า ทำให้มีการวางแผน โดยการนำพื้นที่แต่ละแห่งมาคำนวณหาการทำระบบนิเวศ โดยให้ทุกคนแสดงความคิดเห็น แล้ววางแผนร่วมกัน
- มีความพึงพอใจในโครงการบ้านปลา เพราะสภาพแวดล้อมดีขึ้น เศรษฐกิจดีขึ้น มีการเกิดของสัตว์ทะเลมากขึ้น

- ได้รับความรู้จากการเข้าร่วมโครงการบ้านปลา ทำให้รู้ว่าการพัฒนารูปแบบใหม่ จะได้ประโยชน์กว่าแบบเก่า เพราะจะต้องนำมาปรับปรุงเพื่อให้เกิดประโยชน์ และเพื่อสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน
- ประโยชน์ของการอนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเลต่อคน ชุมชนและประเทศชาติ เห็นว่าเมื่อได้ทำโครงการบ้านปลาแล้ว ชาวบ้านชุมชนเกิดความรัก มีจิตสำนึกที่จะช่วย กันอนุรักษ์ และอยากจะช่วยกันทุกด้านไม่ว่าจะปลูกป่าชายเลน เพาะพันธุ์ปูม้า เพาะเลี้ยงตัวอ่อน กุ้งวัยอ่อน
- โครงการบ้านปลา ภาครัฐให้ความสนใจเข้ามาพัฒนา มีการเสนองบประมาณสนับสนุน

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 3 (เจ้าหน้าที่ภาครัฐ : องค์กรบริหารส่วนตำบล)

ชื่อ นายเหมือน รุ่งโรจน์ สัมภาษณ์ ณ.วันที่ 12 มิถุนายน 2552

ที่อยู่ปัจจุบัน เลขที่ 90/3 หมู่ 3 ตำบล คลองใหญ่ อำเภอแหลมงอบ จังหวัดตราด

อายุ 72 ปี การศึกษา ป.4

สถานภาพการสมรส - จำนวนสมาชิกในครอบครัว -

อาชีพหลัก รับราชการ อาชีพรอง -

ตำแหน่ง -

- ความสนใจในการอนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเล โดยมีความเห็นว่าปัจจุบันมีการวางแผนปลูกป่าชายเลน โดยมีเจ้าหน้าที่ดูแล เพราะฉะนั้นพื้นที่ว่างเปล่าน่าจะเพิ่มป่าชายเลนให้เต็มที่
- ความพึงพอใจในโครงการบ้านปลาโดยเห็นว่าโครงการบ้านปลามีผลดีในด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
- ได้รับความรู้จากการเข้าร่วมโครงการบ้านปลาเพราะโครงการนี้ทำให้เกิดความรู้สึกว่า ถ้าเราเข้าไปช่วยปรับสิ่งแวดล้อม จะทำให้ส่งผลเป็นรูปธรรมจริง ๆ
- ประโยชน์ของการอนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเลต่อคน ชุมชนและประเทศชาติ โดยเห็นว่า เกิดประโยชน์มากกว่าแบบเก่า บ้านเมืองสะอาดขึ้น
- โครงการบ้านปลา ภาครัฐน่าจะเข้ามามีส่วนร่วมหรือสนับสนุนด้วย

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 4 (เจ้าหน้าที่ภาครัฐ : สำนักงานการขนส่งทางน้ำ)

ชื่อ นายสุรชัย นูรพานนทชัย สัมภาษณ์ ณ.วันที่ 12 มิถุนายน 2552

ที่อยู่ปัจจุบัน เลขที่ 99/10 หมู่ 1 ตำบลแหลมงอบ อำเภอแหลมงอบ จังหวัดตราด

อายุ 38 ปี การศึกษา -

สถานภาพการสมรส สมรส จำนวนสมาชิกในครอบครัว 3 คน

อาชีพหลัก รับราชการ อาชีพรอง ไม่มี

ระยะเวลาการประกอบอาชีพจนถึงปัจจุบัน 12 ปี

- ความสนใจในการอนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเล โดยมีความเห็นว่ามี การแบ่งหน้าที่ โดยยึดชาวบ้านเป็นแกนใหญ่ เพราะหน่วยงานของรัฐใส่ความคิดใหม่ ใส่เงินได้ แนะนำได้แต่ ชาวบ้านต้องแบ่งกัน
- มีความพึงพอใจในโครงการบ้านปลา โดยเห็นว่า การทำบ้านปลาจะส่งเสริมให้สัตว์น้ำเพิ่มมากขึ้น และรูปแบบของบ้านปลาควรทำตามหลักวิชาการ ไม่รบกวนสิ่งแวดล้อมในระยะยาว เช่น ใช้คอนกรีต โปรง เป็นต้น
- ได้รับความรู้จากการเข้าร่วมโครงการบ้านปลา ทำให้ชาวบ้านรู้ทิศทางที่ชัดเจน ทำให้เกิดความ มั่นคงในอาชีพ
- ประโยชน์ของการอนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเลต่อคน ชุมชนและประเทศชาติ โดยเห็น ว่าการทำบ้านปลา จะส่งเสริมให้สัตว์น้ำเพิ่มมากขึ้นและรูปแบบของบ้านปลาควรทำตามหลักวิชาการ ไม่รบกวนสิ่งแวดล้อมในระยะยาว เช่น ใช้คอนกรีต โปรง เป็นต้น
- โครงการบ้านปลา ภาครัฐควรส่งเสริมเพราะจะได้เข้ามาดูแลและแนะนำในสิ่งที่ถูกต้อง

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 5 (เจ้าหน้าที่ภาครัฐ : กรมประมง)

ชื่อ นายธวัช ศรีวีระชัย สัมภาษณ์ ณ.วันที่ 12 มิถุนายน 2552

ที่อยู่ปัจจุบัน เลขที่ 205 หมู่ 2 ตำบลอ่าวใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัด ตรัง

อายุ 50 ปี การศึกษา -

สถานภาพการสมรส สมรส จำนวนสมาชิกในครอบครัว 5 คน

อาชีพหลัก รับราชการ อาชีพรอง -

ระยะเวลาการประกอบอาชีพจนถึงปัจจุบัน 25 ปี

- ความสนใจในการอนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเล โดยมีความเห็นว่า จะร่วมวางแผนการ อนุรักษ์ระบบนิเวศชายฝั่งทะเล โดยการประชาสัมพันธ์โครงการพัฒนาจังหวัด
- มีความพึงพอใจในโครงการบ้านปลา โดยเห็นว่า เป็นแหล่งให้ปลาเข้ามาอยู่และป้องกันพื้นที่จาก อวนลาก ที่จะเข้ามาทำลายทรัพยากรสัตว์น้ำวัยอ่อน และเป็นการรักษาและใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า
- ได้รับความรู้จากการเข้าร่วมโครงการบ้านปลา ทำให้รู้ว่าคุณภาพชีวิตชาวบ้านไม่ได้มีอาชีพเดียว เราต้องทำให้ได้ทุกอาชีพ ครอบคลุมทุกจังหวัด มีความหลากหลาย หรืออย่างอื่นดีกว่า แบบอื่นดีกว่า ก็เข้ามา
- ประโยชน์ของการอนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเลต่อคน ชุมชนและประเทศชาติ โดยเห็น ว่าหากไม่ทำแบบนี้ปลาในธรรมชาติจะหมด แต่ปลาในกระชังไม่หายไปไหน
- โครงการบ้านปลาในปัจจุบันเป็นจุดสนใจให้ภาครัฐเข้ามาช่วยพัฒนาโครงการ

- มีความพึงพอใจในโครงการบ้านปลา โดยเห็นว่า การพัฒนารูปแบบโครงสร้างบ้านปลา โดยการทำให้ประชาชนในพื้นที่เห็นความสำคัญของการสร้างบ้านปลา และให้ภาครัฐสามารถสนับสนุนประชาชน
- ได้รับความรู้จากการเข้าร่วมโครงการบ้านปลา โดยเห็นว่าบ้านปลาเป็นที่หลบภัยที่ซ่อนตัว รวมทั้งอาจจะเป็นแหล่งเพาะพันธุ์ของสัตว์น้ำ เพิ่มจำนวนประชากรสัตว์น้ำ ป้องกันการซัดของคลื่นเข้าสู่ฝั่ง ทำให้เป็นแนวป้องกันความแรงของคลื่น
- ประโยชน์ของการอนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเลต่อคน ชุมชนและประเทศชาติ โดยเห็นว่าเป็นการสร้างแหล่งที่อยู่อาศัยเดิมให้กลับคืนมา การปลูกป่าชายเลนควบคู่กันไป และปลูกจิตสำนึกให้ชุมชนเพื่อสะท้อนให้ภาครัฐสนใจในการส่งเสริม
- โครงการบ้านปลา ภาครัฐควรส่งเสริม เพราะการทำโครงสร้างบ้านปลาต้องใช้งบประมาณจำนวนมาก ภาครัฐควรให้ความสำคัญและควรสนับสนุนในด้านกฎหมาย

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 8 (รองประธานทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม จังหวัดตราด)

ชื่อ นายโอฬาร อ่ำพรณ สัมภาษณ์ ณ.วันที่ 12 มิถุนายน 2552
ที่อยู่ปัจจุบัน เลขที่ 112/2 หมู่ 2 ตำบลคลองใหญ่ อำเภอแหลมงอบ จังหวัด ตราด
อายุ 52 ปี **การศึกษา** ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา
สถานภาพการสมรส สมรส **จำนวนสมาชิกในครอบครัว** 3 คน
อาชีพหลัก ข้าราชการบำนาญ **อาชีพรอง** ค้าขาย
ระยะเวลาการประกอบอาชีพจนถึงปัจจุบัน 33 ปี

- ความสนใจในการอนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเล โดยร่วมวางแผนฟื้นฟูป่าชายเลน ที่เป็นแหล่งโซ่อาหารของสัตว์น้ำ
- มีความพึงพอใจในโครงการบ้านปลา โดยเห็นว่า พัฒนาการทำบ้านปลาดีขึ้นกว่าเดิมมาก
- ได้รับความรู้จากการเข้าร่วมโครงการบ้านปลา ทำให้ชาวบ้านเกิดจิตสำนึกไม่มาก มีการร่วมปลูกป่าชายเลน เพื่อเป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์น้ำ เพื่อเป็น โซ่อาหารของสัตว์น้ำ
- ประโยชน์ของการอนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเลต่อคน ชุมชนและประเทศชาติ โดยเห็นว่าทำให้ชาวบ้านรู้จักการอนุรักษ์ และได้มีอาหารกินอุดมสมบูรณ์
- โครงการบ้านปลา เป็นการส่งเสริมความสนใจ แก่ภาครัฐให้เข้ามาช่วยพัฒนาโครงการ เพราะถ้า ภาครัฐ จะลงมาให้การสนับสนุน เรื่องความรู้และงบประมาณ

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 9 (ผู้เชี่ยวชาญในการอนุรักษ์พันธุ์พืชเพื่อการทำสมุนไพร)

ชื่อ นายเฉลิมพงษ์ นามนาค สัมภาษณ์ ณ.วันที่ 13 มิถุนายน 2552
 ที่อยู่ปัจจุบัน เลขที่ 139 หมู่ 8 ตำบลคลองใหญ่ อำเภอแหลมงอบ จังหวัด ตราด
 อายุ 31 ปี การศึกษา -
 สถานภาพการสมรส สมรส จำนวนสมาชิกในครอบครัว 4 คน
 อาชีพหลัก รับราชการ อาชีพรอง มัคคุเทศก์

ระยะเวลาการประกอบอาชีพจนถึงปัจจุบัน 11 ปี

- ความสนใจในการอนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเล โดยมีแนวทางในการแบ่งหน้าที่แก่สมาชิกให้สอดคล้องดูแล การทำอาชีพที่จะทำลายทรัพยากรชายฝั่ง เพื่อดำเนินคดี
- มีความพึงพอใจในโครงการบ้านปลา โดยเห็นว่าเป็นสิ่งที่ดี ให้ประโยชน์แก่ทุกคน ทั้งยังดำรงไว้ซึ่งการอนุรักษ์ วิถีชีวิตแบบพอเพียงและเห็นผลได้ในชาตินี้ ไม่ต้องรอรุ่นลูกรุ่นหลาน
- ได้รับความรู้จากการเข้าร่วมโครงการบ้านปลา โดยกำลังศึกษาอยู่ถึงการทำอะไรเพิ่มเติม มีผลต่อสิ่งอื่นหรือไม่
- ประโยชน์ของการอนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเลต่อคน ชุมชนและประเทศชาติ เห็นว่าชาวบ้านในหมู่บ้านและหมู่บ้านใกล้เคียงใช้เป็นที่พักอาหาร นักเรียน นักศึกษา ได้มีที่ศึกษาระบบนิเวศเพื่อการเรียนรู้และพัฒนาเพิ่มเติม นักท่องเที่ยวได้สัมผัสธรรมชาติ และการดำเนินชีวิตแบบพอเพียง และกิจกรรมท่องเที่ยวมากมาย เช่น ส่องหมึก คลองกุ้ง ช้อนปู Eco Tourism.
- โครงการบ้านปลา ภาครัฐควรส่งเสริม เพราะเป็นโครงการที่มีทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 10 (เจ้าหน้าที่ภาครัฐ : ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 8 บ้านหินดาต)

ชื่อ นายนพกร ทิคุนันท สัมภาษณ์ ณ.วันที่ 13 มิถุนายน 2552
 ที่อยู่ปัจจุบัน เลขที่ 66/5 หมู่ 8 ตำบลคลองใหญ่ อำเภอแหลมงอบ จังหวัด ตราด
 อายุ 33 ปี การศึกษา ปริญญาตรี
 สถานภาพการสมรส สมรส จำนวนสมาชิกในครอบครัว 3 คน
 อาชีพหลัก รับราชการ อาชีพรอง ทำสวน

ระยะเวลาการประกอบอาชีพจนถึงปัจจุบัน 1 ปี

- ความสนใจในการอนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเล โดยเป็นแกนนำในการอนุรักษ์ เช่น การปลูกป่าชายเลน อยากทำป่าชายเลน กั้นแนวป่ากับทะเล และที่ดินในพื้นที่ซึ่งชาวบ้านดูแลกัน

อย่างดี อยากมีโครงการทำทางได้ศึกษาธรรมชาติป่าชายเลนคุยกับหลายคน ป่าเสื่อมขึ้นเองตามธรรมชาติ ปลูกใหม่ไม่สำเร็จ

- มีความพึงพอใจในโครงการบ้านปลา โดยเห็นว่า ปลามากขึ้น ชาวบ้านหาปลาง่ายขึ้นและระบบนิเวศชายฝั่งดีขึ้น
- ได้รับความรู้จากการเข้าร่วมโครงการบ้านปลา โดยเห็นว่าการทำบ้านปลาทำด้วยล้อย่างดีกว่าปูน เพราะปูนเป็นอันตรายต่อการเดินเรือ ได้แจ้งให้ส่วนราชการทราบถึงผลดีและผลเสียของยางกับปูน เพื่อให้เห็นถึงความเหมาะสม
- ประโยชน์ของการอนุรักษ์และพัฒนาาระบบนิเวศชายฝั่งทะเลต่อคน ชุมชนและประเทศชาติ โดยเห็นว่า ดีขึ้นกว่าเก่า มีปลามากขึ้น ทางหมู่บ้านก็มีการอนุรักษ์ มีการปล่อยปลา ปล่อยกุ้งลงทะเล เพื่อให้ชาวบ้านมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และมีความสามัคคีและมีกิจกรรมทำร่วมกันในหมู่บ้าน
- โครงการบ้านปลา ภาครัฐควรจะช่วยเข้ามาช่วย เพราะมองภาพรวมของหมู่บ้านมีความสามัคคีกัน โดยมีการรวมกันและเชิญภาครัฐมาช่วยและประชุมร่วมกัน

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 11 (ชาวบ้าน : ประธานโครงการบ้านปลา)

ชื่อ นายโยธิน วรรณโกสิทธิ์ สัมภาษณ์ ณ.วันที่ 13 มิถุนายน 2552

ที่อยู่ปัจจุบัน เลขที่ 46 หมู่ 8 ตำบล คลองใหญ่ อำเภอ แหลงมอบ จังหวัดตราด

อายุ 46 ปี การศึกษา ประถมศึกษา

สถานภาพการสมรส สมรส จำนวนสมาชิกในครอบครัว 3 คน

อาชีพหลัก รับราชการ อาชีพรอง ประมงชายฝั่ง

ระยะเวลาการประกอบอาชีพจนถึงปัจจุบัน 26 ปี

- ความสนใจในการอนุรักษ์และพัฒนาาระบบนิเวศชายฝั่งทะเล โดยช่วยกันดูแล ห้ามใครมาบุกรุกทำลายป่าชายเลน ช่วยกันปล่อยสัตว์น้ำเพื่อเพิ่มจำนวนสัตว์น้ำ
- มีความพึงพอใจในโครงการบ้านปลา โดยเห็นว่าทรัพยากรสัตว์น้ำกลับคืนมาและ ทำให้ที่ดินชายฝั่งทะเลเพิ่มมากขึ้น
- ได้รับความรู้จากการเข้าร่วมโครงการบ้านปลา โดยเจอล้อย่างที่อยู่ริมทะเล และมีปลาเข้ามาอาศัยในล้อย่างและมารู้จักเมื่อเริ่มเข้ามาทำบ้านปลานี้เป็นรูปทรงกับกลุ่มอนุรักษ์ชายฝั่งทะเลบ้านหินคาด
- ประโยชน์ของการอนุรักษ์และพัฒนาาระบบนิเวศชายฝั่งทะเลต่อคน ชุมชนและประเทศชาติ โดยเห็นว่ามีสัตว์น้ำชุกชุมขึ้น จับปลาได้ง่ายขึ้น
- โครงการบ้านปลา เป็นจุดสนใจให้ภาครัฐเข้ามาช่วยพัฒนา เพราะ หมู่บ้านข้างเคียงเข้ามาประกอบอาชีพประมง

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 12 (ชาวบ้าน : เจริญญิกโครงการบ้านปลา)

ชื่อ นางลัดดาวัลย์ ถนอมพวก สัมภาษณ์ ณ.วันที่ 14 มิถุนายน 2552

ที่อยู่ปัจจุบัน เลขที่ 27/5 หมู่ 8 ตำบล คลองใหญ่ อำเภอ แหลมงอบ จังหวัด ตราด

อายุ 45 ปี การศึกษา ประถมศึกษาปีที่ 6

สถานภาพการสมรส หม้าย จำนวนสมาชิกในครอบครัว 7 คน

อาชีพหลัก ทำสวนสับปะรด อาชีพรอง กรีดยาง

ระยะเวลาการประกอบอาชีพจนถึงปัจจุบัน 25 ปี

- ความสนใจในการอนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเล โดยเข้ามาช่วยสนับสนุนแรง เช่น ช่วยแรงงานในการหีบและผูกเชือก สนับสนุนด้านอาหารและงานธุรการ
- มีความพึงพอใจในโครงการบ้านปลา โดยเห็นว่ามีผลดีต่อสิ่งแวดล้อม คือ ทำให้มีปลาอยู่อาศัยในบ้านปลามากขึ้น
- ได้รับความรู้จากการเข้าร่วมโครงการบ้านปลา โดยเริ่มปลูกป่าชายเลนให้ดีกว่าเดิมคือเปลี่ยนสถานที่ปลูก โดยปลูกลงในที่เป็นเลน
- ประโยชน์ของการอนุรักษ์และพัฒนาบบนิเวศชายฝั่งทะเลต่อคน ชุมชนและประเทศชาติ โดยเห็นว่า ชาวบ้านเกิดจิตสำนึกมากขึ้น โดยมีการร่วมมือกันมากขึ้น
- โครงการบ้านปลา ภาครัฐเข้ามาแนะนำให้ดีขึ้น โดยการแนะนำการผูกเชือกและทำฐานให้ดีกว่าเดิม

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 13 (ชาวบ้าน : รองประธานโครงการบ้านปลา)

ชื่อ นายละออ ครองยุทธ สัมภาษณ์ ณ.วันที่ 14 มิถุนายน 2552

ที่อยู่ปัจจุบัน เลขที่ 13/5 หมู่ 8 ตำบลคลองใหญ่ อำเภอแหลมงอบ จังหวัด ตราด

อายุ 42 ปี การศึกษา ประถมศึกษาปีที่ 6

สถานภาพการสมรส สมรส จำนวนสมาชิกในครอบครัว 4 คน

อาชีพหลัก รับจ้าง อาชีพรอง ไม่มี

ระยะเวลาการประกอบอาชีพจนถึงปัจจุบัน 30 ปี

- ความสนใจในการอนุรักษ์และพัฒนาบบนิเวศชายฝั่งทะเล โดยรวมกลุ่มชาวบ้าน และเยาวชน ช่วยกันอนุรักษ์ระบบนิเวศชายฝั่งทะเล
- มีความพึงพอใจในโครงการบ้านปลา โดยเห็นว่าเกิดประโยชน์ มากกว่าเก่า ทั้งเรื่องทำกินและอาชีพ
- ได้รับความรู้จากการเข้าร่วมโครงการบ้านปลา
- ประโยชน์ของการอนุรักษ์และพัฒนาบบนิเวศชายฝั่งทะเลต่อคน ชุมชนและประเทศชาติ โดยเห็นว่าเป็นประโยชน์ เพราะจะมีอาหารการกินสมบูรณ์เพราะพวกกุ้ง หอย ปู ปลา จะมีให้จับกิน

- โครงการบ้านปลาเป็นจุดสนใจของภาครัฐ เพราะนายอำเภอและองค์การบริหารส่วนตำบลให้ความสนใจมากกว่าเมื่อก่อน

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 14 (ชาวบ้าน : โครงการบ้านปลา)

ชื่อ นายประกิต วรรณโกสิทธิ์ สัมภาษณ์ ณ.วันที่ 13 มิถุนายน 2552

ที่อยู่ปัจจุบัน เลขที่ 20/2 หมู่ 8 ตำบล คลองใหญ่ อำเภอ แหลมงอบ จังหวัดตราด

อายุ 35 ปี การศึกษา ประถมศึกษาปีที่ 3

สถานภาพการสมรส สมรส จำนวนสมาชิกในครอบครัว 3 คน

อาชีพหลัก ขายน้้ำแข็งและรับจ้างทั่วไป อาชีพรอง ประมงและรับเหมาทาสี

ระยะเวลาการประกอบอาชีพจนถึงปัจจุบัน 21 ปี

- ความสนใจในการอนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเล โดยการฟื้นฟูป่าชายเลนด้วยการปลูกป่าชายเลน
- มีความพึงพอใจในโครงการบ้านปลา โดยเห็นว่าเป็นการทำเพื่อส่วนรวมมากกว่าเห็นแก่ส่วนตัว
- ได้รับความรู้จากการเข้าร่วมโครงการบ้านปลา โดยเริ่มพัฒนาจากยางล้อยเดี่ยวเจาะรูเอายางมามัดรวมกันสามเส้นแต่น้้ำหนักเบา จึงเพิ่มยางเส้นที่สี่แล้วเอาปูนเท เพื่อไม่ให้บ้านปลาเคลื่อนไปที่อื่น ขวางทางเรือ
- ประโยชน์ของการอนุรักษ์และพัฒนาบบนิเวศชายฝั่งทะเลต่อคน ชุมชนและประเทศชาติ โดยเห็นว่าทำให้สัตว์น้ำมีที่อาศัย อยู่ในบ้านปลาและป่าชายเลน ส่วนคนในชุมชนหลังมีป่าชายเลนจะดีขึ้นมา และ รายได้เพิ่มขึ้นจากการขายปลาที่เหลือจากกิน
- โครงการบ้านปลา ภาครัฐควรส่งเสริม เพราะบ้านปลามีประโยชน์ ให้ปลาได้มาอาศัยอยู่ ได้จับกินจับขาย เพิ่มรายได้ให้ชาวบ้าน

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 15 (เยาวชน : กรรมการโครงการบ้านปลา)

ชื่อ นางสาวกัญญา ครองยุทธ สัมภาษณ์ ณ.วันที่ 13 มิถุนายน 2552

ที่อยู่ปัจจุบัน เลขที่ 13/5 หมู่ 8 ตำบลคลองใหญ่ อำเภอแหลมงอบ จังหวัดตราด

อายุ 17 ปี การศึกษา กำลังศึกษาอยู่ชั้น ปวช. 2

จำนวนสมาชิกในครอบครัว 4 คน

อาชีพหลัก รับจ้าง อาชีพรอง -

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 17 (เขาวชน : กรรมการโครงการบ้านปลา)

ชื่อ นายสิทธิชัย ถนอมพวง สัมภาษณ์ ณ.วันที่ 14 มิถุนายน 2552

ที่อยู่ปัจจุบัน เลขที่ 27/5 หมู่ 8 ตำบลหนองใหญ่ อำเภอแหลมงอบ จังหวัดตราด

อายุ 15 ปี การศึกษา ปวช.

จำนวนสมาชิกในครอบครัว 6 คน

อาชีพหลัก ทำสวน อาชีพรอง -

- ความสนใจในการอนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเล โดยการไม่จับปลาในฤดูวางไข่และการอนุรักษ์สัตว์น้ำที่หายาก
- มีความพึงพอใจในโครงการบ้านปลา โดยเห็นว่าทำให้เกิดความสามัคคีและมีความเห็นที่ตรงกัน
- ได้รับความรู้จากการเข้าร่วมโครงการบ้านปลา เพราะการอนุรักษ์ก็เป็นอีกวิธีหนึ่งที่ช่วยสร้างความสมดุลสิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศชายฝั่งทะเล
- ประโยชน์ของการอนุรักษ์และพัฒนา ระบบนิเวศชายฝั่งทะเลต่อคน ชุมชนและประเทศชาติ โดยเห็นว่าการร่วมโครงการอนุรักษ์และพัฒนา ระบบนิเวศชายฝั่งทะเลทำให้การดำรงชีวิตของชาวบ้านอย่างเพียงพอ
- โครงการบ้านปลา ภาครัฐมีส่วนร่วมสนับสนุนโดยทำประโยชน์ให้เกิดแก่ประชาชนจะส่งผลย้อนกลับทำให้เกิดธรรมาภิบาลในหน่วยงานภาครัฐเอง

สรุป จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 17 คน สรุปได้ดังนี้

เพศ เพศชาย 13 คน เพศหญิง 4 คน

อายุ อายุสูงสุด 72 ปี ต่ำสุด 15 ปี

การศึกษา การศึกษาสูงสุด คือ ปริญญาโท การศึกษิต่ำสุด คือ ประถมศึกษาปีที่ 3

อาชีพหลัก อาชีพหลักรับราชการ 9 คน ทำสวน 4 คน รับจ้างทั่วไป 3 คน และ

ธุรกิจส่วนตัว 1 คน

อาชีพรอง ส่วนใหญ่ไม่มีอาชีพรอง 8 คน เจ้าหน้าที่ของรัฐ 2 คน ทำสวน 2 คน

ทำประมง 2 คน ธุรกิจ 1 คน ค้าขาย 1 คน และมัคคุเทศก์ 1 คน

ตำแหน่ง เป็นข้าราชการ 9 คน ชาวบ้าน 5 คน และเขาวชน 3 คน

ระยะเวลาการประกอบอาชีพจนถึงปัจจุบัน ระยะเวลาสูงสุด 33 ปี ต่ำสุด 1 ปี

ความสนใจในการอนุรักษ์และพัฒนา ระบบนิเวศชายฝั่งทะเล ส่วนใหญ่มีความสนใจ

ในการอนุรักษ์และพัฒนา ระบบนิเวศชายฝั่งทะเล และโครงการบ้านปลา

ความพอใจ ส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในโครงการบ้านปลา

การได้รับความรู้ ส่วนใหญ่ได้รับความรู้จากการเข้าร่วมโครงการบ้านปลา

ความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ของการอนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเลต่อคน
ชุมชนและประเทศชาติ ส่วนใหญ่เห็นด้วยกับประโยชน์ของการอนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศ
ชายฝั่งทะเลต่อคน ชุมชนและประเทศชาติ

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการขอรับความช่วยเหลือ ส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการขอความร่วมมือ
จากภาครัฐ

การวิจัยเชิงปริมาณ

สถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง

เพศ

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ

เพศ	ชาวบ้าน		เยาวชน		เจ้าหน้าที่ของรัฐ	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ชาย	100	49.75	9	60.00	5	33.33
หญิง	101	50.25	6	40.00	10	66.67
รวม	201	100.00	15	100.00	15	100.00

จากตารางที่ 4.1 พบว่า กลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่มจำแนกตามเพศได้ ดังนี้

- ชาวบ้าน ส่วนใหญ่ร้อยละ 50.25 เป็นเพศหญิง ส่วนเพศชายมีเพียงร้อยละ 49.75
- เยาวชน ส่วนใหญ่ร้อยละ 60.00 เป็นเพศชาย ส่วนเพศหญิงมีเพียงร้อยละ 40.00
- เจ้าหน้าที่ของรัฐ ส่วนใหญ่ร้อยละ 66.67 เป็นเพศหญิง ส่วนเพศชายมีเพียงร้อยละ 33.33

สรุปเพศ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย

อายุ

ตารางที่ 4.2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุ

อายุ	ชาวบ้าน		เยาวชน		เจ้าหน้าที่ภาครัฐ	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
10 - 14 ปี	-	-	2	13.33	-	-
15 - 19 ปี	-	-	13	86.67	-	-
20 - 24 ปี	34	16.92	-	-	1	6.67
25 - 29 ปี	29	14.43	-	-	1	6.67
30 - 34 ปี	23	11.44	-	-	3	20.00
35 - 39 ปี	27	13.43	-	-	4	26.67
40 - 44 ปี	21	10.45	-	-	2	13.33
45 - 49 ปี	20	9.95	-	-	1	6.67
50 - 54 ปี	15	7.46	-	-	2	13.33
55 - 59 ปี	13	6.47	-	-	1	6.67
60 - 64 ปี	10	4.97	-	-	-	-
65 - 69 ปี	6	2.99	-	-	-	-
มากกว่า 70 ปีขึ้นไป	3	1.49	-	-	-	-
รวม	201	100.00	15	100.00	15	100.00
	$\bar{X} = 39.04$		$\bar{X} = 16.33$		$\bar{X} = 39.33$	

จากตารางที่ 4.2 พบว่า กลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่มจำแนกตามอายุได้ ดังนี้

- ชาวบ้าน ส่วนใหญ่ร้อยละ 16.92 มีอายุระหว่าง 20-24 อายุสูงสุด 70 ปีขึ้นไป อายุต่ำสุด 20-24 ปี อายุเฉลี่ย $\bar{X} = 39.04$ ปี

- เยาวชน ส่วนใหญ่ร้อยละ 86.68 มีอายุระหว่าง 15-19 อายุสูงสุด 15-19 ปี อายุต่ำสุด 10-14 ปี อายุเฉลี่ย $\bar{X} = 16.33$ ปี

- เจ้าหน้าที่ของรัฐ ส่วนใหญ่ร้อยละ 26.67 มีอายุระหว่าง 35 - 39 ปี อายุสูงสุด 55-59 ปี อายุต่ำสุด 20-24 ปี อายุเฉลี่ย $\bar{X} = 39.33$ ปี

สรุปอายุ อายุเฉลี่ยของแต่ละกลุ่ม คือ ชาวบ้าน $\bar{X} = 39.04$ ปี เยาวชน $\bar{X} = 16.33$ ปี และเจ้าหน้าที่ของรัฐ $\bar{X} = 39.33$ ปี

การศึกษา

ตารางที่ 4.3 จำนวนและร้อยละของชาวบ้านกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการศึกษา

การศึกษา	ชาวบ้าน		เยาวชน		เจ้าหน้าที่ภาครัฐ	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ประถมศึกษาปีที่ 4 - 6	111	55.22	1	6.67	-	-
มัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3	20	9.95	3	20.00	-	-
มัธยมศึกษาปีที่ 4 - 6	36	17.91	11	73.33	2	13.33
ปวช.	3	1.49	-	-	-	-
ปวส.	10	4.98	-	-	-	-
อนุปริญญา	8	3.98	-	-	2	13.33
ปริญญาตรี	13	6.47	-	-	9	60.00
ปริญญาโท	-	-	-	-	2	13.33
รวม	201	100.00	15	100.00	15	100.00

จากตารางที่ 4.3 พบว่า กลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่มจำแนกตามการศึกษาได้ ดังนี้

- ชาวบ้าน ส่วนใหญ่ร้อยละ 55.22 มีระดับการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ระดับการศึกษาสูงสุดปริญญาตรี การศึกษาต่ำสุดประถมศึกษาปีที่ 4-6
- เยาวชน ส่วนใหญ่ร้อยละ 73.33 มีระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 -6 ระดับการศึกษาสูงสุดมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 การศึกษาต่ำสุดประถมศึกษาปีที่ 4-6
- เจ้าหน้าที่ของรัฐ ส่วนใหญ่ร้อยละ 60.00 มีระดับการศึกษาปริญญาตรี ระดับการศึกษาสูงสุดปริญญาโท การศึกษาต่ำสุดมัธยมศึกษาปีที่ 4-6

สรุปการศึกษา ชาวบ้านส่วนใหญ่ มีระดับการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 เยาวชนส่วนใหญ่มีระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 -6 เจ้าหน้าที่ของรัฐ ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี

อาชีพ

ตารางที่ 4.4 จำนวนและร้อยละของชาวบ้านกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ว่างงาน	15	7.46
รับจ้างทั่วไป	90	44.78
ค้าขาย	21	10.45
ช่าง	11	5.47
พนักงานบริษัท	15	7.46
พนักงานของรัฐ	5	2.49
ลูกจ้างชั่วคราว	8	3.98
อื่น ๆ	36	17.91
รวม	201	100.00

จากตารางที่ 4.4 พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่เป็นชาวบ้าน ส่วนใหญ่ร้อยละ 44.78 มีอาชีพรับจ้างทั่วไป รองลงมาร้อยละ 17.91 มีอาชีพอื่น ๆ และร้อยละ 10.45 มีอาชีพค้าขาย ตามลำดับ

สรุปอาชีพ ชาวบ้านส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้างทั่วไป

รายได้

ตารางที่ 4.5 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามรายได้ต่อเดือน

รายได้	ชาวบ้าน		เจ้าหน้าที่ภาครัฐ	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่มีรายได้	4	1.99	-	-
ต่ำกว่า 4,999 บาท	35	17.41	-	-
5,000 - 9,999 บาท	82	40.80	4	26.67
10,000 - 14,999 บาท	52	25.87	8	53.33
15,000 - 19,999 บาท	18	8.96	1	6.67
20,000 - 24,999 บาท	7	3.48	1	6.67
25,000 - 29,999 บาท	3	1.49	1	6.67
30,000 บาทขึ้นไป	-	-	-	-
รวม	201	100.00	15	100.00
	$\bar{X} = 9,490.05$		$\bar{X} = 13,166.17$	

จากตารางที่ 4.5 พบว่ากลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มจำแนกตามรายได้ ดังนี้

- ชาวบ้าน ส่วนใหญ่ร้อยละ 40.80 มีรายได้ระหว่าง 5,000-9,999 บาท รายได้สูงสุดระหว่าง 25,000-29,999 บาท ค่าสุดไม่มีรายได้ มีรายได้เฉลี่ย $\bar{X} = 9,490.05$ บาท

- เจ้าหน้าที่ของรัฐ ส่วนใหญ่ร้อยละ 53.33 มีรายได้ระหว่าง 10,000-14,999 บาท รายได้สูงสุดระหว่าง 25,000-29,999 บาท รายได้ต่ำสุดระหว่าง 10,000-14,999 บาท มีรายได้เฉลี่ย $\bar{X} = 13,166.17$ บาท

สรุปรายได้ ชาวบ้านมีรายได้เฉลี่ย 9,490.05 บาท เจ้าหน้าที่ของรัฐ มีรายได้เฉลี่ย 13,166.17 บาท

ประสบการณ์ในการทำงาน

ตารางที่ 4.6 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

ประสบการณ์ ในการทำงาน	ชาวบ้าน		เจ้าหน้าที่ภาครัฐ	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพิ่งเข้าทำงานยังไม่ถึงเดือน	5	2.49	-	-
1 - 12 เดือน	34	16.92	1	6.67
13 - 24 เดือน	29	14.43	1	6.67
25 - 36 เดือน	23	11.44	2	13.33
37 - 48 เดือน	11	5.47	1	6.67
มากกว่า 49 เดือนขึ้นไป	99	49.25	10	66.67
รวม	201	100.00	15	100.00
	$\bar{X} = 20.90$		$\bar{X} = 44.10$	

จากตารางที่ 4.6 พบว่ากลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานได้ ดังนี้

- ชาวบ้าน ส่วนใหญ่ร้อยละ 49.25 มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 49 เดือนขึ้นไป เพิ่งเข้าทำงานไม่ถึงเดือน ร้อยละ 2.49 ประสบการณ์ในการทำงานเฉลี่ย $\bar{X} = 20.90$ เดือน

- เจ้าหน้าที่ของรัฐ ส่วนใหญ่ร้อยละ 66.67 มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 49 เดือนขึ้นไป ประสบการณ์ในการทำงานเฉลี่ย $\bar{X} = 44.10$ เดือน

สรุปประสบการณ์ทำงาน ชาวบ้านมีประสบการณ์ในการทำงาน 20.90 เดือน เจ้าหน้าที่ของรัฐมีประสบการณ์ในการทำงาน 44.10 เดือน

การรู้จักโครงการบ้านปลา

ตารางที่ 4.7 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกการรู้จักโครงการบ้านปลา

การรู้จัก	ชาวบ้าน		เยาวชน		เจ้าหน้าที่ภาครัฐ	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
รู้จัก	136	67.67	13	86.67	10	66.67
ไม่รู้จัก	65	32.33	2	13.33	5	33.33
รวม	201	100.00	15	100.00	15	100.00

จากตารางที่ 4.7 พบว่ากลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่มจำแนกการรู้จักโครงการบ้านปลาได้ ดังนี้

- ชาวบ้าน ส่วนใหญ่ร้อยละ 67.67 รู้จักโครงการบ้านปลา ส่วนไม่รู้จักโครงการบ้านปลา มีเพียงร้อยละ 32.33

- เยาวชน ส่วนใหญ่ร้อยละ 86.67 รู้จักโครงการบ้านปลา ส่วนไม่รู้จักโครงการบ้านปลา มีเพียงร้อยละ 13.33

- เจ้าหน้าที่ของรัฐ ส่วนใหญ่ร้อยละ 66.67 รู้จักโครงการบ้านปลา ส่วนไม่รู้จักโครงการบ้านปลา มีเพียงร้อยละ 33.33

สรุปการรู้จักโครงการบ้านปลา กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รู้จักโครงการบ้านปลา

ความสนใจโครงการบ้านปลา

ตารางที่ 4.8 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความสนใจโครงการบ้านปลา

ความสนใจ	ชาวบ้าน		เยาวชน		เจ้าหน้าที่ภาครัฐ	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
สนใจ	137	68.16	12	80.00	11	73.33
ไม่สนใจ	17	8.46	3	20.00	3	20.00
เฉย ๆ	47	23.38	0	0.00	1	6.67
รวม	201	100.00	15	100.00	15	100.00

จากตารางที่ 4.8 พบว่ากลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่มจำแนกตามความสนใจโครงการบ้านปลาได้ดังนี้

- ชาวบ้าน ส่วนใหญ่ร้อยละ 68.16 มีความสนใจโครงการบ้านปลา ส่วนที่ไม่สนใจมีเพียงร้อยละ 8.46 และร้อยละ 23.38 รู้สึกเฉย ๆ ต่อโครงการบ้านปลา

- เยาวชน ส่วนใหญ่ร้อยละ 80.00 มีความสนใจโครงการบ้านปลา ส่วนที่ไม่สนใจมีเพียงร้อยละ 20.20

- เจ้าหน้าที่ของรัฐ ส่วนใหญ่ร้อยละ 73.33 มีความสนใจโครงการบ้านปลา ส่วนที่ไม่สนใจมีเพียงร้อยละ 20.00 และร้อยละ 6.67 รู้สึกเฉย ๆ ต่อโครงการบ้านปลา

สรุปความสนใจโครงการบ้านปลา กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความสนใจโครงการบ้านปลา

ความสนใจในการอนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเลของผู้ร่วมโครงการบ้านปลา

ตารางที่ 4.9 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความสนใจในการอนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเลของผู้ร่วมโครงการบ้านปลา

ความสนใจ ของผู้เข้าร่วม โครงการ	จำนวนความสนใจการอนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเลของผู้ร่วมโครงการบ้านปลา					$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
	สนใจ มากที่สุด	สนใจ มาก	สนใจ ปานกลาง	สนใจ น้อย	ไม่สนใจ			
ชาวบ้าน	14 (6.97)	40 (19.90)	88 (43.78)	57 (28.35)	2 (1.0)	3.03	0.897	สนใจ ปานกลาง
เยาวชน	7 (46.67)	4 (26.67)	3 (20.00)	1 (6.67)	0 (0.00)	4.13	0.990	สนใจ มาก
ความสนใจในการอนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเล						3.58	0.943	สนใจมาก

หมายเหตุ	4.21 – 5.00	เท่ากับ	สนใจมากที่สุด
	3.41 – 4.20	เท่ากับ	สนใจมาก
	2.61 – 3.40	เท่ากับ	สนใจปานกลาง
	1.81 – 2.60	เท่ากับ	สนใจน้อย
	1.00 – 1.80	เท่ากับ	ไม่สนใจ

จากตารางที่ 4.9 พบว่ากลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มจำแนกตามความสนใจในการอนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเลของผู้ร่วมโครงการบ้านปลาได้ดังนี้

- ชาวบ้าน ส่วนใหญ่ร้อยละ 43.78 มีความสนใจปานกลาง ส่วนร้อยละ 28.35 มีความสนใจน้อย และไม่สนใจมีเพียงร้อยละ 1.0

- เยาวชน ส่วนใหญ่ร้อยละ 46.67 มีความสนใจมากที่สุด ส่วนร้อยละ 26.67 มีความสนใจมาก และสนใจน้อยมีเพียงร้อยละ 6.67

สรุปความสนใจในการอนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเลของผู้ร่วมโครงการบ้านปลา ชาวบ้านส่วนใหญ่มีความสนใจปานกลางในการอนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเลของผู้ร่วมโครงการบ้านปลา ชาวชนส่วนใหญ่มีความสนใจมากที่สุดในการอนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเลของผู้ร่วมโครงการบ้านปลา โดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความสนใจในระดับมาก

ผู้แนะนำให้เข้าร่วมโครงการ

ตารางที่ 4.10 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามผู้แนะนำให้เข้าร่วมโครงการ

ผู้แนะนำให้เข้าร่วมโครงการบ้านปลา	ชาวบ้าน		เยาวชน		เจ้าหน้าที่ภาครัฐ	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพื่อนบ้าน	29	14.42	8	53.33	-	-
กำนัน	5	2.49	-	-	5	33.33
ผู้ใหญ่บ้าน	158	78.61	7	46.67	8	53.34
ครู อาจารย์	6	2.99	-	-	2	13.33
อื่น ๆ	3	1.49	-	-	-	-
รวม	201	100.00	15	100.00	15	100.00

จากตารางที่ 4.10 พบว่ากลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่มจำแนกตามผู้แนะนำเข้าร่วมโครงการบ้านปลา ได้ดังนี้

- ชาวบ้าน ส่วนใหญ่ร้อยละ 78.61 ผู้ใหญ่บ้านเป็นผู้แนะนำเข้าโครงการบ้านปลา ส่วนร้อยละ 28.35 เพื่อนบ้านเป็นผู้แนะนำเข้าโครงการบ้านปลา และอื่น ๆ ที่แนะนำเข้าร่วมโครงการบ้านปลามีเพียงร้อยละ 1.49

- เยาวชน ส่วนใหญ่ร้อยละ 53.33 เพื่อนบ้านเป็นผู้แนะนำเข้าโครงการบ้านปลา และมีเพียงร้อยละ 46.67 ผู้ใหญ่บ้านเป็นผู้แนะนำเข้าโครงการบ้านปลา

- เจ้าหน้าที่ภาครัฐ ส่วนใหญ่ร้อยละ 53.34 ผู้ใหญ่บ้านเป็นผู้แนะนำเข้าโครงการบ้านปลา ส่วนร้อยละ 33.33 กำนันเป็นผู้แนะนำเข้าโครงการบ้านปลา และครู อาจารย์ แนะนำเข้าโครงการบ้านปลามีเพียงร้อยละ 1.49

สรุปผู้แนะนำเข้าร่วมโครงการบ้านปลา กลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มส่วนใหญ่มีผู้ใหญ่บ้านเป็นผู้แนะนำเข้าโครงการบ้านปลา

บทบาทในโครงการบ้านปลา

ตารางที่ 4.11 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามบทบาทในโครงการบ้านปลา

บทบาทในโครงการบ้านปลา	ชาวบ้าน		เยาวชน		เจ้าหน้าที่ของรัฐ	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ประธาน	1	0.50	-	-	-	-
กรรมการ	3	1.49	1	6.67	-	-
สมาชิก	23	11.44	9	60.00	-	-
ผู้สนใจ	159	79.11	5	33.33	9	60.00
อื่นๆ	15	7.46	-	-	6	40.00
รวม	201	100.00	15	100.00	15	100.00

จากตารางที่ 4.11 พบว่ากลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่มจำแนกตามบทบาทโครงการบ้านปลาได้ดังนี้

- ชาวบ้าน ส่วนใหญ่ร้อยละ 79.11 เป็นผู้สนใจโครงการบ้านปลา ส่วนร้อยละ 11.44 เป็นสมาชิกโครงการบ้านปลา และเป็นประธานโครงการบ้านปลาเพียงร้อยละ 0.50
- เยาวชน ส่วนใหญ่ร้อยละ 60.00 เป็นสมาชิกโครงการบ้านปลา ส่วนร้อยละ 33.33 เป็นผู้สนใจโครงการบ้านปลา และเป็นกรรมการโครงการบ้านปลาเพียงร้อยละ 6.67
- เจ้าหน้าที่ของรัฐ ส่วนใหญ่ร้อยละ 60.00 เป็นผู้สนใจโครงการบ้านปลา และร้อยละ 40.00 มีบทบาทอื่น ๆ ในโครงการบ้านปลา

สรุปบทบาทในโครงการบ้านปลา ชาวบ้านและเจ้าหน้าที่ของรัฐ ส่วนใหญ่เป็นผู้สนใจโครงการบ้านปลา ส่วนเยาวชนส่วนใหญ่เป็นสมาชิกโครงการบ้านปลา

ความพึงพอใจในโครงการบ้านปลา

ตารางที่ 4.12 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความพึงพอใจในโครงการบ้านปลา

ความพึงพอใจใน โครงการบ้านปลา	จำนวนความพึงพอใจในโครงการบ้านปลา					$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
	พึงพอใจ มากที่สุด	พึงพอใจ มาก	พึงพอใจ ปานกลาง	พึงพอใจ น้อย	ไม่ พึงพอใจ			
ชาวบ้าน	14 (6.96)	101 (50.25)	81 (40.30)	4 (1.99)	1 (0.50)	3.61	0.670	พึงพอใจ มาก
เยาวชน	5 (33.33)	9 (60.00)	1 (6.67)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.27	0.594	พึงพอใจ มากที่สุด
เจ้าหน้าที่ของรัฐ	0 (0.00)	7 (46.7)	8 (53.3)	0 (0.00)	0 (0.00)	3.47	0.516	พึงพอใจ มาก
ความพึงพอใจในโครงการบ้านปลา						3.78	0.593	พึงพอใจมาก

หมายเหตุ	4.21 – 5.00	เท่ากับ	พึงพอใจมากที่สุด
	3.41 – 4.20	เท่ากับ	พึงพอใจมาก
	2.61 – 3.40	เท่ากับ	พึงพอใจปานกลาง
	1.81 – 2.60	เท่ากับ	พึงพอใจน้อย
	1.00 – 1.80	เท่ากับ	ไม่พึงพอใจ

จากตารางที่ 4.12 พบว่ากลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่มจำแนกตามความพึงพอใจในโครงการบ้านปลา ได้ดังนี้

- ชาวบ้าน ส่วนใหญ่ร้อยละ 50.25 มีความพึงพอใจมากในโครงการบ้านปลา ส่วนร้อยละ 40.30 มีความพึงพอใจปานกลาง และไม่พึงพอใจมีเพียงร้อยละ 0.50
- เยาวชน ส่วนใหญ่ร้อยละ 60.00 มีความพึงพอใจมากในโครงการบ้านปลา ส่วนร้อยละ 33.33 มีความพึงพอใจมากที่สุด และมีพึงพอใจปานกลางมีเพียงร้อยละ 6.67
- เจ้าหน้าที่ของรัฐ ส่วนใหญ่ร้อยละ 53.3 มีความพึงพอใจปานกลาง และมีเพียงร้อยละ 46.7 มีความพึงพอใจมาก

สรุปความพึงพอใจในโครงการบ้านปลา ชาวบ้านส่วนใหญ่มีพึงพอใจมากในโครงการบ้านปลา เยาวชนส่วนใหญ่มีพึงพอใจมากที่สุดในโครงการบ้านปลา และเจ้าหน้าที่ของรัฐมีความพึงพอใจปานกลางในโครงการบ้านปลา โดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความพึงพอใจโครงการบ้านปลา ในระดับมาก

ความรู้ที่ได้จากการเข้าร่วมโครงการ

ตารางที่ 4.13 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความรู้ที่ได้จากการเข้าร่วมโครงการ

ความรู้ที่ได้จากการ เข้าร่วมโครงการ	จำนวนความรู้ที่ได้จากการเข้าร่วมโครงการ					$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
	มีความรู้ มากที่สุด	มีความรู้ มาก	มีความรู้ ปานกลาง	มีความรู้ น้อย	ไม่ มีความรู้			
ชาวบ้าน	7 (3.48)	40 (19.90)	137 (68.16)	16 (7.96)	1 (0.50)	3.18	0.639	ปานกลาง
เยาวชน	1 (6.7)	0 (0.0)	8 (53.3)	5 (33.3)	1 (6.7)	2.67	0.900	ปานกลาง
เจ้าหน้าที่ของรัฐ	0 (0.00)	3 (20.0)	7 (46.7)	4 (26.7)	1 (6.7)	2.80	0.862	ปานกลาง
ความรู้ที่ได้จากการเข้าร่วมโครงการ						2.88	0.800	ปานกลาง

หมายเหตุ	4.21 – 5.00 เท่ากับ	มีความรู้มากที่สุด
	3.41 – 4.20 เท่ากับ	มีความรู้มาก
	2.61 – 3.40 เท่ากับ	มีความรู้ปานกลาง
	1.81 – 2.60 เท่ากับ	มีความรู้น้อย
	1.00 – 1.80 เท่ากับ	ไม่มีความรู้

จากตารางที่ 4.13 พบว่ากลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่มจำแนกตามความรู้ที่ได้จากการเข้าร่วมโครงการ บ้านปลา ได้ดังนี้

- ชาวบ้าน ส่วนใหญ่ร้อยละ 68.16 ได้ความรู้ปานกลางจากการเข้าร่วมโครงการบ้านปลา ส่วนร้อยละ 19.90 ได้ความรู้มาก และไม่ได้ความรู้มีเพียงร้อยละ 0.50
- เยาวชน ส่วนใหญ่ร้อยละ 53.3 ได้ความรู้ปานกลางจากการเข้าร่วมโครงการบ้านปลา ส่วนร้อยละ 33.3 ได้ความรู้น้อย และไม่ได้ความรู้มีเพียง 6.7
- เจ้าหน้าที่ของรัฐ ส่วนใหญ่ร้อยละ 46.7 ได้ความรู้ปานกลางจากการเข้าร่วมโครงการ บ้านปลา ส่วนร้อยละ 26.7 ได้ความรู้น้อย และไม่ได้ความรู้มีเพียงร้อยละ 6.7

สรุปความรู้ที่ได้จากการเข้าร่วมโครงการบ้านปลา กลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มในภาพรวมได้ ความรู้จากการเข้าร่วมโครงการบ้านปลา ในระดับ ปานกลาง

ระยะเวลาในการเข้าร่วมโครงการ

ตารางที่ 4.14 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระยะเวลาในการเข้าร่วมโครงการ

ระยะเวลาในการ เข้าร่วมโครงการ	ชาวบ้าน		เยาวชน		เจ้าหน้าที่ภาครัฐ	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เข้าไม่ถึง 1 เดือน	44	21.89	2	13.33	-	-
1 – 6 เดือน	76	37.81	10	66.67	1	16.67
7 – 12 เดือน	22	10.94	2	13.33	4	66.67
13 – 18 เดือน	20	9.95	1	6.67	-	-
19 – 24 เดือน	17	8.46	-	-	-	-
มากกว่า 2 ปีขึ้นไป	22	10.95	-	-	1	16.67
รวม	201	100.00	15	100.00	6	100.00
	$\bar{X} = 10.69$		$\bar{X} = 4.63$		$\bar{X} = 11.50$	

จากตารางที่ 4.14 พบว่ากลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มจำแนกตามระยะเวลาในการเข้าร่วมโครงการ ได้ดังนี้

- ชาวบ้าน ส่วนใหญ่ร้อยละ 37.81 มีระยะเวลาเข้าร่วมโครงการ 1-6 เดือน และร้อยละ 8.46 เข้าร่วมโครงการ 19-24 เดือน โดยมีระยะเวลาเข้าร่วมโครงการค่าเฉลี่ย $\bar{X} = 10.69$ เดือน
- เยาวชน ส่วนใหญ่ร้อยละ 66.67 มีระยะเวลาเข้าร่วมโครงการ 1-6 เดือน และร้อยละ 6.67 เข้าร่วมโครงการ 13-18 เดือน โดยมีระยะเวลาเข้าร่วมโครงการค่าเฉลี่ย $\bar{X} = 4.63$ เดือน
- เจ้าหน้าที่ของรัฐ ส่วนใหญ่ร้อยละ 66.67 มีระยะเวลาเข้าร่วมโครงการ 7-12 เดือน และร้อยละ 16.67 เข้าร่วมโครงการ 1-6 เดือนและมากกว่า 2 ปีขึ้นไป โดยมีระยะเวลาเข้าร่วมโครงการค่าเฉลี่ย $\bar{X} = 11.50$ เดือน

สรุประยะเวลาในการเข้าร่วมโครงการ ชาวบ้านมีระยะเวลาเข้าร่วมโครงการโดยเฉลี่ย 10.69 เดือน เยาวชนมีระยะเวลาเข้าร่วมโครงการโดยเฉลี่ย 4.63 เดือน และเจ้าหน้าที่ของรัฐมีระยะเวลาเข้าร่วมโครงการโดยเฉลี่ย 11.50 เดือน

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเลมาก่อนเข้าร่วมโครงการ
 ตารางที่ 4.15 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์
 และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเลมาก่อนเข้าร่วมโครงการ

ความรู้ความเข้าใจ ก่อนเข้าร่วม โครงการ	ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเลก่อนเข้าร่วม					$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
	มีความรู้ มากที่สุด	มีความรู้ มาก	มีความรู้ ปานกลาง	มีความรู้ น้อย	ไม่ มีความรู้			
ชาวบ้าน	18 (8.96)	31 (15.42)	99 (49.25)	39 (19.40)	14 (6.97)	3.00	0.995	มีความรู้ ปานกลาง
เยาวชน	1 (6.66)	0 (0.00)	7 (46.67)	4 (26.67)	3 (20.00)	2.47	1.060	มีความรู้ น้อย
เจ้าหน้าที่ของรัฐ	0 (0.00)	5 (33.33)	10 (66.67)	0 (0.00)	0 (0.00)	2.40	0.910	มีความรู้ น้อย
ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์และพัฒนาก่อนเข้าร่วมโครงการ						2.62	0.988	มีความรู้ ปานกลาง

- หมายเหตุ 4.21 – 5.00 เท่ากับ มีความรู้มากที่สุด
 3.41 – 4.20 เท่ากับ มีความรู้มาก
 2.61 – 3.40 เท่ากับ มีความรู้ปานกลาง
 1.81 – 2.60 เท่ากับ มีความรู้
 1.00 – 1.80 เท่ากับ ไม่มีความรู้

จากตารางที่ 4.15 พบว่ากลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่มจำแนกตามความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเลมาก่อนเข้าร่วมโครงการ ได้ดังนี้

- ชาวบ้าน ส่วนใหญ่ร้อยละ 49.25 มีความรู้ความเข้าใจปานกลางเกี่ยวกับการอนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเลมาก่อนเข้าร่วมโครงการ ส่วนร้อยละ 19.40 มีความรู้ความเข้าใจน้อย และไม่ได้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเลมาก่อนเข้าร่วมโครงการ เพียงร้อยละ 6.67

- เยาวชน ส่วนใหญ่ร้อยละ 46.67 มีความรู้ความเข้าใจปานกลางเกี่ยวกับการอนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเลมาก่อนเข้าร่วมโครงการ ส่วนร้อยละ 26.67 มีความรู้ความเข้าใจน้อย และมีความรู้ความเข้าใจมากที่สุดเกี่ยวกับการอนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเลมาก่อนเข้าร่วมโครงการ เพียงร้อยละ 6.66

- เจ้าหน้าที่ของรัฐ ส่วนใหญ่ร้อยละ 66.67 มีความรู้ความเข้าใจปานกลางเกี่ยวกับการอนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเลมาก่อนเข้าร่วมโครงการ และมีความรู้ความเข้าใจมากเกี่ยวกับการอนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเลมาก่อนเข้าร่วมโครงการ เพียงร้อยละ 33.33

สรุปความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเลมาก่อนเข้าร่วมโครงการ กลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มส่วนใหญ่ มีความรู้ความเข้าใจปานกลางเกี่ยวกับการอนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเลมาก่อนเข้าร่วมโครงการ ในระดับ ปานกลาง

โครงการบ้านปลา ตลอดจนการอนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเลมีประโยชน์ต่อคน ชุมชน และประเทศชาติ

ตารางที่ 4.16 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามโครงการบ้านปลา ตลอดจนการอนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเลมีประโยชน์ต่อคนในชุมชนและประเทศชาติ

โครงการบ้านปลา มีประโยชน์ต่อคนในชุมชน และประเทศ	การอนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งมีประโยชน์ต่อคน ชุมชนและประเทศชาติ					$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
	มีประโยชน์มากที่สุด	มีประโยชน์มาก	มีประโยชน์ปานกลาง	มีประโยชน์น้อย	ไม่มีประโยชน์			
ชาวบ้าน	49 (24.38)	80 (39.80)	65 (32.34)	7 (3.48)	0 (0.00)	3.85	0.829	มีประโยชน์มาก
เยาวชน	13 (86.67)	2 (13.33)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.87	0.352	มีประโยชน์มากที่สุด
โครงการบ้านปลาตลอดจนการอนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเล มีประโยชน์ต่อคนในชุมชนและประเทศ						4.36	0.590	มีประโยชน์มากที่สุด

หมายเหตุ	4.21 – 5.00 เท่ากับ	มีประโยชน์มากที่สุด
	3.41 – 4.20 เท่ากับ	มีประโยชน์มาก
	2.61 – 3.40 เท่ากับ	มีประโยชน์ปานกลาง
	1.81 – 2.60 เท่ากับ	มีประโยชน์น้อย
	1.00 – 1.80 เท่ากับ	ไม่มีประโยชน์

จากตารางที่ 4.16 พบว่ากลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มจำแนกตามโครงการบ้านปลาตลอดจนการอนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเลมีประโยชน์ต่อคนในชุมชนและประเทศชาติ ได้ดังนี้

- ชาวบ้าน ส่วนใหญ่ร้อยละ 39.80 เห็นว่าโครงการบ้านปลาตลอดจนการอนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเลมีประโยชน์มากต่อคนในชุมชนและประเทศชาติ ส่วนร้อยละ 32.34 เห็นว่ามีประโยชน์ปานกลาง และเห็นว่ามีประโยชน์น้อย เพียงร้อยละ 3.48

- เยาวชน ส่วนใหญ่ร้อยละ 86.67 เห็นว่าโครงการบ้านปลาตลอดจนการอนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเลมีประโยชน์มากที่สุดต่อคนในชุมชนและประเทศชาติ และเห็นว่ามีประโยชน์มาก เพียงร้อยละ 13.33

สรุปโครงการบ้านปลาตลอดจนการอนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเลมีประโยชน์ต่อคนในชุมชนและประเทศชาติ โดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่มมีความเห็นว่าโครงการบ้านปลาตลอดจนการอนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเลมีประโยชน์มากที่สุดต่อคนในชุมชนและประเทศชาติ ในระดับ มากที่สุด

การเข้าร่วมโครงการอนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเลโครงการอื่น ๆ

ตารางที่ 4.17 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการเข้าร่วมโครงการอนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเลโครงการอื่น ๆ

การเข้าร่วม โครงการอื่น ๆ	ชาวบ้าน		เจ้าหน้าที่ภาครัฐ	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เข้าร่วม	136	67.66	6	40.00
ไม่แน่ใจ	65	32.34	9	60.00
ไม่เข้าร่วม	-	-	-	-
รวม	201	100.00	15	100.00

จากตารางที่ 4.17 พบว่ากลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มจำแนกตามการเข้าร่วมโครงการอนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเลโครงการอื่น ๆ ได้ดังนี้

- ชาวบ้าน ส่วนใหญ่ร้อยละ 67.66 เข้าร่วมโครงการอนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเลโครงการอื่น ๆ ส่วนไม่แน่ใจ มีเพียงร้อยละ 32.34

- เจ้าหน้าที่ของรัฐ ส่วนใหญ่ร้อยละ 60.00 ไม่แน่ใจว่าจะเข้าร่วมโครงการอนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเลโครงการอื่น ๆ ส่วนเข้าร่วม มีเพียงร้อยละ 40.00

สรุปการเข้าร่วมโครงการอนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเลโครงการอื่น ๆ

ชาวบ้านส่วนใหญ่เข้าร่วมโครงการอนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเลโครงการอื่น ๆ มาก แต่เจ้าหน้าที่ของรัฐส่วนใหญ่ไม่แน่ใจว่าจะเข้าร่วมโครงการอนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเลโครงการอื่น ๆ

ชุมชนบ้านหินดาตควรจัดการ โครงการอนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเลโครงการอื่น ๆ
 ตารางที่ 4.18 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามชุมชนบ้านหินดาตควรจัดการ
 โครงการอนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเลโครงการอื่น ๆ

การจัดการโครงการอื่น ๆ	ชาวบ้าน		เจ้าหน้าที่ภาครัฐ	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ควร	146	72.64	13	86.67
ไม่แน่ใจ	55	27.36	2	13.33
ไม่ควร	-	-	-	-
รวม	201	100.00	15	100.00

จากตารางที่ 4.18 พบว่ากลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มจำแนกตามชุมชนบ้านหินดาตควรจัดการ
 โครงการอนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเลโครงการอื่น ๆ ได้ดังนี้

- ชาวบ้าน ส่วนใหญ่ร้อยละ 72.64 เห็นว่าชุมชนบ้านหินดาตควรจัดการ โครงการ
 อนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเลโครงการอื่น ๆ ส่วนไม่แน่ใจ มีเพียงร้อยละ 27.36

- เจ้าหน้าที่ของรัฐ ส่วนใหญ่ร้อยละ 86.67 เห็นว่าชุมชนบ้านหินดาตควรจัดการ
 โครงการอนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเลโครงการอื่น ๆ ส่วนไม่แน่ใจ มีเพียงร้อยละ 13.33

สรุปชุมชนบ้านหินดาตควรจัดการโครงการอนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเล
 โครงการอื่น ๆ กลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม เห็นเหมือนกันว่าชุมชนบ้านหินดาตควรจัดการ โครงการ
 อนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเลโครงการอื่น ๆ

การขอรับการสนับสนุนจากภาครัฐและภาคเอกชน หากต้องใช้ความรู้ทางวิชาการหรืองบประมาณสูงกว่านี้

ตารางที่ 4.19 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการขอรับการสนับสนุนจากภาครัฐและภาคเอกชน หากต้องใช้ความรู้ทางวิชาการหรืองบประมาณสูงกว่านี้

ขอรับการสนับสนุน จากภาครัฐและ ภาคเอกชน	ขอรับการสนับสนุนจากภาครัฐและภาคเอกชนสูงกว่านี้					$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
	เห็นด้วย มากที่สุด	เห็นด้วย มาก	เห็นด้วย ปานกลาง	เห็นด้วย น้อย	ไม่ เห็นด้วย			
ชาวบ้าน	45 (22.39)	67 (33.33)	50 (24.88)	20 (9.95)	19 (9.45)	3.49	1.123	เห็นด้วย มาก
เยาวชน	3 (20.00)	0 (0.00)	1 (6.67)	2 (13.33)	9 (60.00)	2.07	1.624	เห็นด้วย น้อย
เจ้าหน้าที่ของรัฐ	2 (13.33)	9 (60.00)	4 (26.67)	0 (0.00)	0 (0.00)	3.87	0.640	เห็นด้วย มาก
ขอรับการสนับสนุนจากภาครัฐและภาคเอกชนสูงกว่านี้						3.14	1.129	เห็นด้วย ปานกลาง

หมายเหตุ	4.21 – 5.00	เท่ากับ	เห็นด้วยมากที่สุด
	3.41 – 4.20	เท่ากับ	เห็นด้วยมาก
	2.61 – 3.40	เท่ากับ	เห็นด้วยปานกลาง
	1.81 – 2.60	เท่ากับ	เห็นด้วยน้อย
	1.00 – 1.80	เท่ากับ	ไม่เห็นด้วย

จากตารางที่ 4.19 พบว่ากลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่มจำแนกตามการขอรับการสนับสนุนจากภาครัฐและภาคเอกชน หากต้องใช้ความรู้ทางวิชาการหรืองบประมาณสูงกว่านี้ ได้ดังนี้

- ชาวบ้าน ส่วนใหญ่ร้อยละ 33.33 เห็นด้วยมากกว่าการขอรับการสนับสนุนจากภาครัฐและภาคเอกชน หากต้องใช้ความรู้ทางวิชาการหรืองบประมาณสูงกว่านี้ ส่วนร้อยละ 24.88 เห็นด้วยปานกลาง และไม่เห็นด้วยเพียงร้อยละ 9.45

- เยาวชน ส่วนใหญ่ร้อยละ 60.00 ไม่เห็นด้วยว่าการขอรับการสนับสนุนจากภาครัฐและภาคเอกชน หากต้องใช้ความรู้ทางวิชาการหรืองบประมาณสูงกว่านี้ ส่วนร้อยละ 20.00 เห็นด้วยมากที่สุด และเห็นด้วยปานกลางเพียงร้อยละ 9.45

- เจ้าหน้าที่ของรัฐ ส่วนใหญ่ร้อยละ 60.00 เห็นด้วยมาก ว่าการขอรับการสนับสนุนจากภาครัฐและภาคเอกชน หากต้องใช้ความรู้ทางวิชาการหรืองบประมาณสูงกว่านี้ ส่วนร้อยละ 24.88 เห็นด้วยปานกลาง และเห็นด้วยมากที่สุดมีเพียงร้อยละ 13.33

สรุปการขอรับการสนับสนุนจากภาครัฐและภาคเอกชน หากต้องใช้ความรู้ทางวิชาการหรืองบประมาณสูงกว่านี้ ชาวบ้านเห็นด้วยมากกว่าการขอรับการสนับสนุนจากภาครัฐและภาคเอกชน หากต้องใช้ความรู้ทางวิชาการหรืองบประมาณสูงกว่านี้ เยาวชนไม่เห็นด้วยว่าการขอรับการสนับสนุนจากภาครัฐและภาคเอกชน หากต้องใช้ความรู้ทางวิชาการหรืองบประมาณสูงกว่านี้ เจ้าหน้าที่ของรัฐเห็นด้วยมากกว่าการขอรับการสนับสนุนจากภาครัฐและภาคเอกชน หากต้องใช้ความรู้ทางวิชาการหรืองบประมาณสูงกว่านี้ โดยภาพรวมเห็นด้วยในระดับ ปานกลาง

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 รูปแบบการอนุรักษ์และการพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเลโดยการมีส่วนร่วมของกลุ่มชาวบ้าน กลุ่มเยาวชน และกลุ่มเจ้าหน้าที่

2.1.1 รูปแบบการอนุรักษ์ระบบนิเวศชายฝั่งทะเลโดยการมีส่วนร่วม

การวิจัยเชิงคุณภาพ

จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกเกี่ยวกับรูปแบบการอนุรักษ์ระบบนิเวศชายฝั่งทะเลโดยการมีส่วนร่วมของ เจ้าหน้าที่ของรัฐ 9 คน ชาวบ้าน 5 คนและเยาวชน 3 คน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. นางปราณี รจนากุล ตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 12 มิถุนายน 2552

“แบ่งหน้าที่โดยมีการคัดเลือกประธานขึ้น ในแต่ละหมู่ให้มีความรับผิดชอบ ในการอนุรักษ์ระบบนิเวศร่วมกับสมาชิกในหมู่บ้าน โดยการมีส่วนร่วมของทุกคน ”

“การปลูกจิตสำนึกให้ประชาชนในพื้นที่ โดยไม่ทำลายทรัพยากรธรรมชาติ ป่าไม้ชายฝั่งหรือไม่จับสัตว์น้ำในฤดูวางไข่ เพื่อที่จะให้สัตว์น้ำได้อยู่อาศัย”

“ไม่ตัดไม้ ทำลายป่า เช่น ไม่ตัดไม้โกงกาง เป็นต้น มีการปลูกป่าทดแทนไม้ที่ตัดไป มีการสร้างจิตสำนึกให้มีการรักและหวงแหนป่าธรรมชาติ”

“การอนุรักษ์ระบบนิเวศชายฝั่งทะเลจะเอื้อประโยชน์แก่ชุมชนโดยที่ชาวบ้านมีสัตว์น้ำกินน้ำไม่เสีย ปลาที่มีที่อยู่อาศัย ชาวบ้าน, ประชาชนในท้องถิ่น หรือคนทั่วไปจะได้รับประโยชน์ ”

“ภาครัฐควรมีการส่งเสริม เพราะว่าโครงการงบประมาณในการดำเนินการต้องใช้มากพอสมควร และควรที่จะเอาความรู้มาเสริมให้กับชาวบ้าน”

2. นายสมชาย ชำนาญช่าง ตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลคลองใหญ่ สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 12 มิถุนายน 2552

“มีการวางแผนทางปลูกจิตสำนึกให้ประชาชนในหมู่บ้านและผู้เกี่ยวข้องช่วยกันอนุรักษ์ และช่วยแสดงความคิดเห็นตามต้องการของชุมชน”

“การอนุรักษ์ คือต้องให้ความรู้ ความเข้าใจ อบรม ปลูกจิตสำนึก ช่วยกันดูแล รักษา สภาพแวดล้อม”

“มีการวางแผนการอนุรักษ์ โดยให้ทุกคนทุกครอบครัวรักษาธรรมชาติ และป่าชายเลน เพื่อรักษาสิ่งแวดล้อมระบบนิเวศ เพื่อ กุ้ง หอย ปู ปลา และธรรมชาติ จะกลับมา”

“การอนุรักษ์ระบบนิเวศชายฝั่งทะเลจะเป็นประโยชน์ต่อประชาชนทุกคน รวมไปถึงระดับตำบล อำเภอ และรวมถึงประเทศ ”

“การอนุรักษ์ระบบนิเวศชายฝั่งทะเลจะบรรลุผลได้จะต้องเริ่มทำ ลงมือทำ โดยที่แรกคิดว่าทำเพื่อส่วนรวมเพื่อชุมชน สุดท้ายทำแล้วเกิดผล ทำให้ระบบนิเวศกลับมา”

3. นายเหมือน รุ่งโรจน์ เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบล สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 12 มิถุนายน 2552 โดยมีรายละเอียดในการการสัมภาษณ์ ดังนี้

“ควรมีการวางหลักเกณฑ์ โดยหากใช้อย่างระมัดระวัง ถ้าไม่เกิดปัญหาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ก็น่าจะดี แต่ถ้าใช้สัอย่างแล้วเกิดปัญหาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม เราก็จะต้องหาวิธีสุดอื่นมาทดแทน”

“รูปแบบในการอนุรักษ์โดยใช้การประชาสัมพันธ์ โดยเน้นห้ามทิ้งขยะลงทะเลและทำป้ายห้ามทิ้งขยะ ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบ รวมทั้งนักทัศนจรด้วย โดยอยากให้ทำป้ายประชาสัมพันธ์ไว้ที่ศาลาประชุมหมู่บ้านทุกแห่ง”

“หากเรามีป่าไม้ชายเลนอยู่ ก็ต้องให้เจ้าหน้าที่เฝ้าดูแล เป็นรายเดือน-รายปี เพื่อไม่ให้คนนอกมาทำลาย โดยเน้นการปฏิบัติการรักษาป่าชายเลน”

“การอนุรักษ์ผู้ที่ได้รับประโยชน์ คือ ประชาชนในหมู่บ้านนั้น และ สัตว์น้ำในทะเลได้มีที่อยู่อาศัย”

4. นายสุรัชย์ บุรพานนทชัย เจ้าหน้าที่สำนักงานการขนส่งทางน้ำ สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 12 มิถุนายน 2552

“มีการระดมความคิดจากชาวบ้านในชุมชนเพื่อพัฒนารูปแบบการอนุรักษ์โดยการบังคับใช้กฎหมาย มาตรการเพิ่มเติม มาตรการใหม่ ๆ และการมีส่วนร่วมของชุมชน”

“ชาวบ้านติดปัญหาเรื่องงบประมาณ ต้องให้้องค์การส่วนท้องถิ่นสนับสนุน แต่พอเวลาอนุมัติงบประมาณมา ท้องถิ่นลืมนึกถึงหน่วยงานของรัฐ คือ ร่วมเข้าไปช่วยแนะนำในการดำเนินการ

ที่ไม่ขัดต่อกฎหมายในพื้นที่ เพราะว่าชาวบ้านมักจะมองเพียงว่ามีแหล่งอาศัยของปลา แต่เจ้าหน้าที่ของรัฐมองว่า เมื่อวางปะการังเทียมหรือบ้านปลา จะทำให้เส้นทางน้ำสูญเสีย การเดินเรือใช้ไม่ได้ และเกรงว่าวัชพืชในทะเลจะมากขึ้น”

5. นายชวชัย ศรีวีระชัย เจ้าหน้าที่กรมประมง สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 12 มิถุนายน 2552

“รูปแบบการอนุรักษ์ โดยต้องอธิบายความเป็นมาและวัตถุประสงค์ เพื่อให้ นำความรู้ลงสู่ชาวบ้าน ให้ชาวบ้านรับช่วงต่อจากรัฐ โดยมีประเด็นที่สำคัญว่า ทางจังหวัดไม่มั่นใจว่าชาวบ้านจะสามารถเลี้ยงปลาให้รอดได้และต้องการผู้รับผิดชอบในการนี้ อย่างชัดเจน”

“จะร่วมวางแผนการอนุรักษ์ระบบนิเวศชายฝั่งทะเล โดยการประชาสัมพันธ์โครงการพัฒนาจังหวัด เช่น โครงการสร้างแหล่งปลาการ์ตูนเพื่อการปรับปรุงระบบนิเวศ และ โครงการสร้างแหล่งพ่อแม่พันธุ์และเพิ่มผลผลิตปลากระรังจุดฟ้าในธรรมชาติ”

6. นายเฉลิมพล พวงทอง เจ้าหน้าที่การศึกษานอกกระบบ สัมภาษณ์เมื่อวันที่

13 มิถุนายน 2552

“โดยการสนับสนุนข้อมูลหรือสถานที่ ที่เป็นตัวอย่างที่ดี สนับสนุนเรื่องการศึกษาดูงานเป็นโครงการ และประการสุดท้ายได้แก่ การประสานงานในการวางแผน เช่น การประสานงานกับผู้สื่อข่าวที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น”

“เผยแพร่ ให้ความรู้ ทำให้ชาวบ้านเห็นประโยชน์ของการอนุรักษ์ โดยให้ชาวบ้านคิดเองได้ โดยที่เราไม่ต้องบอกหรือบรรยาย โดยให้ชาวบ้านฟังพาดตนเองให้ได้ คิดเองให้ได้ โดยกระตุ้นให้เกิดวัฒนธรรมองค์กร”

7. นายพนพล สุวรรณภักดิ์ เจ้าหน้าที่ การศึกษานอกกระบบ ตำแหน่ง ที่ปรึกษากิตติมศักดิ์ โครงการบ้านปลา สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 13 มิถุนายน 2552

“โดยการศึกษาข้อมูลชุมชน วิเคราะห์ปัญหาาร่วมกันกับผู้นำชุมชนทั้งอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ สังเคราะห์ปัญหาาร่วมกับชุมชนโดยใช้หลักการคิดเป็น วางแผนร่วมกับชุมชน ทำตามแผน และสรุปผลการทำงานร่วมกับชุมชน”

“มีแบ่งหน้าที่ตามความสามารถของแต่ละคน บางครั้งอาจผลัดเปลี่ยนภาวะผู้นำในบางสถานการณ์ของความสามารถของแต่ละบุคคล”

“ประชาชนในพื้นที่ที่ทำการประมงชายฝั่งและผู้ที่เกี่ยวข้องการทำประมงชายฝั่งในพื้นที่ใกล้เคียง รวมทั้งประชาชนในพื้นที่และนอกพื้นที่ได้ประโยชน์จากการซื้ออาหารทะเลจากชาวประมง และสุดท้ายคือหน่วยงานภาครัฐ ที่ได้เห็นความเข้มแข็งของประชาชนในพื้นที่”

8. นายโอฬาร อำพรธณ รองประธานทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม จังหวัดตราด

สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 12 มิถุนายน 2552

“เคยร่วมวางแผน โดยการแนะนำให้ตั้งกฎกติกาของหมู่บ้านว่า ทำอย่างไรจึงจะมีผลประโยชน์มาเอื้อให้ชุมชน โดยมีการแบ่งหน้าที่ในการเฝ้าระวัง มิให้ลักลอบจับสัตว์น้ำ ผิดกฎหมาย”

“มีการประชุมตั้งกฎกติกา ของหมู่บ้านแล้วมีการประชาสัมพันธ์แก่ชุมชนของเรา และชุมชนใกล้เคียงให้รับทราบ”

“การประชาสัมพันธ์ จะเอื้อประโยชน์แก่ชุมชน ทำให้ชุมชนมีการปลูกจิตสำนึก ในการอนุรักษ์”

“รูปแบบการอนุรักษ์ระบบนิเวศ ต้องมีการวางแผน โดยฟื้นฟูป่าชายเลน ที่เป็นแหล่งโซ่อาหารของสัตว์น้ำ”

9. นายเฉลิมพงษ์ นามนาค ผู้เชี่ยวชาญในการอนุรักษ์พันธุ์พืชเพื่อการทำสมุนไพร สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 13 มิถุนายน 2552

“วางแผนฟื้นฟูทรัพยากรชายฝั่งเพิ่มเติม โดยการปลูกจิตใต้สำนึกของคนในชุมชนให้รู้ถึงประโยชน์และส่วนได้ส่วนเสียกับทรัพยากรนั้น ทำให้เกิดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอันนำมาซึ่งรายได้ให้คนในชุมชน จัดภูมิทัศน์ของทรัพยากรป่าชายเลนให้น่าดู นำมาทำอาหารหรืออย่างอื่นได้ มีบ้างบอกถึงสรรพคุณและการนำมาใช้”

“แบ่งหน้าที่ให้สมาชิกสอดส่องดูแลการทำอาชีพที่จะทำลายทรัพยากรชายฝั่ง เพื่อดำเนินคดี กระจายข่าวสารเพื่อการต่อยอดโครงการ เพื่อการทำเป็นรูปแบบเครือข่าย จัดทำ เพิ่มอุปกรณ์ในการต่อยอดโครงการ ทรัพยากรชายฝั่งทะเล”

“ผู้ได้รับผลประโยชน์จากการอนุรักษ์ระบบนิเวศ คือ ชาวบ้านในหมู่บ้านและหมู่บ้านใกล้เคียงใช้เป็นที่หาอาหาร นักเรียนนักศึกษาได้มีที่ศึกษาระบบนิเวศเพื่อการเรียนรู้และพัฒนาเพิ่มเติม นักท่องเที่ยวได้สัมผัสธรรมชาติและ การดำเนินชีวิตแบบพอเพียงและกิจกรรมท่องเที่ยวมากมาย เช่น ส่องหมึก คลองกุ้ง ช้อนปู Eco Tourism.”

10. นายนพพร ทิคุนันท ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ 8 บ้านหินดาต ตำแหน่ง ประธานที่ปรึกษา กิตติมศักดิ์ โครงการบ้านปลา สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 13 มิถุนายน 2552

“เป็นแกนนำในการอนุรักษ์ เช่น การปลูกป่าชายเลน เพื่อกันแนวป่ากับทะเล และที่ดินในพื้นที่ซึ่งชาวบ้านดูแลกันอย่างดี”

“แนวทางการอนุรักษ์ระบบนิเวศ คือ 1) ให้มีโครงการ 2) รวมกลุ่ม และ 3) แบ่งหน้าที่ โดยเน้นผู้นำต้องนำกลุ่ม ปลูกฝังสมาชิกให้มีส่วนร่วมทุกคนไม่ว่าโครงการไหนหรือกิจกรรมไหน ๓ โดยมีหลักถ้าร่วมกันหลายคนงานก็จะสำเร็จ โดยให้ความรู้และแนะนำสิ่งที่ดี ๆ”

11. นายโยชิน วรรณโกสิทธิ์ ประธานโครงการบ้านปลา สัมภาษณ์เมื่อวันที่

14 มิถุนายน 2552

“ร่วมวางแผนการอนุรักษ์ระบบนิเวศชายฝั่งทะเลโดย 1) ทำบ้านปลาเพิ่ม 2) ไม่จับปลาในฤดูวางไข่ 3) ไม่จับสัตว์น้ำที่มีขนาดเล็ก 4) ปลูกป่าเพิ่มเพื่อเป็นการเพาะพันธุ์ และ 5) ปลูกจิตสำนึกประชาชนในหมู่บ้านและเยาวชน”

“ช่วยกันดูแล ห้ามใครมาบุกรุกทำลายป่าชายเลน ช่วยกันปล่อยสัตว์น้ำเพื่อเพิ่มจำนวนสัตว์น้ำ”

12. นางลัดดาวัลย์ ถนอมพวง เภรัญญิกโครงการบ้านปลา สัมภาษณ์เมื่อวันที่

14 มิถุนายน 2552

“ช่วยสนับสนุนแรง เช่น ช่วยแรงงานในการหีบและผูกเชือก สนับสนุนด้านอาหารและงานธุรการ”

“คิดว่าวิธีการอนุรักษ์ที่จะช่วยได้ก็คือ ช่วยส่งสอนลูกหลาน ไม่ให้ทำลายป่าชายเลน”

13. นายละออ ครองยุทธ รองประธานโครงการบ้านปลา สัมภาษณ์เมื่อวันที่

14 มิถุนายน 2552

“รวมกลุ่มกันให้มากที่สุด ดึงตัวแทนภาครัฐมาช่วยหรือผู้นำหมู่บ้านมาช่วย”

“ขอความรู้จากคนที่รู้ และขอคำแนะนำ เพื่อให้เป็นรูปแบบที่สมบูรณ์”

14. นายประกิต วรรณโกสิทธิ์ ชาวบ้านที่เข้าร่วมโครงการบ้านปลา สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 13 มิถุนายน 2552

“ควรจะมีผู้ประสานงาน หากมีการบุกรุกป่าชายเลน ขาดผู้ประสานงานในการอนุรักษ์”

15. นางสาวกัญญา ครองยุทธ กรรมการโครงการบ้านปลา สัมภาษณ์เมื่อวันที่

14 มิถุนายน 2552

“ระดมพลช่วยกันอนุรักษ์ เก็บขยะ ดูแลไม่ให้ผู้อื่นมาทำลาย”

“จะต้องดูแลและรักษา และปลูกฝังไม่ให้มีการทำลาย”

16. นางสาววิณัส ถนอมพวง เลขานุการโครงการบ้านปลา สัมภาษณ์เมื่อวันที่

14 มิถุนายน 2552

“เก็บรักษาไว้ให้คงอยู่และจะต้องมีการดูแลการใช้ไปในทางที่เกิดประโยชน์และปรับปรุงซ่อมแซมให้อยู่คู่กับระบบนิเวศทางทะเลต่อไปยาวนาน”

“ควรที่จะมีการสอดส่องดูแลกันตลอดเวลา สร้างและปลูกจิตสำนึกที่ดี ที่มีต่อการอนุรักษ์สร้างสื่อการเรียนรู้และแสดงให้เห็นประโยชน์ของการอนุรักษ์”

17. นายสิทธิชัย ถนอมพวง กรรมการโครงการบ้านปลา สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 14 มิถุนายน 2552

“การไม่จับปลาในฤดูวางไข่”

“เก็บรักษาไว้ให้คงอยู่และต้องมีการดูแลรักษา ไข่ไปในทางที่เกิดประโยชน์และต้องดูแลรักษาซ่อมแซมให้ระบบนิเวศชายฝั่งทะเลต่อไปใช้ยาวนาน ”

สรุปการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก เกี่ยวกับรูปแบบการอนุรักษ์ระบบนิเวศชายฝั่งทะเล โดย การมีส่วนร่วม พบว่า

เจ้าหน้าที่ของรัฐมีความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการอนุรักษ์ระบบนิเวศชายฝั่งทะเล โดย การมีส่วนร่วม ดังนี้

1. แบ่งหน้าที่โดยมีการคัดเลือกประธานขึ้น ในแต่ละหมู่บ้านให้มีความรับผิดชอบ ในการอนุรักษ์ระบบนิเวศร่วมกับสมาชิกในหมู่บ้าน โดยการมีส่วนร่วมของทุกคน

2. การวางแผนทางปลูกจิตสำนึกให้ประชาชนในหมู่บ้านและผู้เกี่ยวข้องช่วยกันอนุรักษ์ โดยไม่ทำลายทรัพยากรธรรมชาติ ป่าไม้ชายฝั่ง ไม่จับสัตว์น้ำในฤดูวางไข่ เพื่อที่จะให้สัตว์น้ำได้อยู่อาศัย

3. การให้ความรู้ ความเข้าใจ อบรม ปลูกจิตสำนึก ช่วยกันดูแล รักษาสภาพแวดล้อม

4. มีการวางหลักเกณฑ์ โดยหากใช้ยางรถยนต์เก่า ถ้าไม่เกิดปัญหาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ก็ น่าจะดี แต่ถ้าใช้แล้วเกิดปัญหาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม เราก็จะต้องหาวัสดุอื่นมาทดแทน”

5. ร่วมวางแผนการอนุรักษ์ระบบนิเวศชายฝั่งทะเล โดยการประชาสัมพันธ์โครงการพัฒนาจังหวัด เช่น โครงการสร้างแหล่งปลาการ์ตูนเพื่อการปรับปรุงระบบนิเวศ และ โครงการสร้างแหล่งพ่อแม่พันธุ์และเพิ่มผลผลิตปลากะรังจุดฟ้าในธรรมชาติ และการประชาสัมพันธ์ เน้นห้ามทิ้ง ขยะลงทะเลและทำป้ายห้ามทิ้งขยะ ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบ รวมทั้งนักทัศนจรด้วย โดยอยากให้อำเภอประชาสัมพันธ์ไว้ที่ศาลาประชุมหมู่บ้านทุกแห่ง

6. การระดมความคิดจากชาวบ้านในชุมชนเพื่อพัฒนารูปแบบการอนุรักษ์โดยการบังคับใช้กฎหมาย มาตรการเพิ่มเติม มาตรการใหม่ๆ และการมีส่วนร่วมของชุมชน

7. โดยการสนับสนุนข้อมูลหรือสถานที่ ที่เป็นตัวอย่างที่ดี สนับสนุนเรื่องการศึกษา ดูงานเป็นโครงการ และประการสุดท้ายได้แก่ การประสานงานในการวางแผน เช่น การประสานงาน กับผู้สื่อข่าวที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

8. เผยแพร่ ให้ความรู้ ทำให้ชาวบ้านเห็นประโยชน์ของการอนุรักษ์ โดยให้ชาวบ้านคิดเองได้ โดยที่เราไม่ต้องบอกหรือบรรยาย โดยให้ชาวบ้านฟังพาดตนเองให้ได้ คิดเองให้ได้ โดยกระตุ้นให้เกิดวัฒนธรรมองค์กร

9. โดยการศึกษาข้อมูลชุมชน วิเคราะห์ปัญหาพร้อมกันเพื่อวางแผนร่วมกับชุมชน **เยาวชน** มีความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการอนุรักษ์ระบบนิเวศชายฝั่งทะเลโดยการมีส่วนร่วม ดังนี้

1. มีตำแหน่งสำคัญใน โครงการบ้านปลา
2. มีส่วนช่วยในการดูแลรักษา และปลูกฝังไม่ให้มีการทำลาย
3. เก็บรักษาไว้ให้คงอยู่และจะต้องมีการดูแลการใช้ไปในทางที่เกิดประโยชน์และปรับปรุงซ่อมแซมให้อยู่คู่กับระบบนิเวศทางทะเลต่อไปยาวนาน”

4. ควรที่จะมีการสอดส่องดูแลกันตลอดเวลา สร้างและปลูกจิตสำนึกที่ดี ที่มีต่อการอนุรักษ์สร้างสื่อการเรียนรู้และแสดงให้เห็นประโยชน์ของการอนุรักษ์

ชาวบ้านมีความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการอนุรักษ์ระบบนิเวศชายฝั่งทะเลโดยการมีส่วนร่วม ดังนี้

1. มีตำแหน่งสำคัญใน โครงการบ้านปลา
2. ช่วยกันดูแลห้ามใครบุกรุกทำลายป่าชายเลน
3. วางแผนฟื้นฟูทรัพยากรชายฝั่งเพิ่มเติม โดยการปลูกจิตใต้สำนึกของคนในชุมชนให้รู้ถึงประโยชน์และส่วนได้ส่วนเสียกับทรัพยากรนั้น

5. ร่วมวางแผนการอนุรักษ์ระบบนิเวศชายฝั่งทะเลโดย 1) ทำบ้านปลาเพิ่ม 2) ไม่จับปลาในฤดูวางไข่ 3) ไม่จับสัตว์น้ำที่มีขนาดเล็ก 4) ปลูกป่าเพิ่มเพื่อเป็นการเพาะพันธุ์ และ 5) ปลูกจิตสำนึกประชาชนในหมู่บ้านและเยาวชน”

6. ช่วยสนับสนุนแรง เช่น ช่วยแรงงานในการหีบและผูกเชือก สนับสนุนด้านอาหารและงานธุรการ

7. วิธีการอนุรักษ์ที่จะช่วยได้ก็คือ ช่วยส่งสอนลูกหลาน ไม่ให้ทำลายป่าชายเลน”
8. ขอความรู้จากคนที่รู้ และขอคำแนะนำ เพื่อให้เป็นรูปแบบที่สมบูรณ์”

การวิจัยเชิงปริมาณ

ตารางที่ 4.20 รูปแบบความคิดเห็นต่อการอนุรักษ์ระบบนิเวศชายฝั่งทะเลโดยการมีส่วนร่วม

รูปแบบการอนุรักษ์ระบบนิเวศชายฝั่งทะเลโดยการมีส่วนร่วม	ชาวบ้าน			เยาวชน			เจ้าหน้าที่ของรัฐ		
	มี	ไม่ แน่ใจ	ไม่มี	มี	ไม่ แน่ใจ	ไม่มี	มี	ไม่ แน่ใจ	ไม่มี
ท่านเป็นกำลังสำคัญในการกำหนดนโยบายและวางแผนการอนุรักษ์ระบบนิเวศชายฝั่งทะเล	77 (38.3)	31 (15.4)	93 (46.3)	6 (40.0)	4 (26.7)	5 (33.3)	6 (40.0)	1 (6.7)	8 (53.3)
ท่านมีตำแหน่งที่สำคัญในโครงการบ้านปลาและกิจกรรมโครงการบ้านปลา	30 (14.9)	25 (12.4)	146 (72.6)	5 (33.3)	6 (40.0)	4 (26.7)	0 (0.0)	1 (6.7)	14 (93.3)
ท่านมีส่วนร่วมในการวางแผนการอนุรักษ์ระบบนิเวศชายฝั่งทะเลในชุมชน	75 (37.3)	38 (18.9)	88 (43.8)	6 (40.0)	7 (46.7)	2 (13.3)	9 (60.0)	0 (0.0)	6 (40.0)
ท่านเป็นกำลังสำคัญในการปฏิบัติการด้านการอนุรักษ์ระบบนิเวศชายฝั่งทะเลให้แก่ชาวบ้านในพื้นที่ที่จะอนุรักษ์	74 (36.8)	42 (20.9)	85 (42.3)	4 (26.7)	6 (40.0)	5 (33.3)	5 (33.3)	1 (6.7)	9 (60.0)
ท่านได้ร่วมในการจัดสรรทรัพยากรทางทะเลให้ได้ประโยชน์สูงสุดและกำหนดการใช้ทรัพยากรนั้นอย่างประหยัด	65 (32.3)	53 (26.4)	83 (41.3)	4 (26.7)	4 (26.7)	7 (46.7)	9 (60.0)	2 (13.3)	4 (26.7)
ท่านได้ร่วมกำหนดการใช้ทรัพยากรทางทะเลเพื่อการบริโภคเพื่อทำให้สุขภาพดี โดยคำนึงถึงขนาดของสัตว์น้ำที่จะบริโภค	64 (31.8)	42 (20.9)	95 (47.3)	15 (100.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	7 (46.7)	1 (6.7)	7 (46.7)
ท่านมีส่วนร่วมในการรณรงค์เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ระบบนิเวศชายฝั่งทะเลให้กับประชาชนในชุมชน	69 (34.3)	37 (18.4)	95 (47.3)	3 (20.0)	8 (53.3)	4 (26.7)	3 (20.0)	3 (20.0)	9 (60.0)

ตารางที่ 4.20 (ต่อ)

รูปแบบการอนุรักษ์ระบบนิเวศชายฝั่งทะเลโดยการมีส่วนร่วมของชาวบ้าน	ชาวบ้าน			เยาวชน			เจ้าหน้าที่ของรัฐ		
	มี	ไม่ แน่ใจ	ไม่มี	มี	ไม่ แน่ใจ	ไม่มี	มี	ไม่ แน่ใจ	ไม่มี
ท่านมีส่วนในการขอความร่วมมือช่วยเหลือจากหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนภายนอกในการอนุรักษ์ระบบนิเวศชายฝั่งทะเล	49 (24.4)	40 (19.9)	112 (55.7)	6 (40.0)	9 (60.0)	0 (0.0)	13 (86.7)	1 (6.7)	1 (6.7)
ท่านมีส่วนช่วยสนับสนุนด้านทุนทรัพย์ในการอนุรักษ์ระบบนิเวศชายฝั่งทะเล	43 (21.4)	20 (10.0)	138 (68.7)	3 (20.0)	12 (80.0)	0 (0.0)	9 (60.0)	4 (26.7)	2 (13.3)
ท่านมีส่วนช่วยและสนับสนุนในด้านวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ ในกิจกรรมการอนุรักษ์ระบบนิเวศชายฝั่งทะเล	49 (24.4)	23 (11.4)	129 (64.2)	13 (86.7)	2 (13.3)	0 (0.0)	9 (60.0)	5 (33.3)	1 (6.7)
ท่านมีส่วนช่วยในการเฝ้าระวังไม่ให้มีผู้ใดมาบุกรุกเปลี่ยนแปลงและทำลายระบบนิเวศชายฝั่งทะเล	84 (41.8)	28 (13.9)	89 (44.3)	1 (6.7)	4 (26.7)	10 (66.7)	11 (73.3)	2 (13.3)	2 (13.3)
ท่านได้ร่วมกำหนดหลักเกณฑ์ในการทำการประมงของชาวบ้าน โดยจะต้องคำนึงถึงการรักษาระบบนิเวศชายฝั่งทะเล	67 (33.3)	47 (23.4)	87 (43.3)	11 (73.3)	4 (26.7)	0 (0.0)	12 (80.0)	2 (13.3)	1 (6.7)
ท่านเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยให้การอนุรักษ์ระบบนิเวศชายฝั่งทะเลมีผลอย่างยั่งยืนและมีส่วนช่วยทำให้ชาวบ้านเป็นผู้มีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม	116 (57.7)	44 (21.9)	41 (20.4)	0 (0.0)	3 (20.0)	12 (80.0)	7 (46.7)	3 (20.0)	5 (33.3)
ท่านมีส่วนร่วมในการรณรงค์การให้ชาวบ้านไม่จับปลาในฤดูวางไข่ในระบบนิเวศชายฝั่งทะเล	76 (37.8)	43 (21.4)	82 (40.8)	2 (13.3)	9 (60.0)	4 (26.7)	13 (86.7)	0 (0.0)	2 (13.3)

ตารางที่ 4.20 (ต่อ)

รูปแบบการอนุรักษ์ระบบนิเวศชายฝั่งทะเล โดยการมีส่วนร่วมของชาวบ้าน	ชาวบ้าน			เยาวชน			เจ้าหน้าที่ของรัฐ		
	มี	ไม่	ไม่มี	มี	ไม่	ไม่มี	มี	ไม่	ไม่มี
		แน่ใจ			แน่ใจ			แน่ใจ	
ท่านมีส่วนร่วมในการทำให้	78	39	84	5	6	4	9	2	4
ชาวบ้านมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาปะการังและขยายพันธุ์พืช ในระบบนิเวศชายฝั่งทะเล	(38.8)	(19.4)	(41.8)	(33.3)	(40.0)	(26.7)	(60.0)	(13.3)	(26.7)
ท่านมีส่วนร่วมในการทำให้	75	41	85	6	9	0	5	6	4
ชาวบ้านมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาปะการังและขยายพันธุ์สัตว์ในระบบนิเวศชายฝั่งทะเล	(37.3)	(20.4)	(42.3)	(40.0)	(60.0)	(0.0)	(33.3)	(40.0)	(26.7)
รวม	33.91	18.44	47.64	34.81	42.97	22.23	52.92	17.5	29.59

จากตารางที่ 4.20 รูปแบบการอนุรักษ์ระบบนิเวศชายฝั่งทะเลโดยการมีส่วนร่วม พบว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐมีส่วนร่วม 11 รูปแบบ เยาวชนมีส่วนร่วม 4 รูปแบบ และชาวบ้านมีส่วนร่วมเพียง 1 รูปแบบ ดังนี้

เจ้าหน้าที่ของรัฐมีส่วนร่วมต่อรูปแบบการอนุรักษ์ระบบนิเวศชายฝั่งทะเล 11 รูปแบบ ดังนี้

1. มีส่วนร่วมในการวางแผนการอนุรักษ์ระบบนิเวศชายฝั่งทะเลในชุมชน
2. มีส่วนร่วมในการจัดสรรทรัพยากรทางทะเลให้ได้ประโยชน์สูงสุดและกำหนดการใช้ทรัพยากรนั้นอย่างประหยัด
3. มีส่วนร่วมกำหนดการที่จะใช้ทรัพยากรทางทะเลเพื่อการบริโภคเพื่อทำให้สุขภาพดี โดยคำนึงถึงขนาดของสัตว์น้ำที่จะบริโภค
4. มีส่วนร่วมในการขอความร่วมมือช่วยเหลือจากหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน ภายนอกในการอนุรักษ์ระบบนิเวศชายฝั่งทะเล
5. มีส่วนช่วยสนับสนุนด้านทุนทรัพย์ในการอนุรักษ์ระบบนิเวศชายฝั่งทะเล
6. มีส่วนช่วยและสนับสนุนในด้านวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ ในกิจกรรมการอนุรักษ์ระบบนิเวศชายฝั่งทะเล
7. มีส่วนช่วยในการเฝ้าระวังไม่ให้มีผู้ใดมาบุกรุกเปลี่ยนแปลงและทำลายระบบนิเวศชายฝั่งทะเล

8. ได้ร่วมกำหนดหลักเกณฑ์ในการทำการประมงของชาวบ้าน โดยจะต้องคำนึงถึงการรักษาระบบนิเวศชายฝั่งทะเล

9. เป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยให้การอนุรักษ์ระบบนิเวศชายฝั่งทะเลมีผลอย่างยั่งยืนและมี ส่วนช่วยทำให้ชาวบ้านเป็นผู้มีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม

10. มีส่วนร่วมในการรณรงค์การให้ชาวบ้านไม่จับปลาในฤดูวางไข่ในระบบนิเวศชายฝั่งทะเล

11. มีส่วนร่วมในการทำให้ชาวบ้านมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาแพะพันธ์และขยายพันธุ์พืชในระบบนิเวศชายฝั่งทะเล

เยาวชน มีส่วนร่วมต่อรูปแบบการอนุรักษ์ระบบนิเวศชายฝั่งทะเล 4 รูปแบบ ดังนี้

1. มีส่วนร่วมในเป็นกำลังสำคัญในการกำหนดนโยบายและวางแผนการอนุรักษ์ระบบนิเวศชายฝั่งทะเล

2. มีส่วนร่วมกำหนดการที่จะใช้ทรัพยากรทางทะเลเพื่อการบริโภคเพื่อทำให้สุขภาพดี โดยคำนึงถึงขนาดของสัตว์น้ำที่จะบริโภค

3. มีส่วนช่วยและสนับสนุนในด้านวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ ในกิจกรรมการอนุรักษ์ระบบนิเวศชายฝั่งทะเล

4. ได้ร่วมกำหนดหลักเกณฑ์ในการทำการประมงของชาวบ้าน โดยจะต้องคำนึงถึงการรักษาระบบนิเวศชายฝั่งทะเล

ชาวบ้าน มีส่วนร่วมต่อรูปแบบการอนุรักษ์ระบบนิเวศชายฝั่งทะเล 1 รูปแบบ ดังนี้

1. เป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยให้การอนุรักษ์ระบบนิเวศชายฝั่งทะเลมีผลอย่างยั่งยืนและมี ส่วนช่วยทำให้ชาวบ้านเป็นผู้มีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม

สรุปการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ พบว่า

เจ้าหน้าที่ของรัฐมีส่วนร่วมต่อรูปแบบการอนุรักษ์ระบบนิเวศชายฝั่งทะเล ดังนี้

1. มีส่วนร่วมในการวางแผนการอนุรักษ์ระบบนิเวศชายฝั่งทะเลในชุมชน

2. มีส่วนร่วมในการจัดสรรทรัพยากรทางทะเลให้ได้ประโยชน์สูงสุดและกำหนดการใช้ทรัพยากรนั้นอย่างประหยัด

3. มีส่วนร่วมกำหนดการที่จะใช้ทรัพยากรทางทะเลเพื่อการบริโภคเพื่อทำให้สุขภาพดี โดยคำนึงถึงขนาดของสัตว์น้ำที่จะบริโภค

4. มีส่วนร่วมในการขอความร่วมมือช่วยเหลือจากหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน ภายนอกในการอนุรักษ์ระบบนิเวศชายฝั่งทะเล

5. มีส่วนช่วยสนับสนุนด้านทุนทรัพย์ในการอนุรักษ์ระบบนิเวศชายฝั่งทะเล

6. มีส่วนช่วยและสนับสนุนในด้านวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ ในกิจกรรมการอนุรักษ์ระบบนิเวศชายฝั่งทะเล

7. มีส่วนช่วยในการเฝ้าระวังไม่ให้มีผู้ใดมาบุกรุกเปลี่ยนแปลงและทำลายระบบนิเวศชายฝั่งทะเล

8. ได้ร่วมกำหนดหลักเกณฑ์ในการทำการประมงของชาวบ้าน โดยจะต้องคำนึงถึงการรักษาระบบนิเวศชายฝั่งทะเล

9. เป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยให้การอนุรักษ์ระบบนิเวศชายฝั่งทะเลมีผลอย่างยั่งยืนและมีส่วนช่วยทำให้ชาวบ้านเป็นผู้มีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม

10. มีส่วนร่วมในการรณรงค์การให้ชาวบ้านไม่จับปลาในฤดูวางไข่

11. มีส่วนร่วมในการทำให้ชาวบ้านมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาแพะพันธุ์และขยายพันธุ์พืช ในระบบนิเวศชายฝั่งทะเล

12. การระดมความคิดจากชาวบ้านในชุมชนเพื่อพัฒนารูปแบบการอนุรักษ์โดยการบังคับใช้กฎหมาย มาตรการเพิ่มเติม มาตรการใหม่ๆ

เยาวชน มีส่วนร่วมต่อรูปแบบการอนุรักษ์ระบบนิเวศชายฝั่งทะเล ดังนี้

1. มีส่วนร่วมในเป็นกำลังสำคัญในการกำหนดนโยบายและวางแผนการอนุรักษ์ระบบนิเวศชายฝั่งทะเล

2. มีส่วนร่วมกำหนดการที่จะใช้ทรัพยากรทางทะเลเพื่อการบริโภคเพื่อทำให้สุขภาพดี โดยคำนึงถึงขนาดของสัตว์น้ำที่จะบริโภค

3. มีส่วนช่วยและสนับสนุนในด้านวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ ในกิจกรรมการอนุรักษ์ระบบนิเวศชายฝั่งทะเล

4. ได้ร่วมกำหนดหลักเกณฑ์ในการทำการประมงของชาวบ้าน โดยจะต้องคำนึงถึงการรักษาระบบนิเวศชายฝั่งทะเล

5. มีตำแหน่งสำคัญในโครงการบ้านปลา

6. มีส่วนช่วยในการดูแลรักษา และปลูกฝังไม่ให้มีการทำลาย

ชาวบ้าน มีส่วนร่วมต่อรูปแบบการอนุรักษ์ระบบนิเวศชายฝั่งทะเล ดังนี้

1. เป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยให้การอนุรักษ์ระบบนิเวศชายฝั่งทะเลมีผลอย่างยั่งยืนและมีส่วนช่วยทำให้ชาวบ้านเป็นผู้มีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม

2. มีตำแหน่งสำคัญในโครงการบ้านปลา

3. ช่วยกันดูแลห้ามใครบุกรุกทำลายป่าชายเลน

4. ช่วยสั่งสอนลูกหลาน ไม่ให้ทำลายป่าชายเลน

5. ขอความรู้จากคนที่รู้ และขอคำแนะนำ เพื่อให้เป็นรูปแบบที่สมบูรณ์

2.1.2 รูปแบบความคิดเห็นต่อการพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเลโดยการมีส่วนร่วม

๖. การวิจัยเชิงคุณภาพ

จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกกับ เจ้าหน้าที่ของรัฐ 9 คน ชาวบ้าน 5 คนและเยาวชน 3 คน โดยมีรายละเอียดในการการสัมภาษณ์ ดังนี้

1. นางปรานีย์ รจนากุล ตำแหน่ง นายกองค้การบริหารส่วนตำบล สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 12 มิถุนายน 2552

“การพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเลทำได้โดยการเรียกผู้ประกอบการมาพูดคุยกัน เช่น ขยะในแม่น้ำ ถ้าคลอง เกิดมาจากไหน ในเมื่อเราออกกฎระเบียบข้อบังคับขึ้นแล้ว ถึงขยะก็มีให้แล้ว อันนี้ก็อาจจะเกิดขึ้นกับเรือของผู้ประกอบการก็ได้ โดยที่เกิดจากคน เรือของผู้ประกอบการทิ้งขยะลงแม่น้ำ ถ้าคลองหรือทะเล”

“เราได้นำเอาสิ่งใหม่ ๆ ที่เรายังไม่เคยทำและไม่เคยปฏิบัติมาก่อน โดยการที่เราเอา ตัวอย่างจากที่อื่นที่เขาได้ผลมาทดลองทำในพื้นที่ของเรา”

2. นายสมชาย ชำนาญช่าง ตำแหน่ง รองนายกองค้การบริหารส่วนตำบลคลองใหญ่ สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 12 มิถุนายน 2552

“มีการวางแผนโดยการนำพื้นที่แต่ละแห่งมาคำนวณหาการทำระบบนิเวศ โดยให้ทุกคน แสดงความคิดเห็น แล้ววางแผนร่วมกัน”

“ต้องการให้ทุกคนให้เข้ามามีส่วนร่วม รวมทั้งเจ้าหน้าที่ และผู้ที่มีประสบการณ์ เพื่อการพัฒนาให้มีรูปแบบที่ดี”

“การพัฒนารูปแบบใหม่ จะได้ประโยชน์กว่าแบบเก่า เพราะการทำที่แล้วมาจะต้องนำมาปรับปรุงเพื่อให้เกิดประโยชน์ ประหยัด เวลา งบประมาณ เพื่อสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน”

3. นายเหมือน รุ่งโรจน์ เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบล สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 12 มิถุนายน 2552

“การพัฒนารูปแบบใหม่จะดีกว่ารูปแบบเก่า โดยการอนุรักษ์ป่าชายเลนและป่าบก จะเก็บความชื้นไว้ได้ บรรเทาปัญหาโลกร้อน โดยเปรียบเทียบกับสมัยก่อน ทำสวนยางที่ทิ้งร่องรก ๆ จะเห็นว่าสมัยก่อนดีกว่าปัจจุบันที่มักถางหญ้าจนเตียนโล่ง สรุปคือ รักษาธรรมชาติเดิมให้มากที่สุด ”

“รูปแบบการพัฒนาโดยการเน้นที่การประชาสัมพันธ์ มีการระดมความคิดของชาวบ้าน โดยการประชุมปรึกษาหารือกัน”

4. นายสุรชัย บุรพานนทชัย เจ้าหน้าที่สำนักงานการขนส่งทางน้ำ สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 12 มิถุนายน 2552

“การพัฒนาแบบใหม่ทำให้ชาวบ้านรู้ทิศทางที่ชัดเจน ทำให้เกิดความมั่นคงในอาชีพ ”

“ควรมีการระดมความคิดจากชาวบ้านในชุมชนเพื่อพัฒนารูปแบบการอนุรักษ์โดยการบังคับใช้กฎหมาย มาตรการเพิ่มเติม มาตรการใหม่ ๆ และการมีส่วนร่วมของชุมชน”

5. นายธวัช ศรีวีระชัย เจ้าหน้าที่ กรมประมง สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 12 มิถุนายน 2552

“การพัฒนา ทำให้ชาวบ้านไม่ได้มีอาชีพเดียว ทำให้ได้ทุกอาชีพ ครอบคลุมทุกจังหวัด มีความหลากหลาย หรืออย่างอื่นดีกว่า แบบอื่นดีกว่าก็เข้ามาทดแทน ดังนั้นแบบการพัฒนาใดที่ทำให้ชาวบ้านกินดีอยู่ดีก็คือแบบที่ทำให้คุณภาพชีวิตดีขึ้น”

“ควรมีการระดมความคิดจากสมาชิกในชุมชนเพื่อพัฒนารูปแบบการอนุรักษ์”

6. นายเฉลิมพล พวงทอง เจ้าหน้าที่ การศึกษานอกระบบ สัมภาษณ์เมื่อวันที่

13 มิถุนายน 2552

“ต้องมีการระดมความคิดชุมชนเพื่อพัฒนา มีการประชุมย่อยเป็นระยะ ๆ เพื่อเสนอความคิดเพื่อการพัฒนา จะเกิดการแก้ปัญหาและมีการติดตามผล ในประเด็นว่าลงทุนลงไปคุ้มทุนหรือไม่ ตลอดจนมีการทำเอกสารรายงานผล เป็นต้น”

“การสนับสนุนด้านการให้การศึกษารวมทั้งการดูงานนอกสถานที่ โดยให้ชาวบ้านคิดเอง ทำเอง มีการทำงานเป็นระบบ มีการประชาสัมพันธ์และมีการทำงานเป็นกระบวนการ ”

7. นายพนพล สุวรรณภักดิ์ เจ้าหน้าที่ การศึกษานอกระบบ ตำแหน่ง ที่ปรึกษากิตติมศักดิ์ โครงการบ้านปลา สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 13 มิถุนายน 2552

“ร่วมวางแผน วิเคราะห์ปัญหา สังเคราะห์ปัญหา ออกแบบร่วมกันและทำงานร่วมกัน”

“การพัฒนาต้องพัฒนารูปแบบให้ดีกว่าเดิม ให้ได้ผล จึงจะเรียกว่าการพัฒนา”

8. นายโอฬาร อำพรธม รองประธานทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม จังหวัดตราด สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 12 มิถุนายน 2552

“รูปแบบการพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเล คือ 1) การประชาสัมพันธ์ 2) วางกฎระเบียบ และ 3) จัดอบรมสัมมนา ศึกษาดูงาน”

“มีการจัดประชุมและอบรม โดยเชิญวิทยากรที่มีความรู้มาให้ความรู้”

9. นายเฉลิมพงษ์ นามนาค ผู้เชี่ยวชาญในการอนุรักษ์พันธุ์พืชเพื่อการทำสมุนไพร สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 13 มิถุนายน 2552

“การพัฒนาที่ดีต้องไม่มีรูปแบบ เน้นการร่วมมือ การหวงแหนทรัพยากรของชาวบ้าน และผลของการพัฒนาทุก ๆ ด้าน”

“ต้องดูก่อนถึงแนวทางใหม่ ว่าหากจะทำบ้านปลาเป็นปูนแบบปะการังเทียม น่าจะได้ผลน้อยกว่าล้อยาง เพราะระดับน้ำทะเลมีผลต่อปลาบางชนิด จะไม่เป็นที่อยู่อาศัยของปลาได้จริง ๆ จะได้แค่ชั่วคราว”

10. นายนพกร ทิคุนันท์ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 8 บ้านหินลาด ตำแหน่ง ประธานที่ปรึกษา กิตติมศักดิ์ โครงการบ้านปลา สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 13 มิถุนายน 2552

“ต้องคิดหาแนวทาง ศึกษาดูโครงการใหม่ ๆ ที่เหมาะสมและนำมาพัฒนา กับพื้นที่ของชุมชน”

“โดยเน้นการรวมกลุ่มให้ใหญ่และเข้มแข็ง เพื่อพัฒนาง่ายเพราะชาวบ้านให้ความร่วมมือ และมีส่วนร่วม”

11. นายโยธิน วรรณโกสิทธิ์ ประธานโครงการบ้านปลา สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 14 มิถุนายน 2552

“รูปแบบการพัฒนา มี 1) ทำแหล่งที่อยู่อาศัย แบบบ้านปลา 2) เผยแพร่สู่ชุมชน และ 3) นำเยาวชนมามีส่วนร่วมในการทำบ้านปลา”

“ต้องการให้ผู้อื่นเข้ามามีส่วนร่วม เพราะจะได้แลกเปลี่ยนรูปแบบ วิธีการต่าง ๆ เพื่อนำมาพัฒนาและปรับปรุงระบบนิเวศชายฝั่งทะเล”

12. นางลัดดาวัลย์ ถนอมพวก เภรัญญิกโครงการบ้านปลา สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 14 มิถุนายน 2552

“รูปแบบการพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเล คือ การปลูกป่าชายเลน ทำบ้านปลา เลี้ยงหอยแมลงภู่ ให้ความรู้กับเด็ก ๆ ในชุมชน”

“ควรมีการประชุมเพื่อระดมความคิดจากสมาชิกในชุมชนเพื่อให้เกิดการพัฒนา”

13. นายละออ ครองยุทธ รองประธานโครงการบ้านปลา สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 14 มิถุนายน 2552

“ผู้นำชุมชนชักชวนชาวบ้านมาช่วยกันพัฒนา”

“อยากให้ผู้อื่นเข้ามามีส่วนร่วม เพื่อขอความรู้ แนวทาง จะได้นำมาพัฒนาชุมชน”

14. นายประคิด วรรณโกสิทธิ์ ชาวบ้านที่เข้าร่วมโครงการบ้านปลา สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 13 มิถุนายน 2552

“ต้องมีการระดมความคิดร่วมกันในการพัฒนา เพราะว่า คิดคนเดียวทำคนเดียวไม่ได้ ต้องให้คนอื่นเข้ามามีส่วนร่วมด้วย”

“ต้องการผู้อุปถัมภ์และอุดหนุน จากหน่วยราชการ”

15. นางสาวกัญญา ครองยุทธ กรรมการโครงการบ้านปลา สัมภาษณ์เมื่อวันที่

14 มิถุนายน 2552

“ชาวบ้านในชุมชนได้ร่วมกันทำกิจกรรมเพื่อปรับปรุงความรู้ความสามารถของตัวเอง“
“การพัฒนากระบบนิเวศชายฝั่งทะเล สามารถเปลี่ยนแปลงให้ชาวบ้านมีคุณภาพชีวิตดีขึ้น”

16. นางสาววินัส ถนอมพวก เลขานุการโครงการบ้านปลา สัมภาษณ์เมื่อวันที่

14 มิถุนายน 2552

“การพัฒนา คือ การที่ทำให้ระบบเจริญงอกงามไปในทางที่ดี ไม่เสื่อมโทรมลง มีการจัดการระบบที่ดี”

“การรักษา ควบคู่ไปกับการพัฒนา ไม่คิดว่าเป็นของบุคคลใดบุคคลหนึ่งเพียงคนเดียว ทำให้มีการจัดสรรทรัพยากรอย่างยุติธรรมและมีประสิทธิภาพ”

17. นายสิทธิชัย ถนอมพวก กรรมการโครงการบ้านปลา สัมภาษณ์เมื่อวันที่

14 มิถุนายน 2552

“ต้องไม่คิดว่าการพัฒนาเป็นหน้าที่ของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง แต่เป็นหน้าที่ของคนทุกคน”

“รูปแบบการพัฒนา คือ 1) พัฒนาให้ยั่งยืนและคงอยู่ 2) ดูแลรักษาให้คงสภาพเดิม และ 3) ชี้ให้เห็นโทษและประโยชน์ของการพัฒนา “

สรุป การสัมภาษณ์แบบเจาะลึกเกี่ยวกับรูปแบบการพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเลโดยการมีส่วนร่วม พบว่า

เจ้าหน้าที่ของรัฐ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเลโดยการมีส่วนร่วม ดังนี้

1. การพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเลทำได้โดยการเรียกผู้ประกอบการมาพูดคุยกัน
2. มีการวางแผน โดยการนำพื้นที่แต่ละแห่งมาคำนวณหาการทำระบบนิเวศ โดยให้ทุกคนแสดงความคิดเห็น แล้ววางแผนร่วมกัน
3. มีการระดมความคิดจากชาวบ้านในชุมชนเพื่อพัฒนารูปแบบการอนุรักษ์โดยการบังคับใช้กฎหมาย มาตรการเพิ่มเติม มาตรการใหม่ ๆ หรือการประชาสัมพันธ์
4. การสนับสนุนด้านการให้การศึกษารวมทั้งการดูงานนอกสถานที่ จัดอบรมสัมมนา ศึกษาดูงานโดยเชิญวิทยากรที่มีความรู้มาให้ความรู้
5. ร่วมวางแผน วิเคราะห์ปัญหา สังเคราะห์ปัญหา ออกแบบร่วมกันและทำงานร่วมกัน เช่น การเรียกผู้ประกอบการมาพูดคุยกัน
6. มีส่วนร่วมในการขยายผลการพัฒนาโดยการนำสิ่งใหม่ ๆ ที่ยังไม่เคยทำและไม่เคยปฏิบัติมาก่อน โดยการเอาตัวอย่างจากที่อื่นที่ได้ผลมาทดลองทำในชุมชน

เยาวชน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเลโดยการมีส่วนร่วม ดังนี้

1. มีส่วนร่วมกันทำกิจกรรมเพื่อปรับปรุงความรู้ความสามารถของตัวเอง
2. มีส่วนร่วมในการสร้างและพัฒนาความร่วมมือ โดยไม่คิดว่าการพัฒนาเป็นหน้าที่ของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง แต่เป็นหน้าที่ของคนทุกคน
3. การพัฒนา ทำให้ระบบเจริญงอกงามไปในทางที่ดี ไม่เสื่อมโทรมลง มีการจัดการระบบที่ดี

ชาวบ้าน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเลโดยการมีส่วนร่วม ดังนี้

1. มีส่วนร่วมในกิจกรรมของโครงการ โดยการเข้าร่วมประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนรูปแบบวิธีการต่าง ๆ เพื่อนำมาพัฒนาและปรับปรุง
2. การพัฒนาที่ดีต้องมีรูปแบบ เน้นการร่วมมือ การหวงแหนทรัพยากรของชาวบ้าน
3. ต้องมีการระดมความคิดร่วมกันในการพัฒนา เพราะว่า คิดคนเดียวทำคนเดียวไม่ได้ ต้องให้คนอื่นเข้ามาช่วยด้วย

การวิจัยเชิงปริมาณ

ตารางที่ 4.21 รูปแบบความคิดเห็นต่อการพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเลโดยการมีส่วนร่วม

รูปแบบการพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเลโดยการมีส่วนร่วมของชาวบ้าน	ชาวบ้าน			เยาวชน			เจ้าหน้าที่ของรัฐ		
	มี	ไม่ แน่ใจ	ไม่มี	มี	ไม่ แน่ใจ	ไม่มี	มี	ไม่ แน่ใจ	ไม่มี
ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดและพัฒนานโยบายและแผนการพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเลชุมชน	67 (33.3)	45 (22.4)	89 (44.3)	3 (20.0)	9 (60.0)	3 (20.0)	4 (26.7)	2 (13.3)	9 (60.0)
ท่านมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโครงการอย่างยั่งยืนในการพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเล	88 (43.8)	37 (18.4)	76 (37.8)	8 (53.3)	6 (40.0)	1 (6.7)	10 (66.7)	1 (6.7)	4 (26.7)
ท่านมีส่วนร่วมในการขยายผลการพัฒนาระบบนิเวศทางทะเลชายฝั่งไปยังชุมชนอื่น ๆ ใกล้เคียง	69 (34.3)	46 (22.9)	86 (42.8)	6 (40.0)	8 (53.3)	1 (6.7)	9 (60.0)	1 (6.7)	5 (33.3)

ตารางที่ 4.21 (ต่อ)

รูปแบบการพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเลโดยการมีส่วนร่วมของชาวบ้าน	ชาวบ้าน			เยาวชน			เจ้าหน้าที่ของรัฐ		
	มี	ไม่ แน่ใจ	ไม่มี	มี	ไม่ แน่ใจ	ไม่มี	มี	ไม่ แน่ใจ	ไม่มี
ท่านมีส่วนร่วมในการให้ความรู้ ความเข้าใจแก่ชาวบ้าน ในการพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเล เช่น การอบรมให้ความรู้ทางด้านวิชาการ	45 (22.4)	35 (17.4)	121 (60.2)	5 (33.3)	5 (33.3)	5 (33.3)	12 (80.0)	1 (6.7)	2 (13.3)
ท่านมีส่วนร่วมในการเสนอแนวทางการพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเลเชิงอนุรักษ์	65 (32.3)	31 (15.4)	105 (52.2)	6 (40.0)	8 (53.3)	1 (6.7)	8 (53.3)	3 (20.0)	4 (26.7)
ท่านมีส่วนในการพัฒนาระบบนิเวศทางทะเลตามหลักวิชาการใหม่ๆ	51 (25.4)	27 (13.4)	123 (61.2)	3 (20.0)	10 (66.7)	2 (13.3)	5 (33.3)	5 (33.3)	5 (33.3)
ท่านมีส่วนร่วมในการสนับสนุนส่งเสริมการพัฒนาการเพาะพันธุ์สัตว์น้ำ และขยายพันธุ์พืชในชายฝั่งทะเลอย่างค่อเนื่อง	63 (31.3)	41 (20.4)	97 (48.3)	2 (13.3)	11 (73.4)	2 (13.3)	7 (46.7)	6 (40.0)	2 (13.3)
ท่านมีส่วนในการสร้างและพัฒนาความร่วมมือของชาวบ้าน เจ้าหน้าที่หน่วยงานภาครัฐและเอกชนอย่างยั่งยืน	66 (32.8)	47 (23.4)	88 (43.8)	1 (6.7)	13 (86.6)	1 (6.7)	11 (73.3)	1 (6.7)	3 (20.0)
ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดและพัฒนากฎระเบียบในการอนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศทะเลชายฝั่ง	59 (29.4)	50 (24.9)	92 (45.8)	1 (6.7)	4 (26.6)	10 (66.7)	5 (33.3)	1 (6.7)	9 (60.1)
ท่านมีส่วนร่วมในการพัฒนาระบบเฝ้าระวังการทำลายระบบนิเวศชายฝั่งทะเล	78 (38.8)	39 (19.4)	84 (41.8)	5 (33.3)	8 (53.4)	2 (13.3)	3 (20.0)	7 (46.7)	5 (33.3)
รวม	32.38	19.80	47.82	26.66	54.66	18.67	49.33	18.68	32.00

จากตารางที่ 4.21 รูปแบบการพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเลโดยการมีส่วนร่วม พบว่า
เจ้าหน้าที่ของรัฐมีส่วนร่วม 6 รูปแบบ ชาวชนและชาวบ้านมีส่วนร่วมเหมือนกันเพียง 1 รูปแบบ
ดังนี้

เจ้าหน้าที่ของรัฐมีส่วนร่วมต่อรูปแบบการพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเล 6 รูปแบบ ดังนี้

1. มีส่วนร่วมในกิจกรรมของโครงการอย่างยั่งยืนเพื่อพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเล
2. มีส่วนร่วมในการขยายผลการพัฒนาระบบนิเวศทางทะเลชายฝั่งไปยังชุมชนอื่น ๆ

ใกล้เคียง

3. มีส่วนร่วมในการให้มีความรู้ ความเข้าใจแก่ชาวบ้านในการพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่ง
ทะเล เช่น การอบรมให้ความรู้ทางด้านวิชาการ

4. มีส่วนร่วมในการเสนอแนวทางการพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเลเชิงอนุรักษ์

5. มีส่วนร่วมในการสนับสนุนส่งเสริมการพัฒนาการเพาะพันธุ์สัตว์น้ำ และขยายพันธุ์
พืชในชายฝั่งทะเลอย่างต่อเนื่อง

6. มีส่วนร่วมในการสร้างความร่วมมือของชาวบ้าน เจ้าหน้าที่หน่วยงานภาครัฐและเอกชน
อย่างยั่งยืน

ชาวชนและชาวบ้าน มีความคิดเหมือนกันต่อรูปแบบการพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเล
1 รูปแบบ ดังนี้คือ มีส่วนร่วมในกิจกรรมของโครงการอย่างยั่งยืนเพื่อพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเล

สรุปการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ พบว่า

เจ้าหน้าที่ของรัฐมีส่วนร่วมต่อรูปแบบการอนุรักษ์ระบบนิเวศชายฝั่งทะเล ดังนี้

1. มีส่วนร่วมในกิจกรรมของโครงการอย่างยั่งยืนเพื่อพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเล
2. มีส่วนร่วมในการขยายผลการพัฒนาระบบนิเวศทางทะเลชายฝั่งไปยังชุมชนอื่น ๆ

ใกล้เคียง

3. มีส่วนร่วมในการให้มีความรู้ ความเข้าใจแก่ชาวบ้านในการพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่ง
ทะเล เช่น การอบรมให้ความรู้ทางด้านวิชาการ

4. มีส่วนร่วมในการเสนอแนวทางการพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเลเชิงอนุรักษ์

5. มีส่วนร่วมในการสนับสนุนส่งเสริมการพัฒนาการเพาะพันธุ์สัตว์น้ำ และขยายพันธุ์
พืชในชายฝั่งทะเลอย่างต่อเนื่อง

6. มีส่วนร่วมในการสร้างความร่วมมือของชาวบ้าน เจ้าหน้าที่หน่วยงานภาครัฐและเอกชน
อย่างยั่งยืน

7. ร่วมวางแผน วิเคราะห์ปัญหา สังเคราะห์ปัญหา ออกแบบร่วมกันและทำงานร่วมกัน
เช่น การเรียกผู้ประกอบการมาพูดคุยกัน

8. มีส่วนร่วมในการนำสิ่งใหม่ ๆ ที่ยังไม่เคยทำและไม่เคยปฏิบัติมาก่อน โดยการเอาตัวอย่างจากที่อื่นที่ทำได้ผลมาทดลองทำในชุมชน

9. มีการระดมความคิด โดยการประชาสัมพันธุ์ หรือการออกมาตรการใหม่ เพื่อให้มีรูปแบบใหม่ ๆ หรืออาจจัดประชุมและอบรม โดยเชิญวิทยากรที่มีความรู้มาให้ความรู้

เยาวชน มีส่วนร่วมต่อรูปแบบการพัฒนากระบวนนิเวศชายฝั่งทะเล ดังนี้

1. มีส่วนร่วมในกิจกรรมของโครงการอย่างยั่งยืนเพื่อพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเล

2. มีส่วนร่วมในการสร้างและพัฒนาความร่วมมือ โดยไม่คิดว่าการพัฒนาเป็นหน้าที่ของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง แต่เป็นหน้าที่ของคนทุกคน

3. มีส่วนร่วมกันทำกิจกรรมเพื่อปรับปรุงความรู้ความสามารถของตัวเอง

ชาวบ้าน มีส่วนร่วมต่อรูปแบบการพัฒนากระบวนนิเวศชายฝั่งทะเล ดังนี้

1. มีส่วนร่วมในกิจกรรมของโครงการอย่างยั่งยืนเพื่อพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเล

2. มีการระดมความคิดร่วมกันในการพัฒนา เพราะว่า คิดคนเดียวทำคนเดียวไม่ได้ให้คนอื่นเข้ามาร่วมด้วย

2.2 ผลที่เกิดจากการอนุรักษ์และการพัฒนารวมทั้งการมีส่วนร่วมของชุมชนตามโครงการบ้านปลา

การวิจัยเชิงคุณภาพ

จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกกับ เจ้าหน้าที่ของรัฐ 7 คน ชาวบ้าน 5 คนและเยาวชน 3 คน โดยมีรายละเอียดในการการสัมภาษณ์ ดังนี้

1. นางปราณี รัตนกุล ตำแหน่ง นายกองค้การบริหารส่วนตำบล สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 12 มิถุนายน 2552

“โครงการบ้านปลาทำให้เกิดการมีส่วนร่วมในชุมชน”

“ทำให้ชาวบ้านเกิดจิตสำนึกในการอนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศมากขึ้น ทำให้เกิดการมีส่วนร่วมของชุมชน”

2. นายสมชาย ชำนาญช่าง ตำแหน่ง รองนายกองค้การบริหารส่วนตำบลคลองใหญ่ สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 12 มิถุนายน 2552

“โครงการบ้านปลาทำให้เกิดมีการรวมตัวของชุมชนในการร่วมกันคิด ช่วยกันทำ ในการจะอนุรักษ์พันธุ์สัตว์น้ำในทะเล”

“ภาครัฐให้ความสนใจโครงการบ้านปลา โดยการเสนองบประมาณสนับสนุน”

3. นายเหมือน รุ่งโรจน์ เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบล สัมภาษณ์เมื่อวันที่

12 มิถุนายน 2552

“เมื่อมีโครงการบ้านปลาแล้ว ทำให้ชาวบ้านสามารถหาอาหารทะเลมากินง่ายขึ้นและประกอบอาชีพได้”

“มีผลทำให้เกิดการมีส่วนร่วมของชุมชน”

4. นายสุรัชย์ บุรพานนทชัย เจ้าหน้าที่สำนักงานการขนส่งทางน้ำ สัมภาษณ์เมื่อวันที่

12 มิถุนายน 2552

“ช่วยส่งเสริมให้สัตว์น้ำมีเพิ่มมากขึ้น ในหลายพื้นที่จับสัตว์น้ำได้มากขึ้น ชาวบ้านรู้จักอนุรักษ์ทรัพยากรในพื้นที่ของตน”

“ทำให้เกิดการมีส่วนร่วมของชุมชน เช่น มีการพูดคุยในการกำหนดจุดวางบ้านปลาในบริเวณหินปะการัง เป็นต้น”

“ผลดีของโครงการบ้านปลาคือเพิ่มทรัพยากรธรรมชาติชายฝั่งทะเล แต่ผลเสียคือการเลือกวัสดุในการทำบ้านปลาจะเกิดผลกระทบต่อในระยะยาว”

5. นายวัช ศรีวิระชัย เจ้าหน้าที่ กรมประมง สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 12 มิถุนายน 2552

“ทำให้เกิดผลในการมีส่วนร่วมของชุมชน”

“โครงการบ้านปลา เป็นแหล่งให้ปลาเข้ามาอยู่และป้องกันพื้นที่จากอวนลากที่จะมาทำลายทรัพยากรสัตว์น้ำวัยอ่อน”

6. นายเฉลิมพล พวงทอง เจ้าหน้าที่ การศึกษานอกระบบ สัมภาษณ์เมื่อวันที่

13 มิถุนายน 2552

“ทำให้ชุมชนมีรายได้และมีแหล่งอาหารเพิ่มขึ้น”

“ทำให้เกิดการมีส่วนร่วมของชุมชนอย่างชัดเจน”

7. นายนพดล สุวรรณภักดี เจ้าหน้าที่ การศึกษานอกระบบ ตำแหน่ง ที่ปรึกษากิตติมศักดิ์ สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 13 มิถุนายน 2552

“ทำให้เกิดกลุ่มอนุรักษ์ การมีส่วนร่วมของชาวบ้าน และการสนับสนุนของภาครัฐ”

“โครงการบ้านปลาทำให้เพิ่มประชากรสัตว์น้ำ ชาวบ้านสามารถจับได้มากขึ้น แต่รูปแบบของบ้านปลายังไม่เป็นที่ยอมรับของภาครัฐหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง

“ประชาชนบางกลุ่มเห็นความสำคัญของการทำโครงการบ้านปลา เกิดการขยายผลสู่กลุ่มเด็กและเยาวชน”

8. นายโอฬาร อําพรธม รองประธานทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม จังหวัดตราด
สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 12 มิถุนายน 2552

“ทำให้มีปลาชุกชุม ชุมชนบริโภคปลาราคาถูก”

“ให้เกิดความสามัคคี ในกลุ่มชุมชน”

9. นายเฉลิมพงษ์ นามนาค ผู้เชี่ยวชาญในการอนุรักษ์พันธุ์พืชเพื่อการทำสมุนไพร
สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 13 มิถุนายน 2552

“บ้านปลาถูกทำมาเพื่อแทนแนวหิน อันเป็นที่อยู่ของปลา ปลาหายากบางชนิดจะรอดจาก
การล่าของปลาใหญ่ โดยการหลบมาซ่อนในล่อยาง ทำการขยายพันธุ์ ปลาหายาก และปลาเศรษฐกิจ
มีมากขึ้น”

“ทำให้ชาวบ้านร่วมดูแล สอดส่อง การทำประมงที่ทำลายแนวโขดหินได้น้ํา ชาวบ้าน
ร่วมทำร่วมคิด ร่วมบริจาคล่อยางเก่าและรับบริจาคจากที่อื่น”

10. นายนพกร ทิคุนันท ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 8 บ้านหินคาด ตำแหน่ง ประธานที่ปรึกษา
กิตติมศักดิ์ สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 13 มิถุนายน 2552

“ทำให้มีปลามากขึ้น ชาวบ้านหากินง่ายขึ้น ระบบนิเวศก็ดีขึ้น”

“ทำให้คนในหมู่บ้านมีส่วนร่วม แต่อาจจะไม่หมดทั้งหมู่บ้าน เพราะบางคนก็ไม่เห็น
ด้วย”

11. นายโยธิน วรรณโกสิทธิ์ ประธานโครงการบ้านปลา สัมภาษณ์เมื่อวันที่
14 มิถุนายน 2552

“ทำให้ทรัพยากรสัตว์น้ำกลับคืนมา และทำให้ที่ดินชายฝั่งทะเลเพิ่มมากขึ้น”

“หมู่บ้านข้างเคียงเข้ามาประกอบอาชีพประมง”

12. นางลัดดาวัลย์ ถนอมพวก เภรณญิกโครงการบ้านปลา สัมภาษณ์เมื่อวันที่
14 มิถุนายน 2552

“ทำให้ปลามาอยู่อาศัยในบ้านปลามากขึ้น อาหารการกินก็ดีขึ้น”

“ทำให้เกิดการมีส่วนร่วมในชุมชน”

13. นายละออ ครองยุทธ รองประธานโครงการบ้านปลา สัมภาษณ์เมื่อวันที่
14 มิถุนายน 2552

“หลังจากทำโครงการบ้านปลาแล้วมีคนเข้ามาให้ความสนใจ เพราะมันสามารถช่วย
พัฒนาหมู่บ้าน ทำให้ความเป็นอยู่ดีขึ้น”

“โครงการบ้านปลาทำให้เกิดผลในการมีส่วนร่วมของชุมชนบ้างนิดหน่อย ยังไม่มีมาก
อย่างที่คิด เพราะผู้ใหญ่บ้านคนใหม่ไม่ค่อยให้ความสนใจ”

14. นายประคิด วรรณโกสิทธิ์ ชาวบ้านที่เข้าร่วมโครงการบ้านปลา สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 13 มิถุนายน 2552

“ทำให้สัตว์น้ำมีที่อาศัย อยู่ในบ้านปลาและป่าชายเลน ทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้นจากการขายปลาที่เหลือจากกิน”

“เวลาไปที่ไหนก็จะมีคนถามว่า เอาน้ำปลาไปทิ้งในทะเล แต่ไปทำให้ปลาเข้าอาศัย หากไม่มีบ้านปลาต้องออกทะเลไกลทำให้สิ้นเปลืองน้ำมัน ถ้ามีบ้านปลาไม่ต้องไปไกล ”

15. นางสาวกัญญา ครองยุทธ กรรมการโครงการบ้านปลา สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 14 มิถุนายน 2552

“ทำให้เกิดการจัดสรรทรัพยากรทางทะเลอย่างประหยัดและเกิดประโยชน์สูงสุด เพราะชาวบ้านไม่ไปหาปลา กุ้ง ปู หมึก ในช่วงการวางไข่หรือปลายังตัวเล็ก”

“ผลกระทบ คือ ชาวบ้านมีความสามัคคีกลมเกลียวกัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน”

“การที่รัฐเข้ามามีส่วนร่วมในการทำประโยชน์ให้แก่ประชาชนทำให้ประชาชนเข้าถึงกัน”

16. นางสาววินัส ถนนอมพวก เลขานุการโครงการบ้านปลา สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 14 มิถุนายน 2552

“ผลที่เกิดจากการอนุรักษ์ทำให้ทรัพยากรคงอยู่กับชาวบ้าน ทำให้มีแหล่งอาหารที่อุดมสมบูรณ์”

“เป็นผลกระทบเชิงบวก เพราะชาวบ้านได้ร่วมมือการพัฒนาด้วยตนเองให้เห็นคุณค่าของการอนุรักษ์ระบบนิเวศชายฝั่งทะเลมากขึ้น”

17. นายสิทธิชัย ถนนอมพวก กรรมการโครงการบ้านปลา สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 14 มิถุนายน 2552

“การอนุรักษ์เป็นการสร้างจิตสำนึกให้แก่คนเพื่อให้คนเราใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด”

“การที่ชาวบ้านตระหนักถึงปัญหาที่เกิดจากสิ่งแวดล้อมถือว่าเป็นผลกระทบที่เกิดจากการมีส่วนร่วม”

“การพัฒนาทำให้ชาวบ้านและชุมชนมีชีวิตที่ดีขึ้น”

สรุปจากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก เกี่ยวกับผลที่เกิดจากการอนุรักษ์และพัฒนา รวมทั้งการมีส่วนร่วมของชุมชนตามโครงการบ้านปลา พบว่า

เจ้าหน้าที่ของรัฐ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับผลที่เกิดจากการอนุรักษ์และพัฒนา รวมทั้งการมีส่วนร่วมของชุมชนตามโครงการบ้านปลา ดังนี้

1. ทำให้เกิดการมีส่วนร่วมในชุมชน

2. ชาวบ้านเกิดจิตสำนึกในการอนุรักษ์และพัฒนา ระบบนิเวศมากขึ้น ทำให้เกิดการมีส่วนร่วมของชุมชน

3. ภาครัฐให้ความสนใจโครงการบ้านปลา โดยการเสนองบประมาณสนับสนุน
4. ชาวบ้านสามารถหาอาหารทะเลมากินง่ายขึ้นและประกอบอาชีพได้
5. ช่วยส่งเสริมให้สัตว์น้ำมีเพิ่มมากขึ้น ในหลายพื้นที่จับสัตว์น้ำได้มากขึ้น ชาวบ้านรู้จักอนุรักษ์ทรัพยากรในพื้นที่ของตน
6. เพิ่มทรัพยากรธรรมชาติชายฝั่งทะเล (แต่ผลเสียคือการเล็กวังสูดในการทำบ้านปลาจะเกิดผลกระทบในระยะยาว)
7. เป็นแหล่งให้ปลาเข้ามาอยู่และป้องกันพื้นที่จากอวนลากที่จะมาทำลายทรัพยากรสัตว์น้ำวัยอ่อน
8. ประชาชนบางกลุ่มเห็นความสำคัญของการทำโครงการบ้านปลา เกิดการขยายผลสู่กลุ่มเด็กและเยาวชน

เยาวชน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับผลที่เกิดจากการอนุรักษ์และพัฒนา รวมทั้งการมีส่วนร่วมของชุมชนตามโครงการบ้านปลา ดังนี้

1. เกิดการจัดสรรทรัพยากรทางทะเลอย่างประหยัดและเกิดประโยชน์สูงสุด เพราะชาวบ้านไม่ไปหาปลา กุ้ง ปู หมึก ในช่วงการวางไข่หรือปลายังตัวเล็ก
2. ชาวบ้านมีความสามัคคีกลมเกลียวกัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
3. รัฐเข้ามามีส่วนร่วมในการทำประโยชน์ให้แก่ประชาชนทำให้ประชาชนเข้าถึงกัน
4. ทำให้ทรัพยากรคงอยู่คู่กับชาวบ้าน ทำให้มีแหล่งอาหารที่อุดมสมบูรณ์

ชาวบ้าน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับผลที่เกิดจากการอนุรักษ์และพัฒนา รวมทั้งการมีส่วนร่วมของชุมชนตามโครงการบ้านปลา ดังนี้

1. บ้านปลาถูกทำมาเพื่อแทนแนวหิน อันเป็นที่อยู่ของปลา ปลาหายากบางชนิดจะรอดจากการล่าของปลาใหญ่ โดยการหลบมาซ่อนในลึ้อย่าง ทำการขยายพันธุ์ ปลาหายาก และปลาเศรษฐกิจมีมากขึ้น
2. ชาวบ้านร่วมดูแล สอดส่อง การทำประมงที่ทำลายแนวหินใต้น้ำ ชาวบ้านร่วมทำร่วมคิด ร่วมปรึกษาลืออย่างเก่าและรับปรึกษาจากที่อื่น
3. ทรัพยากรสัตว์น้ำกลับคืนมา และทำให้ที่ดินชายฝั่งทะเลเพิ่มมากขึ้น
4. หมู่บ้านข้างเคียงเข้ามาประกอบอาชีพประมง
5. ปลาอยู่อาศัยในบ้านปลามากขึ้น อาหารการกินก็ดีขึ้น
6. เกิดการมีส่วนร่วมในชุมชน
7. มีคนให้ความสนใจ เพราะมันสามารถช่วยพัฒนาหมู่บ้าน ทำให้ความเป็นอยู่ดีขึ้น
8. สัตว์น้ำมีที่อาศัย อยู่ในบ้านปลาและป่าชายเลน ทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้นจากการขายปลาที่เหลือจากกิน

การวิจัยเชิงปริมาณ

ตารางที่ 4.22 ความคิดเห็นต่อผลที่เกิดจากการอนุรักษ์และการพัฒนารวมทั้งการมีส่วนร่วมของชุมชนตามโครงการบ้านปลา

ผลที่เกิดจากการอนุรักษ์และ พัฒนารวมทั้งการมีส่วนร่วมของ ชุมชนตาม โครงการบ้านปลา	ชาวบ้าน			เยาวชน			เจ้าหน้าที่ของรัฐ		
	เห็น ด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	เห็น ด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	เห็น ด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย
ท่านคิดว่าชุมชนบ้านหินคาความี นโยบายและแผนในการอนุรักษ์ และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่ง ทะเล อย่างชัดเจน	80 (39.8)	105 (52.2)	16 (8.0)	12 (80.0)	3 (20.0)	0 (0.0)	9 (60.0)	6 (40.0)	0 (0.0)
ท่านคิดว่าผลจากโครงการบ้าน ปลาทำให้ชาวบ้านส่วนใหญ่ได้ เข้ามามีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่ง ทะเล	94 (46.8)	95 (47.3)	12 (6.0)	12 (80.0)	3 (20.0)	0 (0.0)	12 (80.0)	3 (20.0)	0 (0.0)
ท่านคิดว่าหลังจากมีโครงการ บ้านปลาชาวบ้านหินคาความีการ จัดสรรทรัพยากรทางทะเลอย่าง เหมาะสมและเกิดประโยชน์ สูงสุด	82 (40.8)	106 (52.7)	13 (6.5)	9 (60.0)	6 (40.0)	0 (0.0)	12 (80.0)	3 (20.0)	0 (0.0)
โครงการนี้ทำให้ชาวบ้านรู้จักใช้ ทรัพยากรทางทะเลโดยคำนึงถึง ความเหมาะสมของขนาดสัตว์น้ำ ที่จะบริโภคและไม่จับสัตว์น้ำใน ฤดูวางไข่	88 (43.8)	96 (47.8)	17 (8.5)	7 (46.7)	8 (53.3)	0 (0.0)	13 (86.7)	2 (13.3)	0 (0.0)
โครงการนี้ทำให้ชาวบ้านรู้และ เข้าใจถึงประโยชน์และโทษของ การทำลายระบบนิเวศชายฝั่ง ทะเลและตระหนักถึงความ จำเป็นของการอนุรักษ์และ พัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเล	103 (51.2)	86 (42.8)	12 (6.0)	12 (80.0)	3 (20.0)	0 (0.0)	14 (93.3)	1 (6.7)	0 (0.0)

ตารางที่ 4.22 (ต่อ)

ผลที่เกิดจากการอนุรักษ์และ พัฒนารวมทั้งการมีส่วนร่วมของ ชุมชนตามโครงการบ้านปลา	ชาวบ้าน			เยาวชน			เจ้าหน้าที่ของรัฐ		
	เห็น ด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	เห็น ด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	เห็น ด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย
ท่านมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่ง ทะเลโดยให้ความร่วมมือและ สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ ตลอดจน เข้าร่วมกิจกรรมใน โครงการบ้าน ปลาหลายครั้ง	83 (41.3)	49 (24.4)	69 (34.3)	14 (93.3)	1 (6.7)	0 (0.0)	11 (73.3)	4 (26.7)	0 (0.0)
โครงการนี้ทำให้ชาวบ้านร่วมมือ กันและช่วยกันเฝ้าระวังไม่ให้มี ผู้ใดมาบุกรุกเปลี่ยนแปลงและ ทำลายระบบนิเวศชายฝั่งทะเล	99 (49.3)	75 (37.3)	27 (13.4)	11 (73.3)	4 (26.7)	0 (0.0)	9 (60.0)	6 (40.0)	0 (0.0)
ผลจากโครงการนี้ทำให้บ้าน หินคาดมีกฎระเบียบที่ชัดเจนใน การใช้ทรัพยากรธรรมชาติ ชายฝั่งทะเล	83 (41.3)	99 (49.3)	19 (9.5)	1 (6.7)	14 (93.3)	0 (0.0)	8 (53.3)	7 (46.7)	0 (0.0)
โครงการนี้มีผลขยายผล โครงการต่อชุมชนใกล้เคียง	92 (45.8)	85 (42.3)	24 (11.9)	11 (73.3)	4 (26.7)	0 (0.0)	8 (53.3)	7 (46.7)	0 (0.0)
โครงการนี้ทำให้เกิดความสมดุล ในระบบนิเวศชายฝั่งทะเลทั้ง พันธุ์พืชและสัตว์น้ำ	138 (68.6)	55 (27.4)	8 (4.0)	8 (53.3)	7 (46.7)	0 (0.0)	7 (46.7)	8 (53.3)	0 (0.0)
มีการอนุรักษ์พันธุ์พืชและสัตว์ น้ำในระบบนิเวศชายฝั่งทะเล และมีการพัฒนาพันธุ์พืชและ พันธุ์สัตว์น้ำใหม่ ๆ ในระบบ นิเวศชายฝั่งทะเล	120 (59.7)	71 (35.3)	10 (5.0)	8 (53.3)	7 (46.7)	0 (0.0)	12 (80.0)	3 (20.0)	0 (0.0)
โครงการนี้ช่วยส่งเสริมให้ ชาวบ้านมีอาหารไว้บริโภคและ มีอาชีพประมงยั่งยืน	118 (58.7)	73 (36.3)	10 (5.0)	14 (93.3)	1 (6.7)	0 (0.0)	14 (93.3)	1 (6.7)	0 (0.0)

ตารางที่ 4.22 (ต่อ)

ผลที่เกิดจากการอนุรักษ์และ พัฒนารวมทั้งการมีส่วนร่วมของ ชุมชนตามโครงการบ้านปลา	ชาวบ้าน			เยาวชน			เจ้าหน้าที่ของรัฐ		
	เห็น ด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	เห็น ด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	เห็น ด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย
โครงการนี้ช่วยส่งเสริมให้ชุมชน เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	124 (61.7)	65 (32.3)	12 (6.0)	14 (93.3)	1 (6.7)	0 (0.0)	11 (73.3)	4 (26.7)	0 (0.0)
หน่วยงานภาครัฐมีความ รับผิดชอบ โปร่งใส ตรวจสอบ ได้ ในการดำเนินงานด้านการ อนุรักษ์ระบบนิเวศชายฝั่งทะเล	123 (61.2)	66 (32.8)	12 (6.0)	9 (60.0)	6 (40.0)	0 (0.0)	12 (80.0)	3 (20.0)	0 (0.0)
รวม	50.71	40.01	9.29	67.61	32.39	0.00	72.37	27.63	0.00

จากตารางที่ 4.22 ผลที่เกิดจากการอนุรักษ์และการพัฒนารวมทั้งการมีส่วนร่วมของชุมชนตามโครงการบ้านปลา พบว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐมี 13 รูปแบบ เยาวชนมี 11 รูปแบบ และชาวบ้านมี 8 รูปแบบ ดังนี้

เจ้าหน้าที่ของรัฐ เห็นด้วยต่อผลที่เกิดจากการอนุรักษ์และการพัฒนารวมทั้งการมีส่วนร่วมของชุมชนตามโครงการบ้านปลามี 13 รูปแบบ ดังนี้

1. ชุมชนบ้านหินคาคมีนโยบายและแผนในการอนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเล อย่างชัดเจน
2. ผลจากโครงการบ้านปลาทำให้ชาวบ้านส่วนใหญ่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเล
3. หลังจากมีโครงการบ้านปลาชาวบ้านหินคาคมีการจัดสรรทรัพยากรทางทะเลอย่างเหมาะสมและเกิดประโยชน์สูงสุด
4. โครงการนี้ทำให้ชาวบ้านรู้จักใช้ทรัพยากรทางทะเลโดยคำนึงถึงความเหมาะสมของขนาดสัตว์น้ำที่จะบริโภคและไม่จับสัตว์น้ำในฤดูวางไข่
5. โครงการนี้ทำให้ชาวบ้านรู้และเข้าใจถึงประโยชน์และโทษของการทำลายระบบนิเวศชายฝั่งทะเลและตระหนักถึงความจำเป็นของการอนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเล
6. มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเลโดยให้ความร่วมมือและสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ ตลอดจนเข้าร่วมกิจกรรมในโครงการบ้านปลาหลายครั้ง
7. โครงการนี้ทำให้ชาวบ้านร่วมมือกันและช่วยกันเฝ้าระวังไม่ให้มีผู้ใดมาบุกรุกเปลี่ยนแปลงและทำลายระบบนิเวศชายฝั่งทะเล

8. ผลจากโครงการนี้ทำให้บ้านหินคาคมีกฎระเบียบที่ชัดเจนในการใช้
ทรัพยากรธรรมชาติชายฝั่งทะเล

9. โครงการนี้มีการขยายผลโครงการต่อชุมชนใกล้เคียง

10. มีการอนุรักษ์พันธุ์พืชและสัตว์น้ำในระบบนิเวศชายฝั่งทะเลและมีการพัฒนาพันธุ์พืช
และพันธุ์สัตว์น้ำใหม่ ๆ ในระบบนิเวศชายฝั่งทะเล

11. โครงการนี้ช่วยส่งเสริมให้ชาวบ้านมีอาหารไว้บริโภคและมีอาชีพประมงยั่งยืน

12. โครงการนี้ช่วยส่งเสริมให้ชุมชนเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

13. หน่วยงานภาครัฐมีความรับผิดชอบโปร่งใสตรวจสอบได้ ในการดำเนินงานด้านการ
อนุรักษ์ระบบนิเวศชายฝั่งทะเล

เยาวชนเห็นด้วยต่อผลที่เกิดจากการอนุรักษ์และการพัฒนารวมทั้งการมีส่วนร่วมของ
ชุมชนตามโครงการบ้านปลา 11 รูปแบบ ดังนี้

1. ชุมชนบ้านหินคาคมีนโยบายและแผนในการอนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่ง
ทะเล อย่างชัดเจน

2. ผลจากโครงการบ้านปลาทำให้ชาวบ้านส่วนใหญ่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการอนุรักษ์
และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเล

3. หลังจากมีโครงการบ้านปลาชาวบ้านหินคาคมีการจัดสรรทรัพยากรทางทะเลอย่าง
เหมาะสมและเกิดประโยชน์สูงสุด

4. โครงการนี้ทำให้ชาวบ้านรู้และเข้าใจถึงประโยชน์และโทษของการทำลายระบบนิเวศ
ชายฝั่งทะเลและตระหนักถึงความจำเป็นของการอนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเล

5. มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเลโดยให้ความร่วมมือและ
สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ ตลอดจนเข้าร่วมกิจกรรมในโครงการบ้านปลาหลายครั้ง

6. โครงการนี้ทำให้ชาวบ้านร่วมมือกันและช่วยกันเฝ้าระวังไม่ให้มีผู้ใดมาบุกรุก
เปลี่ยนแปลงและทำลายระบบนิเวศชายฝั่งทะเล

7. โครงการนี้มีการขยายผลโครงการต่อชุมชนใกล้เคียง

8. มีการอนุรักษ์พันธุ์พืชและสัตว์น้ำในระบบนิเวศชายฝั่งทะเลและมีการพัฒนาพันธุ์พืช
และพันธุ์สัตว์น้ำใหม่ ๆ ในระบบนิเวศชายฝั่งทะเล

9. โครงการนี้ช่วยส่งเสริมให้ชาวบ้านมีอาหารไว้บริโภคและมีอาชีพประมงยั่งยืน

10. โครงการนี้ช่วยส่งเสริมให้ชุมชนเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

11. หน่วยงานภาครัฐมีความรับผิดชอบโปร่งใสตรวจสอบได้ ในการดำเนินงานด้านการ
อนุรักษ์ระบบนิเวศชายฝั่งทะเล

ชาวบ้านเห็นด้วยต่อผลที่เกิดจากการอนุรักษ์และการพัฒนารวมทั้งการมีส่วนร่วมของชุมชนตามโครงการบ้านปลา 8 รูปแบบ ดังนี้

๑. โครงการนี้ทำให้ชาวบ้านรู้และเข้าใจถึงประโยชน์และโทษของการทำลายระบบนิเวศชายฝั่งทะเลและตระหนักถึงความจำเป็นของการอนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเล
2. มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเล โดยให้ความร่วมมือและสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ ตลอดจนเข้าร่วมกิจกรรมในโครงการบ้านปลาหลายครั้ง
3. โครงการนี้ทำให้ชาวบ้านร่วมมือกันและช่วยกันเฝ้าระวังไม่ให้มีผู้ใดมาบุกรุกเปลี่ยนแปลงและทำลายระบบนิเวศชายฝั่งทะเล
4. โครงการนี้ทำให้เกิดความสมดุลในระบบนิเวศชายฝั่งทะเลทั้งพันธุ์พืชและสัตว์น้ำ
5. มีการอนุรักษ์พันธุ์พืชและสัตว์น้ำในระบบนิเวศชายฝั่งทะเลและมีการพัฒนาพันธุ์พืชและพันธุ์สัตว์น้ำใหม่ ๆ ในระบบนิเวศชายฝั่งทะเล
6. โครงการนี้ช่วยส่งเสริมให้ชาวบ้านมีอาหารไว้บริโภคและมีอาชีพประมงยั่งยืน
7. โครงการนี้ช่วยส่งเสริมให้ชุมชนเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
8. หน่วยงานภาครัฐมีความรับผิดชอบโปร่งใสตรวจสอบได้ ในการดำเนินงานด้านการอนุรักษ์ระบบนิเวศชายฝั่งทะเล

นอกจากนี้ทั้ง 3 กลุ่มมีความเห็นด้วยเหมือนกันต่อผลที่เกิดจากการอนุรักษ์และการพัฒนารวมทั้งการมีส่วนร่วมของชุมชนตามโครงการบ้านปลา 7 รูปแบบ ดังนี้

1. โครงการนี้ทำให้ชาวบ้านรู้และเข้าใจถึงประโยชน์และโทษของการทำลายระบบนิเวศชายฝั่งทะเลและตระหนักถึงความจำเป็นของการอนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเล
2. การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเล โดยให้ความร่วมมือและสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ ตลอดจนเข้าร่วมกิจกรรมในโครงการบ้านปลาหลายครั้ง
3. โครงการนี้ทำให้ชาวบ้านร่วมมือกันและช่วยกันเฝ้าระวังไม่ให้มีผู้ใดมาบุกรุกเปลี่ยนแปลงและทำลายระบบนิเวศชายฝั่งทะเล
4. มีการอนุรักษ์พันธุ์พืชและสัตว์น้ำในระบบนิเวศชายฝั่งทะเลและมีการพัฒนาพันธุ์พืชและพันธุ์สัตว์น้ำใหม่ ๆ ในระบบนิเวศชายฝั่งทะเล
5. โครงการนี้ช่วยส่งเสริมให้ชาวบ้านมีอาหารไว้บริโภคและมีอาชีพประมงยั่งยืน
6. โครงการนี้ช่วยส่งเสริมให้ชุมชนเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
7. หน่วยงานภาครัฐมีความรับผิดชอบโปร่งใสตรวจสอบได้ ในการดำเนินงานด้านการอนุรักษ์ระบบนิเวศชายฝั่งทะเล

4. ชาวบ้านรู้และเข้าใจถึงประโยชน์และโทษของการทำลายระบบนิเวศชายฝั่งทะเลและตระหนักถึงความจำเป็นของการอนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเล

5. มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเลโดยให้ความร่วมมือและสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ ตลอดจนเข้าร่วมกิจกรรมในโครงการบ้านปลาหลายครั้ง

6. ชาวบ้านร่วมมือกันและช่วยกันเฝ้าระวังไม่ให้มีผู้ใดมาบุกรุกเปลี่ยนแปลงและทำลายระบบนิเวศชายฝั่งทะเล

7. มีการขยายผลโครงการต่อชุมชนใกล้เคียง

8. มีการอนุรักษ์พันธุ์พืชและสัตว์น้ำในระบบนิเวศชายฝั่งทะเลและมีการพัฒนาพันธุ์พืชและพันธุ์สัตว์น้ำใหม่ ๆ ในระบบนิเวศชายฝั่งทะเล

9. ชาวบ้านมีอาหารไว้บริโภคและมีอาชีพประมงยั่งยืน

10. ชุมชนเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

11. หน่วยงานภาครัฐมีความรับผิดชอบโปร่งใสตรวจสอบได้ ในการดำเนินงานด้านการอนุรักษ์ระบบนิเวศชายฝั่งทะเล

ชาวบ้านเห็นด้วยต่อผลที่เกิดจากการอนุรักษ์และการพัฒนารวมทั้งการมีส่วนร่วมของชุมชนตามโครงการบ้านปลา ดังนี้

1. ทำให้ชาวบ้านรู้และเข้าใจถึงประโยชน์และโทษของการทำลายระบบนิเวศชายฝั่งทะเลและตระหนักถึงความจำเป็นของการอนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเล

2. มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเลโดยให้ความร่วมมือและสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ ตลอดจนเข้าร่วมกิจกรรมในโครงการบ้านปลาหลายครั้ง

3. ชาวบ้านร่วมมือกันและช่วยกันเฝ้าระวังไม่ให้มีผู้ใดมาบุกรุกเปลี่ยนแปลงและทำลายระบบนิเวศชายฝั่งทะเล

4. ทำให้เกิดความสมดุลในระบบนิเวศชายฝั่งทะเลทั้งพันธุ์พืชและสัตว์น้ำ

5. มีการอนุรักษ์พันธุ์พืชและสัตว์น้ำในระบบนิเวศชายฝั่งทะเลและมีการพัฒนาพันธุ์พืชและพันธุ์สัตว์น้ำใหม่ ๆ ในระบบนิเวศชายฝั่งทะเล

6. ชาวบ้านมีอาหารไว้บริโภคและมีอาชีพประมงยั่งยืน

7. ชุมชนเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

8. หน่วยงานภาครัฐมีความรับผิดชอบโปร่งใสตรวจสอบได้ ในการดำเนินงานด้านการอนุรักษ์ระบบนิเวศชายฝั่งทะเล

2.3 จิตสำนึกในการอนุรักษ์และการพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเล

2.3.1. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์และการพัฒนาระบบนิเวศทางชายฝั่งทะเล

การวิจัยเชิงคุณภาพ

จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกกับ เจ้าหน้าที่ของรัฐ 9 คน ชาวบ้าน 5 คนและเยาวชน 3 คน โดยมีรายละเอียดในการการสัมภาษณ์ ดังนี้

1. นางปรานีย์ รจนากุล ตำแหน่ง นายกองค้การบริหารส่วนตำบล สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 12 มิถุนายน 2552

“ระบบนิเวศชายฝั่งดี มีปู ปลา ให้เราจับกินมากมาย ปูปลาไม่ตายเพราะน้ำเน่าเสีย หรือไม่มีที่อยู่อาศัย”

2. นายสมชาย ชำนาญช่าง ตำแหน่ง รองนายกองค้การบริหารส่วนตำบลคลองใหญ่ สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 12 มิถุนายน 2552

“สภาพแวดล้อม อากาศดีขึ้น เศรษฐกิจดีขึ้น มีการเกิดของสัตว์เลี้ยง กุ้ง หอย ปู ปลา มีมากขึ้น มีพื้นที่อกเขมมากขึ้น ลดการพังทลายของคลื่น”

3. นายเหมื่อน รุ่งโรจน์ เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบล สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 12 มิถุนายน 2552

“ถ้าเราอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม คุณภาพชีวิตจะดีขึ้น ลดโลกร้อน ความชุ่มชื้นจะมากขึ้น”

4. นายสุรัชย์ บุรพานนทชัย เจ้าหน้าที่สำนักงานการขนส่งทางน้ำ สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 12 มิถุนายน 2552

“การอนุรักษ์จะส่งเสริมให้สัตว์น้ำเพิ่มมากขึ้นและการทำบ้านปลาควรทำตามหลักวิชาการ ไม่รบกวนสิ่งแวดล้อมในระยะยาว เช่นใช้คอนกรีตโปร่ง เป็นต้น”

5. นายรัช ศรีวีระชัย เจ้าหน้าที่ กรมประมง สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 12 มิถุนายน 2552

“ทำให้รู้จักใช้ทรัพยากรธรรมชาติให้เกิดประโยชน์สูงสุดและสูญเสียน้อยที่สุด”

6. นายเฉลิมพล พวงทอง เจ้าหน้าที่ การศึกษานอกระบบ สัมภาษณ์เมื่อวันที่

13 มิถุนายน 2552

“ทำให้รู้จักเก็บ รักษา และใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่ได้จากระบบนิเวศชายฝั่งทะเลตามหลักการอนุรักษ์”

7. นายนพดล สุวรรณภักดี เจ้าหน้าที่ การศึกษานอกระบบ ตำแหน่ง ที่ปรึกษากิตติมศักดิ์ โครงการบ้านปลา สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 13 มิถุนายน 2552

“การเห็นความสำคัญของทรัพยากรชายฝั่งทะเลหรือที่ใดก็ตาม เช่น ภูเขา ป่าไม้ หรือแหล่งที่เสื่อมโทรม ทำให้เกิดความคิดที่จะอนุรักษ์ โครงการบ้านปลาเป็นเพียงการหาทางออกของการอนุรักษ์ทรัพยากรชายฝั่งทะเลให้กลับคืนมา”

8. นายโอฬาร อำพรธณ รองประธานทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม จังหวัดตราด สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 12 มิถุนายน 2552

“ทำให้มีทรัพยากรและปลามากขึ้น”

9. นายเฉลิมพงษ์ นามนาค ผู้เชี่ยวชาญในการอนุรักษ์พันธุ์พืชเพื่อการทำสมุนไพร สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 13 มิถุนายน 2552

“วางแผนในสิ่งที่มี ซ่อมแซมในสิ่งที่เหลือ เพิ่มเติมในสิ่งที่ขาด เช่น การปล่อยน้ำ EM เพื่อเป็นอาหารตัวอ่อนสัตว์ทะเล ความสมบูรณ์ก็จะเกิดมากขึ้น”

10. นายนพกร ทิคุนันท์ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 8 บ้านหินดาด ตำแหน่ง ประธานที่ปรึกษากิตติมศักดิ์ โครงการบ้านปลา สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 13 มิถุนายน 2552

“ทำให้มีปลามากขึ้น ระบบนิเวศดีขึ้น”

11. นายโยชิน วรรณโกสิทธิ์ ประธานโครงการบ้านปลา สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 14 มิถุนายน 2552

“การอนุรักษ์ระบบนิเวศชายฝั่ง เป็นการทำให้อยู่กับสัตว์น้ำ ส่วนการพัฒนา ระบบนิเวศ เป็นเพิ่มจำนวนที่อยู่อาศัยของสัตว์น้ำมากขึ้น เพื่อจำนวนปลาและสัตว์น้ำจะมีจำนวนมากขึ้น”

12. นางลัดดาวัลย์ ถนอมพวก เภรณญิกโครงการบ้านปลา สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 14 มิถุนายน 2552

“การไม่ทำลายธรรมชาติ และช่วยพัฒนาให้ดีขึ้นกว่านี้ โดยการเข้าไปมีส่วนร่วม”

13. นายละออ ครองยุทธ รองประธานโครงการบ้านปลา สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 14 มิถุนายน 2552

“ดูแลไม้ตัดไม้ในป่าชายเลน การพัฒนาทำให้ได้ผลผลิตมากขึ้น”

14. นายประกิต วรรณโกสิทธิ์ ชาวบ้านที่เข้าร่วมโครงการบ้านปลา สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 13 มิถุนายน 2552

“ไม่ตัดทำลายป่าชายเลน เพื่อเป็นกำแพงกันคลื่นที่จะกัดเซาะชายฝั่ง และต้องปลูกป่าชายเลนเพิ่มขึ้น”

15. นางสาวกัญญา ครอบงูท กรรมการโครงการบ้านปลา สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 14 มิถุนายน 2552

“การอนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเล มีผลต่อชาวบ้าน หาของที่มีในหมู่บ้านของตนเอง ไม่ต้องไปหาซื้อจากที่อื่น”

16. นางสาววินัส ถนอมพวก เลขานุการโครงการบ้านปลา สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 14 มิถุนายน 2552

“การอนุรักษ์ทำให้ทรัพยากรคงอยู่กับชาวบ้าน ทำให้มีแหล่งอาหารที่อุดมสมบูรณ์ ส่งผลไปถึงการกินคืออยู่ดีของชาวบ้าน”

17. นายสิทธิชัย ถนอมพวก กรรมการโครงการบ้านปลา สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 14 มิถุนายน 2552

“การอนุรักษ์เป็นวิธีหนึ่งที่จะช่วยสร้างความสมดุลสิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศชายฝั่งทะเล”

สรุป จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเล ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 17 คน สรุปได้ดังนี้

1. ถ้าระบบนิเวศดี สภาพแวดล้อม อากาศดีขึ้น เศรษฐกิจดีขึ้น มีการเกิดของสัตว์เลี้ยง กุ้ง หอย ปู ปลา มีมากขึ้น มีพื้นที่ออกเอยมากขึ้น ลดการพังทลายของคลื่น
2. ถ้าเราอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม คุณภาพชีวิตจะดีขึ้น ลดโลกร้อน ความชุ่มชื้นจะมีมากขึ้น
3. การอนุรักษ์จะส่งเสริมให้สัตว์น้ำเพิ่มมากขึ้นและการทำบ้านปลาควรทำตามหลักวิชาการ ไม่รบกวนสิ่งแวดล้อมในระยะยาว เช่น ใช้คอนกรีตโปรง เป็นต้น
4. รู้จักเก็บ รักษา และใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่ได้จากระบบนิเวศชายฝั่งทะเลตาหลักการอนุรักษ์ เกิดประโยชน์สูงสุดและสูญเสียน้อยที่สุด
5. การเห็นความสำคัญของทรัพยากรชายฝั่งทะเลหรือที่ใดก็ตาม เช่น ภูเขา ป่าไม้ หรือแหล่งที่เสื่อมโทรม ทำให้เกิดความคิดที่จะอนุรักษ์ โครงการบ้านปลาเป็นเพียงการหาทางออกของการอนุรักษ์ทรัพยากรชายฝั่งทะเลให้กลับคืนมา
6. ทำให้รู้จักหวงแหนในสิ่งที่มี ช่อมแซมในสิ่งที่เหลือ เพิ่มเติมในสิ่งที่ขาด เช่น การปล่อยน้ำ EM เพื่อเป็นอาหารตัวอ่อนสัตว์ทะเล ความสมบูรณ์ก็จะเกิดมากขึ้น
7. การอนุรักษ์ระบบนิเวศชายฝั่ง เป็นการทำให้อยู่กับสัตว์น้ำ ส่วนการพัฒนาระบบนิเวศเป็นเพิ่มจำนวนที่อยู่อาศัยของสัตว์น้ำมากขึ้น เพื่อจำนวนปลาและสัตว์น้ำจะมีจำนวนมากขึ้น
8. การไม่ทำลายธรรมชาติ และช่วยพัฒนาให้ดีขึ้นกว่านี้ โดยการเข้าไปมีส่วนร่วม
9. ดูแลไม่ตัดไม้ในป่าชายเลน การพัฒนาทำให้ได้ผลผลิตมากขึ้น
10. การอนุรักษ์เป็นอีกวิธีหนึ่งที่จะช่วยสร้างความสมดุลสิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศชายฝั่งทะเล

การวิจัยเชิงปริมาณ

ตารางที่ 4.23 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความคิดเห็นว่าแหล่งการผลิตอาหารทะเลในจังหวัดตราด มาจากแหล่งผลิตใดมากที่สุด

แหล่งผลิตอาหารทะเล	ชาวบ้าน		เยาวชน	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
จังหวัดจันทบุรี	48	23.88	4	26.67
จังหวัดชลบุรี	16	7.96	1	6.67
บ้านหินลาด จังหวัดตราด	37	18.41	3	20.00
จังหวัดอื่น ๆ ในภาคใต้	100	49.75	7	46.67
รวม	201	100.00	15	100.00

จากตารางที่ 4.23 พบว่ากลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม จำแนกตามความคิดเห็นว่าแหล่งการผลิตอาหารทะเลในจังหวัดตราดมากที่สุด ได้ดังนี้

- ชาวบ้าน ส่วนใหญ่ร้อยละ 49.75 มีความคิดเห็นว่แหล่งการผลิตอาหารทะเลในจังหวัดตราด มาจากจังหวัดอื่น ๆ ในภาคใต้มากที่สุด ส่วนร้อยละ 23.88 มาจากจังหวัดจันทบุรี และมาจากจังหวัดชลบุรี มีเพียงร้อยละ 7.96

- เยาวชน ส่วนใหญ่ร้อยละ 46.67 มีความคิดเห็นว่แหล่งการผลิตอาหารทะเลในจังหวัดตราด มาจากจังหวัดอื่น ๆ ในภาคใต้มากที่สุด ส่วนร้อยละ 26.67 มาจากจังหวัดจันทบุรี และมาจากจังหวัดชลบุรี มีเพียงร้อยละ 6.67

สรุป กลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเหมือนกันว่แหล่งการผลิตอาหารทะเลในจังหวัดตราด มาจากจังหวัดอื่น ๆ ในภาคใต้มากที่สุด

ตารางที่ 4.24 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความคิดเห็นว่าการลดน้อยลงของ สัตว์น้ำทำให้สถานการณ์การบริโภคและการประกอบอาชีพเป็นอย่างไร

สถานการณ์การบริโภคและการประกอบอาชีพ	ชาวบ้าน		เยาวชน	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต้องพึ่งพาจากจังหวัดอื่น	28	13.93	2	13.33
ต้องพึ่งพาจากต่างประเทศ	2	1.00	0	0.00
ลดการจับและการบริโภคสัตว์น้ำในบ้านหินดาด	97	48.26	7	46.67
ต้องหยุดการจับสัตว์น้ำหันไปประกอบอาชีพอื่น	74	36.81	6	40.00
รวม	201	100.00	15	100.00

จากตารางที่ 4.24 พบว่ากลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มจำแนกตามความคิดเห็นเกี่ยวกับการลดน้อยลงของสัตว์น้ำ ได้ดังนี้

- ชาวบ้าน ส่วนใหญ่ร้อยละ 48.26 มีความคิดเห็นว่าการลดน้อยลงของสัตว์น้ำทำให้สถานการณ์การบริโภคและการประกอบอาชีพ คือ ลดการจับและการบริโภคสัตว์น้ำในบ้านหินดาด ส่วนร้อยละ 36.81 ต้องหยุดจับสัตว์น้ำหันไปประกอบอาชีพอื่น และต้องพึ่งพาจากต่างประเทศ มีเพียงร้อยละ 1.00

- เยาวชน ส่วนใหญ่ร้อยละ 46.67 มีความคิดเห็นว่าการลดน้อยลงของสัตว์น้ำทำให้สถานการณ์การบริโภคและการประกอบอาชีพ คือ ลดการจับและการบริโภคสัตว์น้ำในบ้านหินดาด ส่วนร้อยละ 40.00 ต้องหยุดจับสัตว์น้ำหันไปประกอบอาชีพอื่น และต้องพึ่งพาจากจังหวัดอื่น มีเพียงร้อยละ 1.00

สรุป กลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเหมือนกันว่าการลดน้อยลงของสัตว์น้ำทำให้สถานการณ์การบริโภคและการประกอบอาชีพ คือ ลดการจับและการบริโภคสัตว์น้ำในบ้านหินดาด

ตารางที่ 4.25 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความคิดเห็นว่าสาเหตุที่เกิด
วิกฤตการณ์ของระบบนิเวศทางทะเลชายฝั่งในบ้านหินดาต

สาเหตุที่เกิดวิกฤตการณ์ของระบบนิเวศ	ชาวบ้าน		เยาวชน	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ปริมาณการจับและการบริโภคเพิ่มขึ้น	46	22.89	2	13.33
ปริมาณของสัตว์น้ำลดลง	36	17.91	1	6.67
ระบบนิเวศทางทะเลถูกทำลายและเปลี่ยนแปลง	70	34.82	8	53.33
ความมั่งง่ายและความเห็นแก่ตัวของชาวบ้าน	49	24.38	4	26.67
รวม	201	100.00	15	100.00

จากตารางที่ 4.25 พบว่ากลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม จำแนกตามความคิดเห็นว่าสาเหตุที่เกิด
วิกฤตการณ์ของระบบนิเวศทางทะเลชายฝั่งในบ้านหินดาต ได้ดังนี้

- ชาวบ้าน ส่วนใหญ่ร้อยละ 34.82 มีความคิดเห็นสาเหตุที่เกิดวิกฤตการณ์ของระบบนิเวศ
ทางทะเลชายฝั่งในบ้านหินดาต คือ ระบบนิเวศทางทะเลถูกทำลายและเปลี่ยนแปลง ส่วนร้อยละ 24.38
เป็นความมั่งง่ายและความเห็นแก่ตัวของชาวบ้าน และปริมาณของสัตว์น้ำลดลง มีเพียงร้อยละ 17.91

- เยาวชน ส่วนใหญ่ร้อยละ 53.33 มีความคิดเห็นสาเหตุที่เกิดวิกฤตการณ์ของระบบนิเวศ
ทางทะเลชายฝั่งในบ้านหินดาต คือ ระบบนิเวศทางทะเลถูกทำลายและเปลี่ยนแปลง ส่วนร้อยละ 26.67
เป็นความมั่งง่ายและความเห็นแก่ตัวของชาวบ้าน และปริมาณของสัตว์น้ำลดลง มีเพียงร้อยละ 17.91

สรุป กลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเหมือนกันว่าสาเหตุที่เกิด
วิกฤตการณ์ของระบบนิเวศทางทะเลชายฝั่งในบ้านหินดาต คือ ระบบนิเวศทางทะเลถูกทำลายและ
เปลี่ยนแปลง

ตารางที่ 4.26 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความคิดเห็นว่าผลกระทบของการเกิดวิกฤตการณ์ของระบบนิเวศทางทะเลชายฝั่ง

ผลกระทบของการเกิดวิกฤตการณ์	ชาวบ้าน		เยาวชน	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ความเป็นอยู่เลวลง	14	6.97	0	0.00
ไม่มีอาชีพ	12	5.97	0	0.00
ต้องเปลี่ยนอาชีพ	26	12.93	0	0.00
สิ่งแวดล้อมเป็นพิษมากขึ้น	32	15.92	3	20.00
ราคาอาหารทะเลแพงขึ้น	109	54.23	11	73.33
ต้องสั่งซื้ออาหารทะเลจากที่อื่น	8	3.98	1	6.67
รวม	201	100.00	15	100.00

จากตารางที่ 4.26 พบว่ากลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม จำแนกตามความคิดเห็นว่าผลกระทบของการเกิดวิกฤตการณ์ของระบบนิเวศทางทะเลชายฝั่ง ได้ดังนี้

- ชาวบ้าน ส่วนใหญ่ร้อยละ 54.23 มีความคิดเห็นว่า ผลกระทบของการเกิดวิกฤตการณ์ของระบบนิเวศทางทะเลชายฝั่ง คือ ราคาอาหารทะเลแพงขึ้น ส่วนร้อยละ 15.92 เห็นว่าสิ่งแวดล้อมเป็นพิษมากขึ้น และต้องสั่งซื้ออาหารทะเลจากที่อื่น มีเพียงร้อยละ 3.98

- เยาวชน ส่วนใหญ่ร้อยละ 73.33 มีความคิดเห็นว่า ผลกระทบของการเกิดวิกฤตการณ์ของระบบนิเวศทางทะเลชายฝั่ง คือ ราคาอาหารทะเลแพงขึ้น ส่วนร้อยละ 20.00 เห็นว่าสิ่งแวดล้อมเป็นพิษมากขึ้น และต้องสั่งซื้ออาหารทะเลจากที่อื่น มีเพียงร้อยละ 6.67

สรุป กลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเหมือนกันว่าผลกระทบของการเกิดวิกฤตการณ์ของระบบนิเวศทางทะเลชายฝั่ง คือ ราคาอาหารทะเลแพงขึ้น

ตารางที่ 4.27 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความคิดเห็นว่าอาหารทะเลที่บริโภค มีจำนวนน้อยลง

อาหารทะเลที่ใช้ บริโภคมีจำนวน น้อยลง	ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง					$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
	เห็นด้วย มากที่สุด	เห็นด้วย มาก	เห็นด้วย ปานกลาง	เห็นด้วย น้อย	ไม่ เห็นด้วย			
ชาวบ้าน	72 (35.82)	77 (38.31)	48 (23.88)	4 (1.99)	0 (0.00)	4.08	0.821	เห็นด้วยมาก
เยาวชน	0 (0.00)	11 (73.33)	4 (26.67)	0 (0.00)	0 (0.00)	3.73	0.458	เห็นด้วยมาก
ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่เห็นว่าอาหารทะเลที่บริโภคมีจำนวนน้อยลง						3.91	0.614	เห็นด้วยมาก

หมายเหตุ	4.21 – 5.00 เท่ากับ	เห็นด้วยมากที่สุด
	3.41 – 4.20 เท่ากับ	เห็นด้วยมาก
	2.61 – 3.40 เท่ากับ	เห็นด้วยปานกลาง
	1.81 – 2.60 เท่ากับ	เห็นด้วยน้อย
	1.00 – 1.80 เท่ากับ	ไม่เห็นด้วย

จากตารางที่ 4.27 พบว่ากลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม จำแนกตามความคิดเห็นว่าอาหารทะเลที่บริโภคมีจำนวนน้อยลง ดังนี้

- ชาวบ้าน ส่วนใหญ่ร้อยละ 38.31 เห็นด้วยมากกว่าอาหารทะเลที่บริโภคมีจำนวนน้อยลง และร้อยละ 1.99 เห็นด้วยน้อย โดยมีค่าเฉลี่ย $\bar{X} = 4.08$

- เยาวชน ส่วนใหญ่ร้อยละ 73.33 เห็นด้วยมากกว่าอาหารทะเลที่บริโภคมีจำนวนน้อยลง และร้อยละ 26.67 เห็นด้วยปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย $\bar{X} = 3.73$

สรุป กลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเหมือนกันว่าเห็นด้วยมากกว่าอาหารทะเลที่บริโภคมีจำนวนน้อยลง โดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่างเห็นด้วย ในระดับมาก

ตารางที่ 4.28 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความคิดเห็นว่าคนชุมชนบริโภคอาหารทะเลมากขึ้นจึงจำเป็นต้องมีการอนุรักษ์กุ้ง หอย ปู ปลา ด้วย

การอนุรักษ์ กุ้ง หอย ปู ปลา	ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง					$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
	เห็นด้วย มากที่สุด	เห็นด้วย มาก	เห็นด้วย ปานกลาง	เห็นด้วย น้อย	ไม่ เห็นด้วย			
ชาวบ้าน	68 (33.83)	81 (40.30)	52 (24.87)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.08	0.770	เห็นด้วยมาก
เยาวชน	0 (0.00)	11 (73.33)	4 (26.67)	0 (0.00)	0 (0.00)	3.73	0.458	เห็นด้วยมาก
ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่เห็นว่าควรมีการอนุรักษ์กุ้ง หอย ปู ปลา ด้วย						3.91	0.614	เห็นด้วยมาก

หมายเหตุ	4.21 – 5.00 เท่ากับ	เห็นด้วยมากที่สุด
	3.41 – 4.20 เท่ากับ	เห็นด้วยมาก
	2.61 – 3.40 เท่ากับ	เห็นด้วยปานกลาง
	1.81 – 2.60 เท่ากับ	เห็นด้วยน้อย
	1.00 – 1.80 เท่ากับ	ไม่เห็นด้วย

จากตารางที่ 4.28 พบว่ากลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม จำแนกตามความคิดเห็นว่าคนชุมชนบริโภคอาหารทะเลมากขึ้นจึงจำเป็นต้องมีการอนุรักษ์กุ้ง หอย ปู ปลา ด้วย ได้ดังนี้

- ชาวบ้าน ส่วนใหญ่ร้อยละ 40.30 เห็นด้วยมากกว่าคนชุมชนบริโภคอาหารทะเลมากขึ้น จึงจำเป็นต้องมีการอนุรักษ์กุ้ง หอย ปู ปลา ด้วย และร้อยละ 2.87 เห็นด้วยปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย $\bar{X} = 4.08$

- เยาวชน ส่วนใหญ่ร้อยละ 7.33 เห็นด้วยมากกว่าคนชุมชนบริโภคอาหารทะเลมากขึ้น จึงจำเป็นต้องมีการอนุรักษ์กุ้ง หอย ปู ปลา ด้วย และร้อยละ 26.67 เห็นด้วยปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย $\bar{X} = 3.73$

สรุป กลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเหมือนกันว่า เห็นด้วยมากกว่าคนชุมชนบริโภคอาหารทะเลมากขึ้น จึงจำเป็นต้องมีการอนุรักษ์กุ้ง หอย ปู ปลา ด้วย โดยภาพรวมเห็นด้วย ในระดับมาก

ตารางที่ 4.29 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความคิดเห็นว่าคนชุมชนบ้านหินลาด มีการอนุรักษ์สัตว์ทะเลอะไรบ้าง

สัตว์ทะเลที่มีการอนุรักษ์	ชาวบ้าน		เยาวชน	
	จำนวน(คน)	ร้อยละ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
กุ้ง	60	29.85	3	20.00
หอย	4	1.99	3	20.00
ปู	18	8.96	2	13.33
ปลา	119	59.20	7	46.67
รวม	201	100.00	15	100.00

จากตารางที่ 4.29 พบว่ากลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม จำแนกตามความคิดเห็นว่าคนชุมชนบ้านหินลาดมีการอนุรักษ์สัตว์ทะเล ได้ดังนี้

- ชาวบ้าน ส่วนใหญ่ร้อยละ 59.20 มีคิดเห็นว่าเป็นปลา และคิดเห็นว่าเป็นปู และคิดเห็นว่าเป็นหอยมีเพียงร้อยละ 1.99

- เยาวชน ส่วนใหญ่ร้อยละ 46.67 มีคิดเห็นว่าเป็นปู และคิดเห็นว่าเป็นกุ้งและหอย และคิดเห็นว่าเป็นปูมีเพียงร้อยละ 13.33

สรุป กลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเหมือนกันว่าคนชุมชนบ้าน หินลาด มีการอนุรักษ์สัตว์ทะเลคือ ปลา

ตารางที่ 4.30 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการ ที่เป็นการอนุรักษ์และการพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเล

โครงการที่เป็นอนุรักษ์และการพัฒนาระบบนิเวศทางชายฝั่งทะเล	ชาวบ้าน		เยาวชน	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
โครงการประมงชายฝั่ง	34	16.92	4	26.67
โครงการบ้านปลา	151	75.12	11	73.33
โครงการเกษตรอินทรีย์	16	7.96	0	0.00
โครงการ กศน.	0	0.00	0	0.00
รวม	201	100.00	15	100.00

จากตารางที่ 4.30 พบว่ากลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม จำแนกตามความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการที่เป็นอนุรักษ์และการพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเล ได้ดังนี้

- ชาวบ้าน ส่วนใหญ่ร้อยละ 75.12 โครงการบ้านปลาเป็นโครงการที่ทำให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการที่เป็นการอนุรักษ์และการพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเล ส่วนร้อยละ 16.92 เป็นโครงการประมงชายฝั่ง และโครงการเกษตรอินทรีย์มีเพียงร้อยละ 7.96

- ชาวชน ส่วนใหญ่ร้อยละ 73.33 โครงการบ้านปลาเป็นโครงการที่ทำให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการที่เป็นการอนุรักษ์และการพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเล และโครงการประมงชายฝั่งมีเพียงร้อยละ 26.67

สรุป กลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม ส่วนใหญ่มีความคิดเหมือนกันว่าโครงการบ้านปลาเป็นโครงการที่ทำให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการที่เป็นการอนุรักษ์และการพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเล

ตารางที่ 4.31 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความคิดเห็นเกี่ยวกับการอนุรักษ์ระบบนิเวศทางทะเล

การอนุรักษ์ระบบนิเวศทางทะเล	ชาวบ้าน		ชาวชน	
	จำนวน(คน)	ร้อยละ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
การเก็บรักษาไม่ใช่เลย	2	1.00	0	0.00
การใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม	4	1.99	0	0.00
การใช้ให้เกิดความสูญเสียน้อยที่สุด	10	4.97	0	0.00
การใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดและสูญเสียน้อยที่สุด	185	92.04	15	100.00
รวม	201	100.00	15	100.00

จากตารางที่ 4.31 พบว่ากลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม จำแนกตามความคิดเห็นเกี่ยวกับการอนุรักษ์ระบบนิเวศทางทะเล ได้ดังนี้

- ชาวบ้าน ส่วนใหญ่ร้อยละ 92.04 เห็นว่า การใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดและสูญเสียน้อยที่สุดเป็นการอนุรักษ์ระบบนิเวศทางทะเล ส่วนร้อยละ 4.97 คือการใช้ให้เกิดการสูญเสียน้อยที่สุดและการเก็บรักษาไม่ใช่เลยมีเพียงร้อยละ 1.00

- ชาวชน ส่วนใหญ่ร้อยละ 100 เห็นว่า การใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดและสูญเสียน้อยที่สุดเป็นการอนุรักษ์ระบบนิเวศทางทะเล

สรุป กลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม ส่วนใหญ่มีความคิดเหมือนกันว่า การใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดและสูญเสียน้อยที่สุดเป็นการอนุรักษ์ระบบนิเวศทางทะเล

ตารางที่ 4.32 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนา
ระบบนิเวศทางทะเล

การพัฒนาระบบนิเวศทางทะเล	ชาวบ้าน		เยาวชน	
	จำนวน(คน)	ร้อยละ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
การที่ชาวบ้านร่วมกันทำโครงการบ้านปลา	145	72.14	6	40.00
การไม่จับสัตว์น้ำในทะเล	14	6.96	9	60.00
การส่งเสริมการท่องเที่ยวทางทะเล	22	10.95	0	0.00
การทำประมงพื้นบ้าน	20	9.95	0	0.00
รวม	201	100.00	15	100.00

จากตารางที่ 4.32 พบว่ากลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม จำแนกตามความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนา
ระบบนิเวศทางทะเล ได้ดังนี้

- ชาวบ้าน ส่วนใหญ่ร้อยละ 72.14 มีความคิดเห็นว่าการที่ชาวบ้านร่วมกันทำโครงการ
บ้านปลา เป็นการพัฒนาระบบนิเวศทางทะเล ส่วนร้อยละ 10.95 คือ การส่งเสริมการท่องเที่ยวทาง
ทะเล และการไม่จับสัตว์น้ำในทะเล มีเพียงร้อยละ 6.96

- เยาวชน ส่วนใหญ่ร้อยละ 60.00 มีความคิดเห็นว่าการไม่จับสัตว์น้ำในทะเล และการที่
ชาวบ้านร่วมกันทำโครงการบ้านปลา มีเพียงร้อยละ 40.00

สรุป ชาวบ้านส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าการที่ชาวบ้านร่วมกันทำโครงการบ้านปลา เป็น
การพัฒนาระบบนิเวศทางทะเล ส่วนเยาวชน ส่วนใหญ่ มีความคิดเห็นว่าการไม่จับสัตว์น้ำในทะเล

2.3.2 ความรู้สึกที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการอนุรักษ์และการพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่ง

ทะเล

การวิจัยเชิงคุณภาพ

จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกกับ เจ้าหน้าที่ของรัฐ 7 คน ชาวบ้าน 5 คนและเยาวชน 3 คน โดยมีรายละเอียดในการการสัมภาษณ์ ดังนี้

1. นางปรานีย์ รจนากุล ตำแหน่ง นายกองค้การบริหารส่วนตำบล สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 12 มิถุนายน 2552

“เราเนิ่งเฉยไม่ได้ ต้องมีการพัฒนาแก้ไขตลอด อยากลงมือทำกิจกรรม เพราะจะได้มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ และทำในสิ่งที่ดี”

2. นายสมชาย ชำนาญช่าง ตำแหน่ง รองนายกองค้การบริหารส่วนตำบลคลองใหญ่ สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 12 มิถุนายน 2552

“การอนุรักษ์เป็นสิ่งที่ทุกคนจะต้องทำทุกคน และผลที่ได้รับก็เพื่อลูกหลาน และเพื่อตัวเอง ไม่อยากจะทำด้วยตัวเอง เพราะอยากให้ทุกคนมีส่วนร่วม มีความคิดอยากเป็นเจ้าของกันทุกคน”

3. นายเหมื่อน รุ่งโรจน์ เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบล สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 12 มิถุนายน 2552

“ในความเห็นส่วนตัวของผม อยากทำและอยากทำให้เกิดเป็นรูปธรรมที่แท้จริง เพราะเมื่อเรามาด้วยกันจะเกิดประโยชน์คือ ช่วยประชาชนให้อยู่ดีกินดี ผมว่าตรงนี้หากทำสมบูรณ์เป็นรูปธรรม น่าจะมีผู้สืบทอดมากกว่าเดิม เพราะฉะนั้น ปัจจุบันเราทำโครงการมาไม่นาน ก็นับว่าดีพอสมควร”

4. นายสุรชัย บุรพานนทชัย เจ้าหน้าที่สำนักงานการขนส่งทางน้ำ สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 12 มิถุนายน 2552

“โครงการบ้านปลาทำให้เกิดความคิดที่จะอนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเล เพราะโครงการนี้ทำให้เกิดความรู้สึกว่า ถ้าเราเข้าไปช่วยปรับสิ่งแวดล้อม จะทำให้ส่งผลเป็นรูปธรรมจริงๆ”

5. นายธวัช ศรีวีระชัย เจ้าหน้าที่ กรมประมง สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 12 มิถุนายน 2552

“ไม่ควรเพิกเฉย เพราะธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นของทุกคนไม่ใช่ที่จะใช้ แต่จะต้องช่วยกันอนุรักษ์ เช่น กรณีอวนลาก ชาวบ้านก็เบือ เจ้าหน้าที่ก็เบือ เพราะอวนลากผิดกฎหมายก็เห็นกันอยู่ เป็นต้น”

6. นายเฉลิมพล พวงทอง เจ้าหน้าที่ การศึกษานอกระบบ สัมภาษณ์เมื่อวันที่

13 มิถุนายน 2552

“ไม่ควรเพิกเฉยต่อการอนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศเพราะจะมีผลกระทบต่อชีวิตของตนเองและของประเทศชาติ”

7. นายนพดล สุวรรณภักดี เจ้าหน้าที่ การศึกษานอกระบบ ตำแหน่งที่ปรึกษากิตติมศักดิ์

สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 13 มิถุนายน 2552

“การเห็นความสำคัญของทรัพยากรชายฝั่งทะเลหรือที่ใดก็ตาม เช่น ภูเขา ป่าไม้ หรือแหล่งที่เสื่อมโทรม ทำให้เกิดความคิดที่จะอนุรักษ์ โครงการบ้านปลาเป็นเพียงการหาทางออกของการอนุรักษ์ทรัพยากรชายฝั่งทะเลให้กลับคืน”

8. นายโอฬาร อำพรธม รองประธานทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม จังหวัดตราด

สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 12 มิถุนายน 2552

“อยากลงมือทำเอง เพราะจะได้เป็นแนวทางตัวอย่างให้แก่ชุมชนและเยาวชน”

9. นายเฉลิมพงษ์ นามนาค ผู้เชี่ยวชาญในการอนุรักษ์พันธุ์พืชเพื่อการทำสมุนไพร

สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 13 มิถุนายน 2552

“ช่วยธรรมชาติในการทำเพิ่ม เพราะถ้าธรรมชาติซ่อมตัวเองจะช้ามาก เช่น หินใต้น้ำถูกทำลาย ก็ทำบ้านปลาแหล่งอาหารและหลบภัยของสัตว์น้ำ ปลุกพืชน้ำให้เป็นที่อยู่อาศัย ที่วางไข่ แหล่งอาหารของสัตว์ทะเล”

10. นายนพกร ทิคุนันท ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 8 บ้านหินดาต ตำแหน่ง ประธานที่ปรึกษากิตติมศักดิ์

สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 13 มิถุนายน 2552

“ไม่ยอมให้มีการทำลายมากกว่าที่เป็นอยู่และช่วยกันดูแล อยากให้รวมกลุ่มปลูกป่าชุมชน เพื่อลดภาวะโลกร้อน โดยปลูกไม้ป่ากินได้และป่าสมุนไพร”

11. นายโยธิน วรรณโกสิทธิ์ ประธานโครงการบ้านปลา สัมภาษณ์เมื่อวันที่

14 มิถุนายน 2552

“ไม่ยอมให้ทุกคนไม่สนใจต่อการอนุรักษ์ชายฝั่งทะเล เพราะ ถ้าเราไม่ช่วยกันวันข้างหน้าอาจไม่มีทรัพยากรสัตว์น้ำใช้”

12. นางลัดดาวัลย์ ถนอมพวก เภรัญญิกโครงการบ้านปลา สัมภาษณ์เมื่อวันที่

14 มิถุนายน 2552

“ไม่ทำลายธรรมชาติ อยากให้ช่วยกันพัฒนาให้ดีขึ้นกว่านี้ โดยการเข้าไปมีส่วนร่วมให้มากกว่านี้”

13. นายละออ ครองยุทธ รองประธานโครงการบ้านปลา สัมภาษณ์เมื่อวันที่

14 มิถุนายน 2552

“ดูแลไม่ให้ตัดไม้ในป่าชายเลน”

14. นายประกิต วรรณโกสิทธิ์ ชาวบ้านที่เข้าร่วมโครงการบ้านปลา สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 13 มิถุนายน 2552

“ไม่อยากให้ตัดทำลายป่าชายเลน อยากให้ป่าชายเลนอยู่กับเรานานที่สุด เพื่อเป็นกำแพงกันคลื่น ที่จะกักเซาะชายฝั่งเข้ามาเรื่อยๆ เพราะว่าเป็นปัจจุบันชายฝั่งเสียไปมากแล้ว”

15. นางสาวกัญญา ครองยุทธ กรรมการโครงการบ้านปลา สัมภาษณ์เมื่อวันที่

14 มิถุนายน 2552

“ระดมพลช่วยกันอนุรักษ์ เก็บขยะ ดูแลไม่ให้ผู้อื่นมาทำลาย”

16. นางสาววินัส ถนอมพวก เลขานุการโครงการบ้านปลา สัมภาษณ์เมื่อวันที่

14 มิถุนายน 2552

“ทำให้ระบบนิเวศคงอยู่ในสภาพพร้อมใช้งานอยู่ตลอดเวลา”

17. นายสิทธิชัย ถนอมพวก กรรมการโครงการบ้านปลา สัมภาษณ์เมื่อวันที่

14 มิถุนายน 2552

“ทำให้ระบบนิเวศทางทะเลดีมีความสมดุล มีสัตว์น้ำอุดมสมบูรณ์ก็จะสามารถช่วยสร้างและยกระดับชีวิตของชาวบ้านให้ดีขึ้น”

สรุปจากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก ความคิดเห็นต่อความรู้สึกที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการอนุรักษ์และการพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเล พบว่า

เจ้าหน้าที่ของรัฐ มีความคิดเห็นต่อความรู้สึกที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการอนุรักษ์และการพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเล ดังนี้

1. ต้องมีการพัฒนาแก้ไขตลอด เจ้าหน้าที่ของรัฐลงมือทำกิจกรรม เพราะจะได้มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ และทำในสิ่งที่ดี
2. การอนุรักษ์เป็นสิ่งที่ทุกคนจะต้องทำทุกคนเพื่อลูกหลานและเพื่อตัวเอง นอกจากนี้ไม่อยากจะทำด้วยตัวเอง เพราะอยากให้ทุกคนมีส่วนร่วมและอยากให้ทุกคนเป็นเจ้าของร่วมกันทุกคน
3. อยากทำให้เกิดเป็นรูปธรรมที่แท้จริง เพราะเมื่อมารวมกันจะเกิดประโยชน์ทำให้ประชาชนอยู่ดีกินดี
4. โครงการบ้านปลาทำให้เกิดความคิดที่จะอนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเล เพราะโครงการนี้ทำให้เกิดความรู้สึกว่า ถ้าช่วยปรับสิ่งแวดล้อม จะทำให้ส่งผลเป็นรูปธรรมจริง ๆ

5. ไม่ควรเพิกเฉย เพราะธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นของทุกคนไม่ใช่ที่จะใช้ แต่จะต้องช่วยกันอนุรักษ์ เช่น กรณีอวนลาก ชาวบ้านก็เบือ เจ้าหน้าที่ก็เบือ เพราะอวนลากผิดกฎหมายก็เห็นกันอยู่ เป็นต้น

6. การเห็นความสำคัญของทรัพยากรชายฝั่งทะเลหรือที่ใดก็ตาม เช่น ภูเขา ป่าไม้ หรือแหล่งที่เสื่อมโทรม ทำให้เกิดความคิดที่จะอนุรักษ์ โครงการบ้านปลาเป็นเพียงการหาทางออกของการอนุรักษ์ทรัพยากรชายฝั่งทะเลให้กลับคืน

7. ช่วยธรรมชาติในการทำเพิ่ม เพราะถ้าธรรมชาติซ่อมตัวเองจะช้ามาก เช่น หินใต้น้ำ ถูกทำลาย ก็ทำบ้านปลา แหล่งอาหารและหลบภัยของสัตว์น้ำ ปลุกพีชน้ำให้เป็นที่อาศัย ที่วางไข่ แหล่งอาหารของสัตว์ทะเล

เยาวชน มีความคิดเห็นต่อความรู้สึกรับผิดชอบเกี่ยวกับการอนุรักษ์และการพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเล ดังนี้

1. ระดมพลช่วยกันอนุรักษ์ เก็บขยะ ดูแลไม่ให้ผู้อื่นมาทำลาย
2. ทำให้ระบบนิเวศทางทะเลดีมีความสมดุล มีสัตว์น้ำอุดมสมบูรณ์ก็จะสามารถช่วยสร้างและยกระดับชีวิตของชาวบ้านให้ดีขึ้น

ชาวบ้าน มีความคิดเห็นต่อความรู้สึกรับผิดชอบเกี่ยวกับการอนุรักษ์และการพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเล ดังนี้

1. อยากให้ทุกคนสนใจต่อการอนุรักษ์ชายฝั่งทะเล เพราะ ถ้าไม่ช่วยกันวันข้างหน้าอาจไม่มีทรัพยากรสัตว์น้ำใช้
2. ไม่ทำลายธรรมชาติ อยากให้ช่วยกันพัฒนาให้ดีขึ้นกว่านี้ โดยการเข้าไปมีส่วนร่วมให้มากกว่านี้
3. ไม่ตัดทำลายป่าชายเลน เพื่อเป็นกำแพงกันคลื่น ที่จะกักระบายน้ำเข้ามาเรื่อย ๆ เพราะว่าในปัจจุบันชายฝั่งเสียหายมาก

การวิจัยเชิงปริมาณ

ตารางที่ 4.33 ความคิดเห็นต่อความรู้สึกรับผิดชอบเกี่ยวกับการอนุรักษ์และการพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเล

ความรับผิดชอบเกี่ยวกับการอนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเลของชาวบ้าน	ชาวบ้าน			เยาวชน		
	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย
การอนุรักษ์และการพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเลเป็นหน้าที่ของรัฐบาลฝ่ายเดียว	7 (3.5)	12 (6.0)	182 (90.5)	0 (0.0)	2 (13.3)	13 (86.7)
การอนุรักษ์และการพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเลมีความสำคัญและจำเป็นมากที่สุด	167 (83.1)	27 (13.4)	7 (3.5)	15 (100.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
หน้าที่ในการอนุรักษ์และการพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเลในบริเวณบ้านหินคาคเป็นเรื่องของชาวบ้านเพียงฝ่ายเดียว	7 (3.5)	15 (7.5)	179 (89.1)	0 (0.0)	4 (26.7)	11 (73.3)
งานหรือธุระอย่างอื่นของชาวบ้านมีความสำคัญมากกว่าที่จะมาสนใจในโครงการบ้านปลาและการอนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเล	69 (34.3)	79 (39.3)	53 (26.4)	0 (0.0)	3 (20.0)	12 (80.0)
ปัญหาการอนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเลมีความสำคัญต่อชาวบ้านมาก	136 (67.7)	60 (29.9)	5 (2.5)	11 (73.3)	3 (20.0)	1 (6.7)
แม้ว่าจะจะเสียเงินซื้ออาหารทะเลจากที่อื่นมาบริโภคและไม่จับสัตว์น้ำในทะเลระดับน้ำตื้นแต่สถานการณ์ของระบบนิเวศชายฝั่งทะเลก็ยังไม่เป็นห่วง	157 (78.1)	42 (20.9)	2 (1.0)	14 (93.3)	1 (6.7)	0 (0.0)
ชุมชนได้ทำโครงการบ้านปลาแล้ว ฉะนั้นไม่จำเป็นต้องอนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเล	40 (19.9)	24 (11.9)	137 (68.2)	0 (0.0)	1 (6.7)	14 (93.3)
เมื่อขาดแคลนสัตว์น้ำในทะเลของชุมชนบ้านหินคาค ทุกคนจะได้รับความเดือดร้อนเหมือนกันรวมทั้งตัวชาวบ้านเองด้วย	142 (70.6)	46 (22.9)	13 (6.5)	14 (93.3)	1 (6.7)	0 (0.0)

ตารางที่ 4.33 (ต่อ)

ความรับผิดชอบเกี่ยวกับการอนุรักษ์และ พัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเลของชาวบ้าน	ชาวบ้าน			เยาวชน		
	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย
สถานการณ์ของระบบนิเวศชายฝั่งทะเลบ้าน หินคาคในปัจจุบันต้องให้ทุกคนช่วยกัน อนุรักษ์และพัฒนาต่อไป	179 (89.0)	20 (10.0)	2 (1.0)	15 (100.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
ชาวบ้านจะเป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยให้การ อนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเล ได้เป็นอย่างดี	176 (87.6)	23 (11.4)	2 (1.0)	13 (86.7)	2 (13.3)	0 (0.0)
ชาวบ้านยังสนับสนุน โครงการบ้านปลา รวมทั้งการอนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศ ชายฝั่งทะเลของชุมชนบ้านหินคาค	161 (80.1)	31 (15.4)	9 (4.5)	14 (93.3)	1 (6.7)	0 (0.0)
ถ้าชาวบ้านพบว่าระบบนิเวศชายฝั่งทะเล ของบ้านหินคาคและที่อื่น ๆ ถูกทำลาย ท่านจะบอกกำนัน,ผู้ใหญ่บ้าน,กรรมการ โครงการประมงอำเภอให้ทราบทันที	170 (84.6)	30 (14.9)	1 (0.5)	14 (93.3)	1 (6.7)	0 (0.0)
การทำลายระบบนิเวศชายฝั่งทะเลชาวบ้าน เป็นผู้หนึ่งที่จะไม่ทำเช่นนั้นแม้ว่าจะมี โอกาส	179 (89.1)	19 (9.5)	3 (1.5)	15 (100.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
ผู้นำชุมชนบ้านหินคาค ควรจัดให้มีการให้ ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์และพัฒนาระบบ นิเวศชายฝั่งทะเลแก่ชาวบ้าน	183 (91.0)	16 (8.0)	2 (1.0)	13 (86.7)	2 (13.3)	0 (0.0)
การที่ชาวบ้านหินคาคอนุรักษ์และพัฒนา ระบบนิเวศชายฝั่งทะเลได้เองย่อมดีกว่า ภาครัฐเข้ามาดำเนินการให้	76 (37.8)	56 (27.9)	69 (34.3)	11 (73.3)	3 (20.0)	1 (6.7)
เมื่อมีการทำลายระบบนิเวศชายฝั่งทะเลจน ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทะเล ชาวบ้าน ต้องช่วยกันดูแลและแจ้งเหตุต่อผู้นำชุมชน หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ	176 (87.6)	22 (10.9)	3 (1.5)	15 (100.0)	0 (0.0)	0 (0.0)
รวม	62.97	16.24	20.81	68.33	10.00	21.67

จากตารางที่ 4.33 ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับความรู้สึกรับผิดชอบเกี่ยวกับการอนุรักษ์และการพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเล พบว่า ชาวบ้านและเยาวชน เห็นด้วย เหมือนกัน 12 รูปแบบ และไม่เห็นด้วยเหมือนกัน 4 รูปแบบ ดังนี้

ชาวบ้านและเยาวชน มีความเห็นเหมือนกันเกี่ยวกับการอนุรักษ์และการพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเล 12 รูปแบบ ดังนี้

1. การอนุรักษ์และการพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเลมีความสำคัญและจำเป็นมากที่สุด
  2. ปัญหาการอนุรักษ์และการพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเลมีความสำคัญต่อชาวบ้านมาก
  3. แม้ว่าเราจะเสียเงินซื้ออาหารทะเลจากที่อื่นมาบริโภคและไม่จับสัตว์น้ำในทะเลระดับน้ำตื้นแต่สถานการณ์ของระบบนิเวศชายฝั่งทะเลก็ยังน่าเป็นห่วง
  4. เมื่อขาดแคลนสัตว์น้ำในทะเลของชุมชนบ้านหินคาย ทุกคนจะได้รับความเดือดร้อนเหมือนกันรวมทั้งตัวชาวบ้านเองด้วย
  5. สถานการณ์ของระบบนิเวศชายฝั่งทะเลบ้านหินคายในปัจจุบันต้องให้ทุกคนช่วยกันอนุรักษ์และพัฒนาต่อไป
  6. ชาวบ้านจะเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยให้การอนุรักษ์และการพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเลได้เป็นอย่างดี
  7. ชาวบ้านยังสนับสนุนโครงการบ้านปลารวมทั้งการอนุรักษ์และการพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเลของชุมชนบ้านหินคาย
  8. ถ้าชาวบ้านพบว่าระบบนิเวศชายฝั่งทะเลของบ้านหินคายและที่อื่น ๆ ถูกทำลาย ท่านจะบอกกำนัน,ผู้ใหญ่บ้าน,กรรมการ โครงการประมงอำเภอให้ทราบทันที
  9. การทำลายระบบนิเวศชายฝั่งทะเลชาวบ้านเป็นผู้หนึ่งที่จะไม่ทำเช่นนั้นแม้ว่าจะมีโอกาส
  10. ผู้นำชุมชนบ้านหินคาย ควรจัดให้มีการให้ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์และการพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเลแก่ชาวบ้าน
  11. การที่ชาวบ้านหินคายอนุรักษ์และการพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเลได้เองย่อมดีกว่าภาครัฐเข้ามาดำเนินการให้
  12. เมื่อมีการทำลายระบบนิเวศชายฝั่งทะเลจนทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทะเลชาวบ้านต้องช่วยกันดูแลและแจ้งเหตุต่อผู้นำชุมชนหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ
- นอกจากนี้ทั้ง 2 กลุ่มไม่เห็นด้วยเหมือนกัน 4 รูปแบบ ดังนี้
1. การอนุรักษ์และการพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเลเป็นหน้าที่ของรัฐบาลฝ่ายเดียว
  2. หน้าที่ในการอนุรักษ์และการพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเลในบริเวณบ้านหินคายเป็นเรื่องของชาวบ้านเพียงฝ่ายเดียว

3. งานหรือฐานะอย่างอื่นของชาวบ้านมีความ สำคัญมากกว่าที่จะมาสนใจในโครงการบ้านปลาและการอนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเล

4. ชุมชนได้ทำโครงการบ้านปลาแล้ว ฉะนั้นไม่จำเป็นต้องอนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเล

สรุปการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ พบว่า

เจ้าหน้าที่ของรัฐ มีความรู้สึกรับผิดชอบเกี่ยวกับการอนุรักษ์และการพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเล ดังนี้

1. ต้องมีการพัฒนาแก้ไขตลอด เจ้าหน้าที่ของรัฐลงมือทำกิจกรรม เพราะจะได้มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ และทำในสิ่งที่ดี
2. การอนุรักษ์เป็นสิ่งที่ทุกคนจะต้องทำทุกคนเพื่อลูกหลานและเพื่อตัวเอง นอกจากนี้ไม่อยากจะทำด้วยตัวเอง เพราะอยากให้ทุกคนมีส่วนร่วมและอยากให้ทุกคนเป็นเจ้าของร่วมกันทุกคน
3. อยากทำให้เกิดเป็นรูปธรรมที่แท้จริง เพราะเมื่อมารวมกันจะเกิดประโยชน์ทำให้ประชาชนอยู่ดีกินดี
4. โครงการบ้านปลาทำให้เกิดความคิดที่จะอนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเล เพราะโครงการนี้ทำให้เกิดความรู้สึกว่า ถ้าช่วยปรับสิ่งแวดล้อม จะทำให้ส่งผลเป็นรูปธรรมจริง ๆ
5. ไม่ควรเพิกเฉย เพราะธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นของทุกคนไม่ใช่ที่จะใช้ แต่จะต้องช่วยกันอนุรักษ์ เช่น กรณีอวนลาก ชาวบ้านก็เบือ เจ้าหน้าที่ก็เบือ เพราะอวนลากผิดกฎหมายก็เห็นกันอยู่ เป็นต้น
6. การเห็นความสำคัญของทรัพยากรชายฝั่งทะเลหรือที่ใดก็ตาม เช่น ภูเขา ป่าไม้ หรือแหล่งที่เสื่อมโทรม ทำให้เกิดความคิดที่จะอนุรักษ์ โครงการบ้านปลาเป็นเพียงการหาทางออกของการอนุรักษ์ทรัพยากรชายฝั่งทะเลให้กลับคืน
7. ช่วยธรรมชาติในการทำเพิ่ม เพราะถ้าธรรมชาติซ่อมตัวเองจะช้ามาก เช่น หินได้นำมาถมที่ ทำบ้านปลา แหล่งอาหารและหลบภัยของสัตว์น้ำ ปลุกพืชน้ำให้เป็นที่อยู่อาศัย ที่วางไข่ แหล่งอาหารของสัตว์ทะเล

ชาวบ้านและเยาวชน มีความรู้สึกรับผิดชอบเหมือนกันเกี่ยวกับการอนุรักษ์และการพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเล ดังนี้

1. การอนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเลมีความสำคัญและจำเป็นมากที่สุด
2. ปัญหาการอนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเลมีความสำคัญต่อชาวบ้านมาก
3. แม้ว่าเราจะเสียเงินซื้ออาหารทะเลจากที่อื่นมาบริโภคและไม่จับสัตว์น้ำในทะเลระดับน้ำตื้นแต่สถานการณ์ของระบบนิเวศชายฝั่งทะเลก็ยังไม่เป็นห่วง

4. เมื่อขาดแคลนสัตว์น้ำในทะเลของชุมชนบ้านหินคาย ทุกคนจะได้รับความเดือดร้อนเหมือนกันรวมทั้งตัวชาวบ้านเองด้วย

5. สถานการณ์ของระบบนิเวศชายฝั่งทะเลบ้านหินคายในปัจจุบันต้องให้ทุกคนช่วยกันอนุรักษ์และพัฒนาต่อไป

6. ชาวบ้านจะเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยให้การอนุรักษ์และพัฒนา ระบบนิเวศชายฝั่งทะเลได้เป็นอย่างดี

7. ชาวบ้านยังสนับสนุนโครงการบ้านปลารวมทั้งการอนุรักษ์และพัฒนา ระบบนิเวศชายฝั่งทะเลของชุมชนบ้านหินคาย

8. ถ้าชาวบ้านพบว่าระบบนิเวศชายฝั่งทะเลของบ้านหินคายและที่อื่น ๆ ถูกทำลาย ท่านจะบอกกำนัน,ผู้ใหญ่บ้าน,กรรมการ โครงการประมงอำเภอให้ทราบทันที

9. การทำลายระบบนิเวศชายฝั่งทะเลชาวบ้านเป็นผู้หนึ่งที่จะไม่ทำเช่นนั้นแม้ว่าจะมีโอกาส

10. ผู้นำชุมชนบ้านหินคาย ควรจัดให้มีการให้ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์และพัฒนา ระบบนิเวศชายฝั่งทะเลแก่ชาวบ้าน

11. การที่ชาวบ้านหินคายอนุรักษ์และพัฒนา ระบบนิเวศชายฝั่งทะเลได้เองย่อมดีกว่าภาครัฐเข้ามาดำเนินการให้

12. เมื่อมีการทำลายระบบนิเวศชายฝั่งทะเลจนทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทะเล ชาวบ้านต้องช่วยกันดูแลและแจ้งเหตุต่อผู้นำชุมชนหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ

2.3.3. ความสนใจและการปฏิบัติเกี่ยวกับการอนุรักษ์และการพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเล

การวิจัยเชิงคุณภาพ

จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกกับ เจ้าหน้าที่ของรัฐ 7 คน ชาวบ้าน 5 คนและเยาวชน 3 คน โดยมีรายละเอียดในการการสัมภาษณ์ ดังนี้

1. นางปรานีย์ รจนากุล ตำแหน่ง นายกองค้การบริหารส่วนตำบล สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 12 มิถุนายน 2552

“ทราบได้จากการกระทำของคนในพื้นที่ เช่น ไม่มีการทิ้งขยะลงคลอง ทำให้น้ำเน่าเสีย ไม่มีการตัดไม้ มีแต่การปลูกเพิ่มเติม ”

2. นายสมชาย ชำนาญช่าง ตำแหน่ง รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลคลองใหญ่ สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 12 มิถุนายน 2552

“ระบบนิเวศจะบรรลุผลได้จะต้องเริ่มทำ ลงมือทำโดยที่เราคิดว่าทำเพื่อส่วนรวมเพื่อชุมชน สุดท้ายผลปรากฏว่าทำแล้วเกิดผล ทำให้ระบบนิเวศกลับมา”

3. นายเหมือน รุ่งโรจน์ เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบล สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 12 มิถุนายน 2552

“การปฏิบัติพบว่า หากเรามีป่าไม้ชายเลนอยู่ ก็ต้องให้เจ้าหน้าที่เฝ้าดูแล เป็นรายเดือน รายปี เพื่อให้คนนอกมาทำลาย โดยเน้นการปฏิบัติการรักษาป่าชายเลน”

4. นายสุรชัย นूरพานนทชัย เจ้าหน้าที่สำนักงานการขนส่งทางน้ำ สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 12 มิถุนายน 2552

“ชาวบ้านคิดปัญหาเรื่องงบประมาณ ต้องให้องค์การส่วนท้องถิ่นสนับสนุน แต่พอเวลาอนุมัติงบประมาณมา ท้องถิ่นลืมนึกถึงหน่วยงานของรัฐ คือ ร่วมเข้าไปช่วยแนะนำในการดำเนินการที่ไม่ขัดต่อกฎหมายในพื้นที่ เพราะว่าชาวบ้านมักจะมองมุมเดียว อย่างกรณี บ้านปลาชาวบ้านนึกเพียงว่ามีแหล่งอาศัยของปลาเพียงมุมเดียว แต่เจ้าหน้าที่ของรัฐมองว่า เมื่อวางปะการังเทียมหรือบ้านปลาเส้นทางน้ำจะสูญเสีย ประการแรก ในระยะ 3,000 เมตร ซึ่งเป็นเขตน้ำไม่ลึก หากวางบ้านปลาสูง 3 เมตร กว้าง 2 เมตรจะทำให้เส้นทางเดินเรือใช้ไม่ได้ ประการที่สอง รูปแบบการพัฒนาของบ้านปลาติดขัดในเรื่องงบประมาณ จึงมีความพยายามใช้วัสดุบางอย่าง เช่น ยางรถยนต์เก่า เกรงว่าขยะในทะเลจะมากขึ้น ”

5. นายธวัช ศรีวีระชัย เจ้าหน้าที่ กรมประมง สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 12 มิถุนายน 2552

“ต้องแก้ไขปัญหาว่า ปัญหาเกิดจากอะไร เช่น ปลาหายเพราะถูกขโมยหรือเกิดพายุทำให้กระชังแตก แต่ในทางวิชาการหากปลาไม่ไข่ ต้องทำให้ปลาไข่และทำได้แน่นอนด้วย ”

6. นายเฉลิมพล พวงทอง เจ้าหน้าที่ การศึกษานอกระบบ สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 13 มิถุนายน 2552

“ประการแรก ต้องป้องกัน เพราะในปัจจุบันมักแก้ปัญหาที่ปลายเหตุ จึงควรป้องกันไว้ก่อนที่จะเกิดปัญหา ประการที่สอง ควรให้มีทัศนคติที่ดีและมีความคิดสร้างสรรค์ ไม่คิดแต่ว่า “ในน้ำมีปลา ในนามีข้าว” เลยไม่คิดจะทำอะไรเลย ประการที่สาม ต้องแก้ไข คือทำให้เพิ่มขึ้นและประหยัดทรัพยากร เช่น การห้ามจับปลาในฤดูวางไข่ รวมทั้งการจัดระบบควบคุมมวลถน และ ประการสุดท้าย พัฒนา เช่น ยางรถยนต์เก่าที่ใช้ทำบ้านปลา มีการปรับปรุงให้ดีขึ้น

7. นายนพดล สุวรรณภักดิ์ เจ้าหน้าที่ การศึกษานอกระบบ ตำแหน่งที่ปรึกษาทิตติมศักดิ์ สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 13 มิถุนายน 2552

“โดยการค้ำน้ำเพื่อตรวจดู จำนวนประชากรสัตว์น้ำที่ประชาชนจับได้ และความยากง่ายของการจับสัตว์น้ำ”

8. นายโอฬาร อัมพรธรม รองประธานทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม จังหวัดตราด สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 12 มิถุนายน 2552

“เคยแนะนำให้ตั้งกฎกติกาของหมู่บ้านว่า ทำอย่างไรจึงมีผลประโยชน์มาให้ชุมชน โดยมีการแบ่งหน้าที่ในการเฝ้าระวัง มิให้ลักลอบจับสัตว์น้ำ ผิดกฎหมาย โดยมีการประชุมตั้งกฎ กติกา ของหมู่บ้านแล้วมีการประชาสัมพันธ์แก่ชุมชนของเรา และชุมชนใกล้เคียงให้รับทราบ”

9. นายเฉลิมพงษ์ นามนาค ผู้เชี่ยวชาญในการอนุรักษ์พันธุ์พืชเพื่อการทำสมุนไพร สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 13 มิถุนายน 2552

“กำลังศึกษาถึงวิธีการอนุรักษ์เพิ่มเติมอยู่ ว่าที่เคยปฏิบัติมาควรทำสิ่งใดเพิ่มเติม มีผลต่อสิ่งอื่นหรือไม่”

10. นายนพพร ทิคุนันท์ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 8 บ้านหินลาด ตำแหน่ง ประธานที่ปรึกษา ทิตติมศักดิ์ สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 13 มิถุนายน 2552

“ยังไม่สามารถบอกได้ว่าสำเร็จ แต่ดีขึ้นกว่าเก่า มีปลามากขึ้น แล้วทางหมู่บ้านก็มีการอนุรักษ์ คงมีการปล่อยปลา ปล่อยกุ้งลงทะเล เพื่อให้ชาวบ้านมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และมีความสามัคคีและมีกิจกรรมทำร่วมกันในหมู่บ้าน”

11. นายโยธิน วรรณโกสิทธิ์ ประธานโครงการบ้านปลา สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 14 มิถุนายน 2552

“ไม่จับสัตว์น้ำในฤดูวางไข่หรือสัตว์น้ำที่มีขนาดเล็ก ปลุกป่าชายเลนเพิ่มและปลุกจิตสำนึกของประชาชนในหมู่บ้าน และเอกชน ”

12. นางลัดดาวัลย์ ถนอมพวก เภรัญญิกโครงการบ้านปลา สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 14 มิถุนายน 2552

“สนใจในการอนุรักษ์และพัฒนาเพราะอยากไปช่วยสนับสนุนการทำบ้านปลาและปลุกป่าชายเลน”

13. นายละออ ครองยุทธ รองประธานโครงการบ้านปลา สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 14 มิถุนายน 2552

“โดยรวมแจ้งสมาชิกดูแลรักษาอย่าทำลาย และรวมกลุ่มชาวบ้านและเยาวชนช่วยกันทำ”

14. นายประกิต วรรณโกสิทธิ์ ชาวบ้านที่เข้าร่วมโครงการบ้านปลา สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 13 มิถุนายน 2552

“สนใจ อยากอนุรักษ์ให้ลูกหลานในอนาคต และอยากให้ทุกคนสำนึกว่า ทุกวันนี้เราได้แต่พูด แต่ไม่ได้กระทำ ในสิ่งที่เราคิดจะทำ”

15. นางสาวกัญญา ครองยุทธ กรรมการโครงการบ้านปลา สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 14 มิถุนายน 2552

“สนใจ ต้องการให้ระบบนิเวศอยู่คงทนต่อมนุษย์และ ต้องการให้ประชาชนร่วมอนุรักษ์ระบบนิเวศชายฝั่งทะเลให้มากที่สุด จึงเข้าร่วมในการอนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเล”

16. นางสาววินัส ถนอมพวก เลขานุการโครงการบ้านปลา สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 14 มิถุนายน 2552

“จะต้องมีการสอดส่องดูแลกันตลอดเวลา สร้างและปลูกจิตสำนึกที่ดีต่อการอนุรักษ์ สร้างสื่อการเรียนรู้และแสดงให้เห็นประโยชน์ของการอนุรักษ์”

17. นายสิทธิชัย ถนอมพวก กรรมการโครงการบ้านปลา สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 14 มิถุนายน 2552

“ก็ต้องพยายามรักษาควบคู่ไปกับการพัฒนา ไม่คิดว่าเป็นของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง แต่เป็นหน้าที่ของคนทุกคน”

สรุปจากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก เกี่ยวกับความสนใจและการปฏิบัติเกี่ยวกับการอนุรักษ์และการพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเล พบว่า

เจ้าหน้าที่ของรัฐ มีความสนใจและการปฏิบัติเกี่ยวกับการอนุรักษ์และการพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเล ดังนี้

1. สนใจในการอนุรักษ์ โดยไม่มีการทิ้งขยะลงคลอง ทำให้น้ำเน่าเสีย ไม่มีการตัดไม้ มีแต่การปลูกเพิ่มเติม

2. ต้องเริ่มทำ ลงมือทำเพื่อส่วนรวมเพื่อชุมชน ทำให้ระบบนิเวศกลับมา

3. ต้องให้เจ้าหน้าที่เฝ้าดูแล เป็นรายเดือน รายปี เพื่อไม่ให้คนนอกมาทำลาย โดยเน้นการปฏิบัติการรักษาป่าชายเลน

4. ให้องค์การส่วนท้องถิ่นสนับสนุน หน่วยงานของรัฐร่วมเข้าไปช่วยแนะนำในการดำเนินการที่ไม่ขัดต่อกฎหมายในพื้นที่เพราะว่าชาวบ้านมักจะมองมุมเดียว อย่างกรณี บ้านปลา ชาวบ้านนึกเพียงว่ามีแหล่งอาศัยของปลาเพียงมุมเดียว แต่ภาครัฐเกรงว่าจะทำให้มีขยะในทะเลจะมากขึ้นและเส้นทางน้ำจะสูญเสียน้ำ

5. ควรป้องกันก่อนที่จะเกิดปัญหา ควรให้มีทัศนคติที่ดีและมีความคิดสร้างสรรค์ ไม่คิดแต่ว่า “ในน้ำมีปลา ในนามีข้าว” เลยไม่คิดจะทำอะไรเลย ทำให้ทรัพยากรเพิ่มขึ้นและ ประหยัด ทรัพยากร เช่น การห้ามจับปลาในฤดูวางไข่ รวมทั้งการจัดระบบควบคุมมวลชน และการพัฒนา เช่น ยางรถยนต์เก่าที่ใช้ทำบ้านปลา มีการปรับปรุงให้ดีขึ้น

6. ตรวจสอบจำนวนประชากรสัตว์น้ำที่ประชาชนจับได้และความยากง่ายของการจับสัตว์น้ำ

7. แนะนำให้ตั้งกฎกติกาของหมู่บ้านว่า ทำอย่างไรจึงมีผลประโยชน์มาเอื้อให้ชุมชน โดยมีการแบ่งหน้าที่ในการเฝ้าระวัง มิให้ลักลอบจับสัตว์น้ำ ผิดกฎหมาย โดยมีการประชุมตั้งกฎ กติกา ของหมู่บ้านแล้วมีการประชาสัมพันธ์แก่ชุมชนของเรา และชุมชนใกล้เคียงให้รับทราบ

เยาวชน มีความสนใจและการปฏิบัติเกี่ยวกับการอนุรักษ์และการพัฒนาระบบนิเวศ ชายฝั่งทะเล ดังนี้

1. สนใจและต้องการให้ระบบนิเวศอยู่คงทนต่อมนุษย์และ ต้องการให้ประชาชนร่วม อนุรักษ์ระบบนิเวศชายฝั่งทะเลให้มากที่สุด จึงเข้าร่วมในการอนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่ง ทะเล

2. ต้องมีการสอดส่องดูแลกันตลอดเวลา สร้างและปลูกจิตสำนึกที่ดีต่อการอนุรักษ์ สร้างสื่อการเรียนรู้และแสดงให้เห็นประโยชน์ของการอนุรักษ์

3. ต้องพยายามรักษาควบคู่ไปกับการพัฒนา ไม่คิดว่าเป็นของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง แต่เป็นหน้าที่ของคนทุกคน

ชาวบ้าน มีความสนใจและการปฏิบัติเกี่ยวกับการอนุรักษ์และการพัฒนาระบบนิเวศ ชายฝั่งทะเล ดังนี้

1. สนใจและจะได้ศึกษาถึงวิธีการอนุรักษ์เพิ่มเติมอยู่ ว่าที่เคยปฏิบัติมาควรทำสิ่งใด เพิ่มเติม มีผลต่อสิ่งอื่นหรือไม่

2. ไม่จับสัตว์น้ำในฤดูวางไข่หรือสัตว์น้ำที่มีขนาดเล็ก ปลูกป่าชายเลนเพิ่มและปลูก จิตสำนึกของประชาชนในหมู่บ้าน และเอกชน

3. สนใจในการอนุรักษ์และพัฒนาเพราะอยากไปช่วยสนับสนุนการทำบ้านปลาและ ปลูกป่าชายเลน

4. แจ้งสมาชิกให้ดูแลรักษาอย่าทำลาย และรวมกลุ่มชาวบ้านและเยาวชนช่วยกันทำ

5. สนใจ อยากให้มีอนุรักษ์ให้ลูกหลานในอนาคต และอยากให้ทุกคนสำนึกว่า ทุกวันนี้ เราได้แต่พูด แต่ ไม่ได้กระทำ ในสิ่งที่เราคิดจะทำ

การวิจัยเชิงปริมาณ

ตารางที่ 4.34 ความคิดเห็นต่อความสนใจและการปฏิบัติ เกี่ยวกับการอนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเล

ความคิดเห็นต่อสนใจและการปฏิบัติ เกี่ยวกับการอนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศ	ชาวบ้าน			เยาวชน		
	เห็น ด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย
ท่านสนใจ ฟังวิทยุหรือดูโทรทัศน์และฟัง ผู้นำในชุมชนพูดถึงการอนุรักษ์และพัฒนา ระบบนิเวศชายฝั่งทะเล	23 (11.4)	172 (85.6)	6 (3.0)	1 (6.7)	14 (93.3)	0 (0.0)
ท่านเคยคุยกับเพื่อนบ้านเกี่ยวกับปัญหา ระบบนิเวศชายฝั่งทะเลเสียหาย ถูกทำลาย และเปลี่ยนแปลงไป	20 (10.0)	155 (77.1)	26 (12.9)	1 (6.7)	11 (73.3)	3 (20.0)
ท่านเคยคุยกับเพื่อนบ้านเกี่ยวกับการ อนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเล	21 (10.4)	148 (73.6)	32 (15.9)	1 (6.7)	12 (80.0)	2 (13.3)
ท่านเคยคิดที่จะช่วยกันลดการทำลายระบบ นิเวศชายฝั่งทะเล	33 (16.4)	153 (76.1)	15 (7.5)	4 (26.7)	11 (73.3)	0 (0.0)
ท่านเคยได้ยินข่าวของทางการเกี่ยวกับการ อนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่ง	27 (13.4)	162 (80.6)	12 (6.0)	0 (0.0)	14 (93.3)	1 (6.7)
ท่านเคยเข้าร่วมในการประชุมสัมมนา นิทรรศการ เกี่ยวกับการอนุรักษ์และพัฒนา ระบบนิเวศชายฝั่งทะเล	19 (9.5)	102 (50.7)	80 (39.8)	1 (6.7)	11 (73.3)	3 (20.0)
ท่านเคยได้รับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเลของ ต่างประเทศ	12 (6.0)	121 (60.2)	68 (33.8)	0 (0.0)	8 (53.3)	7 (46.7)
ท่านมีความสำคัญต่อการอนุรักษ์และพัฒนา ระบบนิเวศชายฝั่งทะเลในระดับท้องถิ่น และระดับชาติ	18 (9.0)	86 (42.8)	97 (48.3)	12 (80.0)	3 (20.0)	0 (0.0)
ท่านเคยปฏิบัติตามนโยบายที่เกี่ยวกับ มาตรการการอนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศ ชายฝั่งทะเลของชุมชน	24 (11.9)	145 (72.1)	32 (15.9)	2 (13.3)	12 (80.0)	1 (6.7)

ตารางที่ 4.34 (ต่อ)

ความคิดเห็นต่อสนใจและการปฏิบัติ เกี่ยวกับการอนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศ	ชาวบ้าน			เยาวชน		
	เห็น ด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย
ท่านเคยอ่านหนังสือหรือบทความเกี่ยวกับ วิธีการอนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่ง ทะเลมาก่อน	13 (6.5)	126 (62.7)	62 (30.8)	2 (13.3)	12 (80.0)	1 (6.7)
ท่านเคยแนะนำหรือชักชวนให้เพื่อนบ้าน ร่วมอนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่ง ทะเล	21 (10.4)	94 (46.8)	86 (42.8)	6 (40.0)	9 (60.0)	0 (0.0)
ท่านเคยไปร่วมประชุมเกี่ยวกับการอนุรักษ์ และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเล	14 (7.0)	116 (57.7)	71 (35.3)	2 (13.3)	13 (86.7)	0 (0.0)
ท่านเคยทำลายระบบนิเวศชายฝั่งทะเลโดย ไม่ตั้งใจ	11 (5.5)	107 (53.2)	83 (41.3)	0 (0.0)	1 (6.7)	14 (93.3)
ท่านเคยเป็นผู้มีส่วนในการนำทรัพยากรทาง ทะเลไปใช้อย่างไม่ประหยัดมาก่อน	23 (11.4)	93 (46.3)	85 (42.3)	0 (0.0)	3 (20.0)	12 (80.0)
ท่านเคยช่วยทำนุบำรุงรักษาระบบนิเวศ ชายฝั่งทะเล	36 (17.9)	150 (74.6)	15 (7.5)	0 (0.0)	2 (13.3)	123 (86.7)
ท่านเคยคิดที่จะช่วยกันลดการทำลายระบบ นิเวศชายฝั่งทะเล	33 (16.4)	153 (76.1)	15 (7.5)	9 (60.0)	6 (40.0)	0 (0.0)
ท่านเคยได้ยินข่าวของทางการเกี่ยวกับการ อนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเล	27 (13.4)	162 (80.6)	12 (6.0)	12 (80.0)	3 (20.0)	0 (0.0)
รวม	10.97	65.69	23.33	20.79	56.85	22.36

จากตารางที่ 4.34 ความคิดเห็นของชาวบ้านและเยาวชนไม่แน่ใจต่อความสนใจและการปฏิบัติเกี่ยวกับการอนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเล เหมือนกัน 10 รูปแบบ และเยาวชนความสนใจและการปฏิบัติ เกี่ยวกับการอนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเล มี 3 รูปแบบ ดังนี้

ชาวบ้านและเยาวชน มีความคิดเห็นเหมือนกันว่า ไม่แน่ใจต่อความสนใจและการปฏิบัติ เกี่ยวกับการอนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเล 10 รูปแบบ ดังนี้

1. เคยคุยกับเพื่อนบ้านเกี่ยวกับปัญหาหระบบนิเวศชายฝั่งทะเลเสียหาย ถูกทำลายและเปลี่ยนแปลงไป
2. เคยคุยกับเพื่อนบ้านเกี่ยวกับการอนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเล

3. เคยคิดที่จะช่วยกันลดการทำลายระบบนิเวศชายฝั่งทะเล
4. เคยได้ยื่นข้อหาของทางการเกี่ยวกับการอนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่ง
5. เคยเข้าร่วมในการประชุมสัมมนา นิทรรศการ เกี่ยวกับการอนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเล

6. เคยได้รับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเลของต่างประเทศ

7. เคยปฏิบัติตามนโยบายที่เกี่ยวกับมาตรการการอนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเลของชุมชน

8. เคยอ่านหนังสือหรือบทความเกี่ยวกับการอนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเล

9. เคยแนะนำหรือชักชวนให้เพื่อนบ้านร่วมอนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเล

10. เคยไปร่วมประชุมเกี่ยวกับการอนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเล

เยาวชน มีความสนใจและการปฏิบัติ เกี่ยวกับการอนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเล 3 รูปแบบ ดังนี้

1. มีความสำคัญต่อการอนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเลในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ

2. เคยคิดที่จะช่วยกันลดการทำลายระบบนิเวศชายฝั่งทะเล

3. เคยได้ยื่นข้อหาของทางการเกี่ยวกับการอนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเล

สรุปการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ พบว่า

เจ้าหน้าที่ของรัฐ มีความคิดเห็นต่อความสนใจและการปฏิบัติ เกี่ยวกับการอนุรักษ์และพัฒนาระบบ นิเวศชายฝั่งทะเล ดังนี้

1. สนใจในการอนุรักษ์โดยไม่มีภารกิจขยะลงคลอง ทำให้น้ำเน่าเสีย ไม่มีการตัดไม้ มีแต่การปลูกเพิ่มเติม

2. จะต้องเริ่มทำ ลงมือทำโดยที่แรกคิดว่าทำเพื่อส่วนรวม เพื่อชุมชน ทำให้ระบบนิเวศกลับมา

3. ต้องให้เจ้าหน้าที่เฝ้าดูแล เป็นรายเดือน รายปี เพื่อไม่ให้คนนอกมาทำลาย โดยเน้นการปฏิบัติการรักษาป่าชายเลน

4. ให้องค์กรส่วนท้องถิ่นสนับสนุน หน่วยงานของรัฐร่วมเข้าไปช่วยแนะนำในการดำเนินการที่ไม่ขัดต่อกฎหมายในพื้นที่เพราะว่าชาวบ้านมักจะมองมุมเดียว อย่างกรณี บ้านปลา ชาวบ้านนึกเพียงว่ามีแหล่งอาศัยของปลาเพียงมุมเดียว แต่ภาครัฐเกรงว่าจะทำให้มีขยะในทะเลจะมากขึ้นและเส้นทางน้ำจะสูญเสีย

5. ควรป้องกันก่อนที่จะเกิดปัญหา ควรให้มีทัศนคติที่ดีและมีความคิดสร้างสรรค์ ไม่คิดแต่ว่า “ในน้ำมีปลา ในนามีข้าว” เลยไม่คิดจะทำอะไรเลย ทำให้ทรัพยากรเพิ่มขึ้นและ ประหยัด ทรัพยากร เช่น การห้ามจับปลาในฤดูวางไข่ รวมทั้งการจัดระบบควบคุมมวลง และทำการพัฒนา เช่น ยางรถยนต์เก่าที่ใช้ทำบ้านปลา มีการปรับปรุงให้ดีขึ้น

6. ตรวจสอบจำนวนประชากรสัตว์น้ำที่ประชาชนจับได้และความยากง่ายของการจับสัตว์น้ำ

7. แนะนำให้ตั้งกฎกติกาของหมู่บ้านว่า ทำอย่างไรจึงมีผลประโยชน์มาเอื้อให้ชุมชน โดยมีการแบ่งหน้าที่ในการเฝ้าระวัง มิให้ลักลอบจับสัตว์น้ำ ผิดกฎหมาย โดยมีการประชุมตั้งกฎ กติกา ของหมู่บ้านแล้วมีการประชาสัมพันธ์แก่ชุมชนของเรา และชุมชนใกล้เคียงให้รับทราบ

ชาวบ้านและเยาวชน มีความคิดเห็นเหมือนกันว่า ไม่แน่ใจว่ามีความสนใจและมีการปฏิบัติ เกี่ยวกับการอนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเลหรือไม่ โดย

1. เคยคุยกับเพื่อนบ้านเกี่ยวกับปัญหาระบบนิเวศชายฝั่งทะเลเสียหาย ถูกทำลายและเปลี่ยนแปลงไป

2. เคยคุยกับเพื่อนบ้านเกี่ยวกับการอนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเล

3. เคยคิดที่จะช่วยกันลดการทำลายระบบนิเวศชายฝั่งทะเล

4. เคยได้ยินข่าวของทางการเกี่ยวกับการอนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่ง

5. เคยเข้าร่วมในการประชุมสัมมนา นิทรรศการ เกี่ยวกับการอนุรักษ์และพัฒนาระบบ นิเวศชายฝั่งทะเล

6. เคยได้รับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเลของ ต่างประเทศ

7. เคยปฏิบัติตามนโยบายที่เกี่ยวกับมาตรการการอนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่ง ทะเลของชุมชน

8. เคยอ่านหนังสือหรือบทความเกี่ยวกับการอนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเล

9. เคยแนะนำหรือชักชวนให้เพื่อนบ้านร่วมอนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเล

10. เคยไปร่วมประชุมเกี่ยวกับการอนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเล

เยาวชน มีความสนใจและการปฏิบัติเกี่ยวกับการอนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเล ดังนี้

1. เห็นความสำคัญต่อการอนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเลในระดับท้องถิ่นและ ระดับชาติ

2. เคยคิดที่จะช่วยกันลดการทำลายระบบนิเวศชายฝั่งทะเล

3. เคยได้ยินข่าวของทางการเกี่ยวกับการอนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเล

4. สนใจ และต้องการให้ระบบนิเวศอยู่คงทนต่อมนุษย์และ ต้องการให้ประชาชนร่วมอนุรักษ์ระบบนิเวศชายฝั่งทะเลให้มากที่สุด จึงเข้าร่วมในการอนุรักษ์และพัฒนา ระบบนิเวศชายฝั่งทะเล

5. ต้องมีการสอดส่องดูแลกันตลอดเวลา สร้างและปลูกจิตสำนึกที่ดีต่อการอนุรักษ์ สร้างสื่อการเรียนรู้และแสดงให้เห็นประโยชน์ของการอนุรักษ์

6. ต้องพยายามรักษาควบคู่ไปกับการพัฒนา ไม่คิดว่าเป็นของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง แต่เป็นหน้าที่ของคนทุกคน

ชาวบ้าน มีความสนใจและการปฏิบัติเกี่ยวกับการอนุรักษ์และการพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเล ดังนี้

1. สนใจและจะได้ศึกษาถึงวิธีการอนุรักษ์เพิ่มเติมอยู่ ว่าที่เคยปฏิบัติมาควรทำสิ่งใดเพิ่มเติม มีผลต่อสิ่งอื่นหรือไม่

2. ไม่จับสัตว์น้ำในฤดูวางไข่หรือสัตว์น้ำที่มีขนาดเล็ก ปลูกป่าชายเลนเพิ่มและปลูกจิตสำนึกของประชาชนในหมู่บ้าน และเอกชน

3. สนใจในการอนุรักษ์และพัฒนาเพราะอยากไปช่วยสนับสนุนการทำบ้านปลาและปลูกป่าชายเลน

4. แจ้งสมาชิกดูแลรักษาอย่าทำลาย และรวมกลุ่มชาวบ้านและเยาวชนช่วยกันทำ

5. สนใจ อยากให้มีอนุรักษ์ให้ลูกหลานในอนาคต และอยากให้ทุกคนสำนึกว่าทุกวันนี้เราได้แต่พูด แต่ไม่ได้กระทำ ในสิ่งที่เราคิดจะทำ

2.4 การทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนชาวบ้านหินคาควมีความรู้ ความเข้าใจ และความสนใจในระบบนิเวศชายฝั่งทะเลสูง จะมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเลสูง โดยมีผลการพิสูจน์สมมติฐานการวิจัย ดังตารางที่ 4.35

ตารางที่ 4.35 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างประชาชนชาวบ้านหินคาควมีความรู้ ความเข้าใจ และความสนใจในระบบนิเวศชายฝั่งทะเลสูง จะมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเลสูง

	ความรู้ ความเข้าใจ และความสนใจใน ระบบนิเวศชายฝั่งทะเล	การมีส่วนร่วมในการ อนุรักษ์และพัฒนา ระบบนิเวศชายฝั่งทะเล	Sig
ความรู้ ความเข้าใจ และความ สนใจในระบบนิเวศชายฝั่งทะเล	1.000	0.598*	0.007
การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และ พัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเล	0.598*	1.000	

* $p < 0.01$

จากตารางที่ 4.35 พบว่า ชาวบ้านหินคาควที่มีความรู้ ความเข้าใจ และความสนใจในระบบนิเวศชายฝั่งทะเล กกับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเล มีความสัมพันธ์ 0.598 และมีค่าน้อยกว่านัยสำคัญที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นความสัมพันธ์เชิงบวก แสดงว่าประชาชนชาวบ้านหินคาควที่มีความรู้ ความเข้าใจ และความสนใจในระบบนิเวศชายฝั่งทะเลสูง จะมีจิตสำนึกในการมีส่วนร่วม การอนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเลสูงด้วย

ตอนที่ 3 ข้อสรุปที่ได้จากการค้นพบ

3.1 รูปแบบการอนุรักษ์และการพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเลโดยการมีส่วนร่วมของกลุ่มชาวบ้าน กลุ่มเยาวชน และกลุ่มเจ้าหน้าที่ โดยได้จากการศึกษาเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยมีข้อค้นพบดังนี้

3.1.1 รูปแบบการอนุรักษ์ระบบนิเวศชายฝั่งทะเลโดยการมีส่วนร่วม

พบว่ารูปแบบการอนุรักษ์ระบบนิเวศชายฝั่งทะเลโดยการมีส่วนร่วม ดังนี้
เจ้าหน้าที่ของรัฐ มีรูปแบบ ดังนี้

1. มีส่วนร่วมในการวางแผนการอนุรักษ์ระบบนิเวศชายฝั่งทะเลในชุมชน
2. มีส่วนร่วมในการจัดสรรทรัพยากรทางทะเลให้ได้ประโยชน์สูงสุดและกำหนดการใช้ทรัพยากรนั้นอย่างประหยัด
3. มีส่วนร่วมกำหนดการที่จะใช้ทรัพยากรทางทะเลเพื่อการบริโภคเพื่อทำให้สุขภาพดี โดยคำนึงถึงขนาดของสัตว์น้ำที่จะบริโภค
4. มีส่วนร่วมในการขอความร่วมมือช่วยเหลือจากหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน ภายนอกในการอนุรักษ์ระบบนิเวศชายฝั่งทะเล
5. มีส่วนช่วยสนับสนุนด้านทุนทรัพย์ในการอนุรักษ์ระบบนิเวศชายฝั่งทะเล
6. มีส่วนช่วยและสนับสนุนในด้านวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ ในกิจกรรมการอนุรักษ์ระบบนิเวศชายฝั่งทะเล
7. มีส่วนช่วยในการเฝ้าระวัง ไม่ให้มีผู้ใดมาบุกรุกเปลี่ยนแปลงและทำลายระบบนิเวศชายฝั่งทะเล
8. ร่วมกำหนดหลักเกณฑ์ในการทำการประมงของชาวบ้าน โดยจะต้องคำนึงถึงการรักษาระบบนิเวศชายฝั่งทะเล
9. เป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยให้การอนุรักษ์ระบบนิเวศชายฝั่งทะเลมีผลอย่างยั่งยืนและมีส่วนช่วยทำให้ชาวบ้านเป็นผู้มีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม
10. มีส่วนร่วมในการรณรงค์การให้ชาวบ้านไม่จับปลาในฤดูวางไข่ในระบบนิเวศชายฝั่งทะเล
11. มีส่วนร่วมในการทำให้ชาวบ้านมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาแพะพันธุ์และขยายพันธุ์พืช ในระบบนิเวศชายฝั่งทะเล

12. การระดมความคิดจากชาวบ้านในชุมชนเพื่อพัฒนารูปแบบการอนุรักษ์โดยการบังคับใช้กฎหมาย มาตรการเพิ่มเติม มาตรการใหม่ ๆ

เยาวชน มีรูปแบบ ดังนี้

1. มีส่วนร่วมในเป็นกำลังสำคัญในการกำหนดนโยบายและวางแผนการอนุรักษ์ระบบนิเวศชายฝั่งทะเล

2. มีส่วนร่วมกำหนดการที่จะใช้ทรัพยากรทางทะเลเพื่อการบริโภคเพื่อให้สุขภาพดี โดยคำนึงถึงขนาดของสัตว์น้ำที่จะบริโภค

3. มีส่วนช่วยและสนับสนุนในด้านวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ ในกิจกรรมการอนุรักษ์ระบบนิเวศชายฝั่งทะเล

4. ได้ร่วมกำหนดหลักเกณฑ์ในการทำการประมงของชาวบ้าน โดยจะต้องคำนึงถึงการรักษาระบบนิเวศชายฝั่งทะเล

5. มีตำแหน่งสำคัญในโครงการบ้านปลา

6. มีส่วนช่วยในการดูแลรักษา และปลูกฝังไม่ให้มีการทำลาย

ชาวบ้าน มีรูปแบบ ดังนี้คือ

1. เป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยให้การอนุรักษ์ระบบนิเวศชายฝั่งทะเลมีผลอย่างยั่งยืนและมี ส่วนช่วยทำให้ชาวบ้านเป็นผู้มีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม

2. มีตำแหน่งสำคัญในโครงการบ้านปลา

3. ช่วยกันดูแลห้ามใครบุกรุกทำลายป่าชายเลน

4. ช่วยสั่งสอนลูกหลาน ไม่ให้ทำลายป่าชายเลน

5. ขอความรู้จากคนที่รู้ และขอคำแนะนำ เพื่อให้เป็นรูปแบบที่สมบูรณ์

จากการศึกษา พบว่ากลุ่มเจ้าหน้าที่ของรัฐและเยาวชนมีความคิดเห็นเหมือนกันต่อรูปแบบการอนุรักษ์ระบบนิเวศชายฝั่งทะเล โดยการมีส่วนร่วม ดังนี้

1. มีส่วนร่วมกำหนดการที่จะใช้ทรัพยากรทางทะเลเพื่อการบริโภคเพื่อให้สุขภาพดี โดยคำนึงถึงขนาดของสัตว์น้ำที่จะบริโภค

2. มีส่วนช่วยและสนับสนุนในด้านวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ ในกิจกรรมการอนุรักษ์ระบบนิเวศชายฝั่งทะเล

3. ได้ร่วมกำหนดหลักเกณฑ์ในการทำการประมงของชาวบ้าน โดยจะต้องคำนึงถึงการรักษาระบบนิเวศชายฝั่งทะเล

กลุ่มเจ้าหน้าที่ของรัฐและชาวบ้าน มีความคิดเห็นเหมือนกัน ดังนี้

1. เป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยให้การอนุรักษ์ระบบนิเวศชายฝั่งทะเลมีผลอย่างยั่งยืนและมีส่วนช่วยทำให้ชาวบ้านเป็นผู้มีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม

3.1.2 รูปแบบการพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเลโดยการมีส่วนร่วม

พบว่ารูปแบบการพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเลโดยการมีส่วนร่วม ดังนี้

เจ้าหน้าที่ของรัฐมี รูปแบบ ดังนี้

1. มีส่วนร่วมในกิจกรรมของโครงการอย่างยั่งยืนเพื่อพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเล
2. มีส่วนร่วมในการขยายผลการพัฒนาระบบนิเวศทางทะเลชายฝั่งไปยังชุมชนอื่น ๆ

ใกล้เคียง

3. มีส่วนร่วมในการให้มีความรู้ ความเข้าใจแก่ชาวบ้านในการพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเล เช่น การอบรมให้ความรู้ทางด้านวิชาการ

4. มีส่วนร่วมในการเสนอแนวทางการพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเลเชิงอนุรักษ์

5. มีส่วนร่วมในการสนับสนุนส่งเสริมการพัฒนาการเพาะพันธุ์สัตว์น้ำ และขยายพันธุ์พืชในชายฝั่งทะเลอย่างต่อเนื่อง

6. มีส่วนในการสร้างความร่วมมือของชาวบ้าน เจ้าหน้าที่หน่วยงานภาครัฐและเอกชนอย่างยั่งยืน

7. ร่วมวางแผน วิเคราะห์ปัญหา สังเคราะห์ปัญหา ออกแบบร่วมกันและทำงานร่วมกัน เช่น การเรียกผู้ประกอบการมาพูดคุยกัน

8. มีส่วนร่วมในการนำสิ่งใหม่ ๆ ที่ยังไม่เคยทำและไม่เคยปฏิบัติมาก่อน โดยการเอาตัวอย่างจากที่อื่นที่ทำได้ผลมาทดลองทำในชุมชน

9. มีการระดมความคิด โดยการประชาสัมพันธุ์ หรือการออกมาตรการใหม่ เพื่อให้มีรูปแบบใหม่ ๆ หรืออาจจัดประชุมและอบรม โดยเชิญวิทยากรที่มีความรู้มาให้ความรู้

เยาวชน มีรูปแบบ ดังนี้

1. มีส่วนร่วมในกิจกรรมของโครงการอย่างยั่งยืนเพื่อพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเล

2. มีส่วนร่วมในการสร้างและพัฒนาความร่วมมือ โดยไม่คิดว่าการพัฒนาเป็นหน้าที่ของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง แต่เป็นหน้าที่ของคนทุกคน

3. มีส่วนร่วมกันทำกิจกรรมเพื่อปรับปรุงความรู้ความสามารถของตัวเอง

ชาวบ้าน มีรูปแบบ ดังนี้

1. มีส่วนร่วมในกิจกรรมของโครงการอย่างยั่งยืนเพื่อพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเล
2. มีการระดมความคิดร่วมกันในการพัฒนา เพราะว่า คิดคนเดียวทำคนเดียวไม่ได้ ต้องให้คนอื่นเข้ามามีส่วนร่วมด้วย

จากการศึกษา พบว่าทั้ง 3 กลุ่ม มีความคิดเห็นเหมือนกันต่อรูปแบบการพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเลโดยการมีส่วนร่วม ดังนี้

1. มีส่วนร่วมในกิจกรรมของโครงการอย่างยั่งยืนเพื่อพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเล

3.2 ผลที่เกิดจากการอนุรักษ์และการพัฒนารวมทั้งการมีส่วนร่วมของชุมชนตามโครงการบ้านปลา โดยได้จากการศึกษาเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยมีข้อค้นพบดังนี้

พบว่า ผลที่เกิดจากการอนุรักษ์และการพัฒนารวมทั้งการมีส่วนร่วมของชุมชนตามโครงการบ้านปลา ดังนี้

เจ้าหน้าที่ของรัฐ มีรูปแบบ ดังนี้

1. ชุมชนบ้านหินดาตมีนโยบายและแผนในการอนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเลอย่างชัดเจน
2. ชาวบ้านส่วนใหญ่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเล
3. ชาวบ้านหินดาตมีการจัดสรรทรัพยากรทางทะเลอย่างเหมาะสมและเกิดประโยชน์สูงสุด
4. ชาวบ้านรู้จักใช้ทรัพยากรทางทะเลโดยคำนึงถึงความเหมาะสมของขนาดสัตว์น้ำที่จะบริโภคและไม่จับสัตว์น้ำในฤดูวางไข่
5. ชาวบ้านรู้และเข้าใจถึงประโยชน์และโทษของการทำลายระบบนิเวศชายฝั่งทะเลและตระหนักถึงความจำเป็นของการอนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเล
6. มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเลโดยให้ความร่วมมือและสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ ตลอดจนเข้าร่วมกิจกรรมในโครงการบ้านปลาหลายครั้ง
7. ชาวบ้านร่วมมือกันและช่วยกันเฝ้าระวังไม่ให้มีผู้ใดมาบุกรุกเปลี่ยนแปลงและทำลายระบบนิเวศชายฝั่งทะเล
8. บ้านหินดาตมีกฎระเบียบที่ชัดเจนในการใช้ทรัพยากรธรรมชาติชายฝั่งทะเล
9. มีการขยายผลโครงการต่อชุมชนใกล้เคียง
10. มีการอนุรักษ์พันธุ์พืชและสัตว์น้ำในระบบนิเวศชายฝั่งทะเลและมีการพัฒนาพันธุ์พืชและพันธุ์สัตว์น้ำใหม่ ๆ ในระบบนิเวศชายฝั่งทะเล

11. ชาวบ้านมีอาหารไว้บริโภคและมีอาชีพประมงยั่งยืน
12. ชุมชนเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
13. หน่วยงานภาครัฐมีความรับผิดชอบโปร่งใสตรวจสอบได้ในการดำเนินงานด้านการอนุรักษ์ระบบนิเวศชายฝั่งทะเล

เยาวชน มีรูปแบบ ดังนี้

1. ชุมชนบ้านหินคาคมีนโยบายและแผนในการอนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเลอย่างชัดเจน
2. ชาวบ้านส่วนใหญ่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเล
3. ชาวบ้านหินคาคมีการจัดสรรทรัพยากรทางทะเลอย่างเหมาะสมและเกิดประโยชน์สูงสุด
4. ชาวบ้านรู้และเข้าใจถึงประโยชน์และโทษของการทำลายระบบนิเวศชายฝั่งทะเลและตระหนักถึงความจำเป็นของการอนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเล
5. มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเล โดยให้ความร่วมมือและสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ ตลอดจนเข้าร่วมกิจกรรมในโครงการบ้านปลาหลายครั้ง
6. ชาวบ้านร่วมมือกันและช่วยกันเฝ้าระวังไม่ให้มีผู้ใดมาบุกรุกเปลี่ยนแปลงและทำลายระบบนิเวศชายฝั่งทะเล
7. มีการขยายผลโครงการต่อชุมชนใกล้เคียง
8. มีการอนุรักษ์พันธุ์พืชและสัตว์น้ำในระบบนิเวศชายฝั่งทะเลและมีการพัฒนาพันธุ์พืชและพันธุ์สัตว์น้ำใหม่ ๆ ในระบบนิเวศชายฝั่งทะเล
9. ชาวบ้านมีอาหารไว้บริโภคและมีอาชีพประมงยั่งยืน
10. ชุมชนเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
11. หน่วยงานภาครัฐมีความรับผิดชอบโปร่งใสตรวจสอบได้ในการดำเนินงานด้านการอนุรักษ์ระบบนิเวศชายฝั่งทะเล

ชาวบ้าน มีรูปแบบ ดังนี้

1. โครงการนี้ทำให้ชาวบ้านรู้และเข้าใจถึงประโยชน์และโทษของการทำลายระบบนิเวศชายฝั่งทะเลและตระหนักถึงความจำเป็นของการอนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเล
2. มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเล โดยให้ความร่วมมือและสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ ตลอดจนเข้าร่วมกิจกรรมในโครงการบ้านปลาหลายครั้ง
3. ชาวบ้านร่วมมือกันและช่วยกันเฝ้าระวังไม่ให้มีผู้ใดมาบุกรุกเปลี่ยนแปลงและทำลายระบบนิเวศชายฝั่งทะเล
4. ทำให้เกิดความสมดุลในระบบนิเวศชายฝั่งทะเลทั้งพันธุ์พืชและสัตว์น้ำ

5. มีการอนุรักษ์พันธุ์พืชและสัตว์น้ำในระบบนิเวศชายฝั่งทะเลและมีการพัฒนาพันธุ์พืชและพันธุ์สัตว์น้ำใหม่ ๆ ในระบบนิเวศชายฝั่งทะเล

6. โครงการนี้ช่วยส่งเสริมให้ชาวบ้านมีอาหารไว้บริโภคและมีอาชีพประมงยั่งยืน

7. โครงการนี้ช่วยส่งเสริมให้ชุมชนเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

8. หน่วยงานภาครัฐมีความรับผิดชอบ โปร่งใสตรวจสอบได้ ในการดำเนินงานด้านการอนุรักษ์ระบบนิเวศชายฝั่งทะเล

จากการศึกษา พบว่าทั้ง 3 กลุ่ม มีความคิดเห็นเหมือนกันต่อผลที่เกิดจากการอนุรักษ์และการพัฒนารวมทั้งการมีส่วนร่วมของชุมชนตามโครงการบ้านปลา ดังนี้

1. ชาวบ้านรู้และเข้าใจถึงประโยชน์และโทษของการทำลายระบบนิเวศชายฝั่งทะเลและตระหนักถึงความจำเป็นของการอนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเล

2. มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเล โดยให้ความร่วมมือและสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ ตลอดจนเข้าร่วมกิจกรรมในโครงการบ้านปลาหลายครั้ง

3. ชาวบ้านร่วมมือกันและช่วยกันเฝ้าระวัง ไม่ให้มีผู้ใดมาบุกรุกเปลี่ยนแปลงและทำลายระบบนิเวศชายฝั่งทะเล

4. มีการอนุรักษ์พันธุ์พืชและสัตว์น้ำในระบบนิเวศชายฝั่งทะเลและมีการพัฒนาพันธุ์พืชและพันธุ์สัตว์น้ำใหม่ ๆ ในระบบนิเวศชายฝั่งทะเล

5. ชาวบ้านมีอาหารไว้บริโภคและมีอาชีพประมงยั่งยืน

6. ชุมชนเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

7. หน่วยงานภาครัฐมีความรับผิดชอบ โปร่งใสตรวจสอบได้ ในการดำเนินงานด้านการอนุรักษ์ระบบนิเวศชายฝั่งทะเล

3.3 จิตสำนึกในการอนุรักษ์และการพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเล

3.3.1. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์และการพัฒนาระบบนิเวศทางชายฝั่งทะเล

โดยได้จากการศึกษาเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยมีข้อค้นพบดังนี้

จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก ดังนี้

1. ถ้าระบบนิเวศดี สภาพแวดล้อม อากาศดีขึ้น เศรษฐกิจดีขึ้น มีการเกิดของสัตว์เลี้ยง กุ้ง หอย ปู ปลา มีมากขึ้น มีพื้นที่ออกเถมมากขึ้น ลดการพังทลายของคลื่น

2. ถ้าเราอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม คุณภาพชีวิตจะดีขึ้น ลดโลกร้อน ความชุ่มชื้นจะมากขึ้น

3. การอนุรักษ์จะส่งเสริมให้สัตว์น้ำเพิ่มมากขึ้นและการทำบ้านปลาควรทำตามหลักวิชาการ ไม่รบกวนสิ่งแวดล้อมในระยะยาว เช่น ใช้คอนกรีตโปร่ง เป็นต้น

4. รู้จักเก็บ รักษา และใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่ได้จากระบบนิเวศชายฝั่งทะเลตามหลักการอนุรักษ์ เกิดประโยชน์สูงสุดและสูญเสียน้อยที่สุด

5. การเห็นความสำคัญของทรัพยากรชายฝั่งทะเลหรือที่ใดก็ตาม เช่น ภูเขา ป่าไม้ หรือแหล่งที่เสื่อมโทรม ทำให้เกิดความคิดที่จะอนุรักษ์ โครงการบ้านปลาเป็นเพียงการหาทางออกของการอนุรักษ์ทรัพยากรชายฝั่งทะเลให้กลับคืนมา

6. ทำให้รู้จักวางแผนในสิ่งที่มี ซ่อมแซมในสิ่งที่เหลือ เพิ่มเติมในสิ่งที่ขาด เช่น การปล่อยน้ำ EM เพื่อเป็นอาหารตัวอ่อนสัตว์ทะเล ความสมบูรณ์ก็จะเกิดมากขึ้น

7. การอนุรักษ์ระบบนิเวศชายฝั่ง เป็นการทำให้ที่อยู่ให้กับสัตว์น้ำ ส่วนการพัฒนา ระบบนิเวศเป็นเพิ่มจำนวนที่อยู่อาศัยของสัตว์น้ำมากขึ้น เพื่อจำนวนปลาและสัตว์น้ำจะมีจำนวนมากขึ้น

8. การไม่ทำลายธรรมชาติ และช่วยพัฒนาให้ดีขึ้นกว่านี้ โดยการเข้าไปมีส่วนร่วม

9. ดูแลไม่ตัดไม้ในป่าชายเลน การพัฒนาทำให้ได้ผลผลิตมากขึ้น

10. การอนุรักษ์เป็นอีกวิธีหนึ่งที่ช่วยสร้างความสมดุลสิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศชายฝั่งทะเล

จากแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม พบว่า

แหล่งการผลิตอาหารทะเลกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเหมือนกันว่า แหล่งการผลิตอาหารทะเลในจังหวัดตราด มาจากจังหวัดอื่น ๆ ในภาคใต้มากที่สุด

การลดน้อยลงของสัตว์น้ำ กลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเหมือนกันว่าการลดน้อยลงของสัตว์น้ำทำให้สถานการณ์การบริโภคและการประกอบอาชีพ คือ ลดการจับและการบริโภคสัตว์ในบ้านหินดาต

สาเหตุที่เกิดวิกฤตการณ์ของระบบนิเวศชายฝั่งทะเลในบ้านหินดาต กลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเหมือนกันว่าสาเหตุที่เกิดวิกฤตการณ์ของระบบนิเวศทางทะเลชายฝั่งในบ้านหินดาต คือ ระบบนิเวศทางทะเลถูกทำลายและเปลี่ยนแปลง

ผลกระทบของการเกิดวิกฤตการณ์ของระบบนิเวศทะเลชายฝั่ง กลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเหมือนกันว่าผลกระทบของการเกิดวิกฤตการณ์ของระบบนิเวศทางทะเลชายฝั่ง คือ ราคาอาหารทะเลแพงขึ้น

อาหารทะเลที่บริโภคมีจำนวนน้อยลง โดยกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นในภาพรวม ในระดับมากกว่าอาหารทะเลที่บริโภคมีจำนวนน้อยลง

คนชุมชนบริโภคอาหารทะเลมากขึ้นจำเป็นต้องมีการอนุรักษ์กุ้ง หอย ปู ปลา ด้วย โดยกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นในภาพรวม ในระดับมากกว่าคนชุมชนบริโภคอาหารทะเลมากขึ้น จึงจำเป็นต้องมีการอนุรักษ์กุ้ง หอย ปู ปลา ด้วย

สัตว์ทะเลที่คนในชุมชนบ้านหินดาตมีการอนุรักษ์ โดยกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นในภาพรวมว่า คนชุมชนบ้านหินดาตมีการอนุรักษ์สัตว์ทะเลคือ ปลา

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการที่เป็นการอนุรักษ์และการพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเล โดยกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นโดยภาพรวมว่าโครงการบ้านปลาเป็นโครงการที่ทำให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการที่เป็นการอนุรักษ์และการพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเล

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการอนุรักษ์ระบบนิเวศทางทะเล โดยกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม ส่วนใหญ่ โดยภาพรวมว่า การใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดและสูญเสียน้อยที่สุดเป็นการอนุรักษ์ระบบนิเวศทางทะเล

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาระบบนิเวศทางทะเล โดยชาวบ้านส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าการที่ชาวบ้านร่วมกันทำโครงการบ้านปลา เป็นการพัฒนา ระบบนิเวศทางทะเล ส่วนเยาวชน ส่วนใหญ่ มีความคิดเห็นว่าการไม่จับสัตว์น้ำในทะเล

3.3.2 ความรู้สึกรับผิดชอบเกี่ยวกับการอนุรักษ์และการพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเล โดยได้จากการศึกษาเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยมีข้อค้นพบดังนี้

พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้สึกรับผิดชอบเกี่ยวกับการอนุรักษ์และการพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเล ดังนี้

เจ้าหน้าที่ของรัฐ มีรูปแบบ ดังนี้

1. ต้องมีการพัฒนาแก้ไขตลอด เจ้าหน้าที่ของรัฐลงมือทำกิจกรรม เพราะจะได้มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ และทำในสิ่งที่ดี
2. การอนุรักษ์เป็นสิ่งที่ทุกคนจะต้องทำทุกคนเพื่อลูกหลานและเพื่อตัวเอง นอกจากนี้ไม่อยากทำด้วยตัวเอง เพราะอยากให้ทุกคนมีส่วนร่วม และอยากให้ทุกคนเป็นเจ้าของร่วมกันทุกคน
3. อยากทำให้เกิดเป็นรูปธรรมที่แท้จริง เพราะเมื่อมารวมกันจะเกิดประโยชน์ทำให้ประชาชนอยู่ดีกินดี
4. โครงการบ้านปลาทำให้เกิดความคิดที่จะอนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเล เพราะโครงการนี้ทำให้เกิดความรู้สึกว่า ถ้าช่วยปรับสิ่งแวดล้อม จะทำให้ส่งผลเป็นรูปธรรมจริง ๆ

5. ไม่ควรเพิกเฉย เพราะธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นของทุกคนไม่ใช่ที่จะใช้ แต่จะต้องช่วยกันอนุรักษ์ เช่น กรณีอวนลาก ชาวบ้านก็เบือ เจ้าหน้าที่ก็เบือ เพราะอวนลากผิดกฎหมายก็เห็นกันอยู่ เป็นต้น

6. การเห็นความสำคัญของทรัพยากรชายฝั่งทะเลหรือที่ใดก็ตาม เช่น ภูเขา ป่าไม้หรือแหล่งที่เสื่อมโทรม ทำให้เกิดความคิดที่จะอนุรักษ์ โครงการบ้านปลาเป็นเพียงการหาทางออกของการอนุรักษ์ทรัพยากรชายฝั่งทะเลให้กลับคืน

7. ช่วยธรรมชาติในการทำเพิ่ม เพราะถ้าธรรมชาติซ่อมตัวเองจะช้ามาก เช่น หินใต้น้ำถูกทำลาย ก็ทำบ้านปลา แหล่งอาหารและหลบภัยของสัตว์น้ำ ปลุกพืชน้ำให้เป็นที่อาศัย ที่วางไข่ แหล่งอาหารของสัตว์ทะเล

ชาวบ้านและเยาวชน มีรูปแบบเหมือนกัน ดังนี้

1. การอนุรักษ์และการพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเลมีความสำคัญและจำเป็นมากที่สุด
2. ปัญหาการอนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเลมีความสำคัญต่อชาวบ้านมาก
3. แม้ว่าเราจะเสียเงินซื้ออาหารทะเลจากที่อื่นมาบริโภคและไม่จับสัตว์น้ำในทะเลระดับน้ำตื้นแต่สถานการณ์ของระบบนิเวศชายฝั่งทะเลก็ยังน่าเป็นห่วง
4. เมื่อขาดแคลนสัตว์น้ำในทะเลของชุมชนบ้านหินดาษ ทุกคนจะได้รับความเดือดร้อนเหมือนกันรวมทั้งตัวชาวบ้านเองด้วย
5. สถานการณ์ของระบบนิเวศชายฝั่งทะเลบ้านหินดาษในปัจจุบันต้องให้ทุกคนช่วยกันอนุรักษ์และพัฒนาต่อไป
6. ชาวบ้านจะเป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยให้การอนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเลได้เป็นอย่างดี
7. ชาวบ้านยังสนับสนุน โครงการบ้านปลารวมทั้งการอนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเลของชุมชนบ้านหินดาษ
8. ถ้าชาวบ้านพบว่าระบบนิเวศชายฝั่งทะเลของบ้านหินดาษและที่อื่น ๆ ถูกทำลายจะบอกกำนัน, ผู้ใหญ่บ้าน, กรรมการโครงการประมงอำเภอให้ทราบทันที
9. การทำลายระบบนิเวศชายฝั่งทะเลชาวบ้านเป็นผู้หนึ่งที่จะไม่ทำเช่นนั้นแม้ว่าจะมีโอกาส
10. ผู้นำชุมชนบ้านหินดาษ ควรจัดให้มีการให้ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเลแก่ชาวบ้าน
11. การที่ชาวบ้านหินดาษอนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเลได้เองย่อมดีกว่าภาครัฐเข้ามาดำเนินการให้

12. เมื่อมีการทำลายระบบนิเวศชายฝั่งทะเลจนทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทะเล ชาวบ้านต้องช่วยกันดูแลและแจ้งเหตุต่อผู้นำชุมชนหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ

จากการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่มไม่เห็นด้วยเหมือนกัน ดังนี้

1. การอนุรักษ์และการพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเลเป็นหน้าที่ของรัฐบาลฝ่ายเดียว
2. หน้าที่ในการอนุรักษ์และการพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเลในบริเวณบ้านหินาคาดเป็นเรื่องของชาวบ้านเพียงฝ่ายเดียว
3. งานหรือธุระอย่างอื่นของชาวบ้านมีความ สำคัญมากกว่าที่จะมาสนใจในโครงการบ้านปลาและการอนุรักษ์และการพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเล
4. ชุมชนได้ทำโครงการบ้านปลาแล้ว ฉะนั้นไม่จำเป็นต้องอนุรักษ์และการพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเล

3.3.3. ความสนใจและการปฏิบัติเกี่ยวกับการอนุรักษ์และการพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเลโดยได้จากการศึกษาเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยมีข้อค้นพบดังนี้

พบว่าความคิดเห็นต่อความสนใจและการปฏิบัติ เกี่ยวกับการอนุรักษ์และการพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเล มีดังนี้

เจ้าหน้าที่ของรัฐ มีดังนี้

1. สนใจในการอนุรักษ์โดยไม่มีภารกิจขยะลงคลอง ทำให้น้ำเน่าเสีย ไม่มีการตัดไม้ มีแต่การปลูกเพิ่มเติม
2. จะต้องเริ่มทำ ลงมือทำเพื่อส่วนรวมเพื่อชุมชน ทำให้ระบบนิเวศกลับมา
3. ต้องให้เจ้าหน้าที่เฝ้าดูแล เป็นรายเดือน รายปี เพื่อไม่ให้คนนอกมาทำลาย โดยเน้นการปฏิบัติการรักษาป่าชายเลน
4. ให้องค์การส่วนท้องถิ่นสนับสนุน หน่วยงานของรัฐร่วมเข้าไปช่วยแนะนำในการดำเนินการที่ไม่ขัดต่อกฎหมายในพื้นที่เพราะว่าชาวบ้านมักจะมองมุมเดียว อย่างกรณี บ้านปลา ชาวบ้านนึกเพียงว่ามีแหล่งอาศัยของปลาเพียงมุมเดียว แต่ภาครัฐเกรงว่าจะทำให้มีขยะในทะเลจะมากขึ้นและเส้นทางน้ำจะสูญเสีย
5. ควรป้องกันก่อนที่จะเกิดปัญหา ควรให้มีทัศนคติที่ดีและมีความคิดสร้างสรรค์ ไม่คิดแต่ว่า “ในน้ำมีปลา ในนามีข้าว” เลยไม่คิดจะทำอะไรเลย ทำให้ทรัพยากรเพิ่มขึ้นและ ประหยัดทรัพยากร เช่น การห้ามจับปลาในฤดูวางไข่ รวมทั้งการจัดระบบควบคุมมวลชน และทำการพัฒนา เช่น ยางรถยนต์เก่าที่ใช้ทำบ้านปลา มีการปรับปรุงให้ดีขึ้น

6. ทำโดยการดำน้ำเพื่อตรวจดู จำนวนประชากรสัตว์น้ำที่ประชาชนจับได้ และความยากง่ายของการจับสัตว์น้ำ

7. แนะนำให้ตั้งกฎกติกาของหมู่บ้านว่า ทำอย่างไรจึงมีผลประโยชน์มาเอื้อให้ชุมชน โดยมีการแบ่งหน้าที่ในการเฝ้าระวัง มิให้ลักลอบจับสัตว์น้ำ ผิดกฎหมาย โดยมีการประชุมตั้งกฎกติกา ของหมู่บ้านแล้วมีการประชาสัมพันธ์แก่ชุมชนของเรา และชุมชนใกล้เคียงให้รับทราบ

เยาวชน มีดังนี้

1. เห็นความสำคัญต่อการอนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเลในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ

2. เคยคิดที่จะช่วยกันลดการทำลายระบบนิเวศชายฝั่งทะเล

3. เคยได้ยื่นข้อของทางการเกี่ยวกับการอนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเล

4. สนใจและต้องการให้ระบบนิเวศอยู่คงทนต่อมนุษย์และ ต้องการให้ประชาชนร่วมอนุรักษ์ระบบนิเวศชายฝั่งทะเลให้มากที่สุด จึงเข้าร่วมในการอนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเล

5. ต้องมีการสอดส่องดูแลกันตลอดเวลา สร้างและปลูกจิตสำนึกที่ดีต่อการอนุรักษ์ สร้างสื่อการเรียนรู้และแสดงให้เห็นประโยชน์ของการอนุรักษ์

6. ต้องพยายามรักษาควบคู่ไปกับการพัฒนา ไม่คิดว่าเป็นของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง แต่เป็นหน้าที่ของคนทุกคน

ชาวบ้าน มีดังนี้

1. สนใจและจะได้ศึกษาถึงวิธีการอนุรักษ์เพิ่มเติมอยู่ ว่าที่เคยปฏิบัติมาควรทำสิ่งใดเพิ่มเติม มีผลต่อสิ่งอื่นหรือไม่

2. ไม่จับสัตว์น้ำในฤดูวางไข่หรือสัตว์น้ำที่มีขนาดเล็ก ปลูกป่าชายเลนเพิ่มและปลูกจิตสำนึกของประชาชนในหมู่บ้าน และเอกชน

3. สนใจในการอนุรักษ์และพัฒนาเพราะอยากไปช่วยสนับสนุนการทำบ้านปลาและปลูกป่าชายเลน

4. แจ้งสมาชิกให้ดูแลรักษาอย่าทำลาย และรวมกลุ่มชาวบ้านและเยาวชนช่วยกันทำ

5. สนใจ อยากให้มีอนุรักษ์ให้ลูกหลานในอนาคต และอยากให้ทุกคนสำนึกว่า ทุกวันนี้เราได้แต่พูด แต่ไม่ได้กระทำ ในสิ่งที่เราคิดจะทำ

จากการศึกษา พบว่า**ชาวบ้านและเยาวชน** มีความคิดเห็นเหมือนกันว่า ไม่แน่ใจต่อความสนใจและการปฏิบัติเกี่ยวกับการอนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเล ดังนี้

1. เคยคุยกับเพื่อนบ้านเกี่ยวกับปัญหาระบบนิเวศชายฝั่งทะเลเสียหาย ถูกทำลายและเปลี่ยนแปลงไป
2. เคยคุยกับเพื่อนบ้านเกี่ยวกับการอนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเล
3. เคยคิดที่จะช่วยกันลดการทำลายระบบนิเวศชายฝั่งทะเล
4. เคยได้ยินข่าวของทางการเกี่ยวกับการอนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่ง
5. เคยเข้าร่วมในการประชุมสัมมนา นิทรรศการ เกี่ยวกับการอนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเล
6. เคยได้รับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเลของต่างประเทศ
7. เคยปฏิบัติตามนโยบายที่เกี่ยวกับมาตรการการอนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเลของชุมชน
8. เคยอ่านหนังสือหรือบทความเกี่ยวกับการอนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเล
9. เคยแนะนำหรือชักชวนให้เพื่อนบ้านร่วมอนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเล
10. เคยไปร่วมประชุมเกี่ยวกับการอนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเล

3.4. การทดสอบสมมติฐาน

จากการศึกษาเกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจ และความสนใจในระบบนิเวศชายฝั่งทะเลของชาวบ้านหินคาด เพื่อแสดงให้เห็นถึงการมีจิตสำนึกในการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับอนุรักษ์และพัฒนา ระบบนิเวศชายฝั่งทะเล พบว่า ชาวบ้านหินคาดที่มีความรู้ ความเข้าใจ และความสนใจในระบบนิเวศชายฝั่งทะเล กับ การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเล มีความสัมพันธ์ 0.598 และมีค่าน้อยกว่านัยสำคัญที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นความสัมพันธ์เชิงบวก แสดงว่าประชาชน ชาวบ้านหินคาดที่มีความรู้ ความเข้าใจ และความสนใจในระบบนิเวศชายฝั่งทะเลสูง จะมีจิตสำนึก ในการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศชายฝั่งทะเลสูงด้วย

